

PAPER™

www.paperone.com

THANK YOU
For Making Us
The No. 1 Choice In Asia.

PRODIGI™
NANOTECHNOLOGY

PaperOne™ enhanced with ProDigi™ Nanotechnology results in:

- 🔥 Vibrant Color
- 🔥 No Smudging
- 🔥 Denser Blacks
- 🔥 Crisp Lines
- 🔥 Saves Up To 18% of Ink Use*

*Based on independent evaluation conducted by Buyers Laboratory (BLI)

วันเด็ก2560

9 786163 958129
ราคา 15.00 บาท

สำนักงานใหญ่ : เลขที่ 1 ถนนเจริญราษฎร์ แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
☎ : 02-210-8888 ✉ : cas-mkt@cas-group.com 🌐 : www.cas-group.com

ต้นกล้า ของพ่อ

หนังสือวันเด็กแห่งชาติปี ๒๕๖๐

๐๒๕๖๐ ปีเด็กแห่งชาติ ๐๒๕๖๐ หนังสือวันเด็กแห่งชาติ

พระบิดาแห่งการวิจัยและพัฒนาข้าวไทย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ มีพระมหากรุณาธิคุณต่อการวิจัยและพัฒนาข้าวไทย โดยทรงพระราชดำริและทรงดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาข้าว ทรงมุ่งมั่นทุ่มเทกำลังพระวรกายในการปรับใช้ผลการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแก่เกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา อาทิ การฟื้นฟูพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ก่อให้เกิดขวัญกำลังใจและความภูมิใจในอาชีพเกษตรกร ทรงค้นคิดวิธีเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำนาขั้นบันได โครงการฝนหลวงเพื่อบรรเทาปัญหาความแห้งแล้ง การแก้ปัญหาดินเปรี้ยวในพื้นที่ต่างๆ เรียกว่า “แก้มลิง” การกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสู่เกษตรกรที่เรียกว่า “พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน” พระราชทานที่ดินเพื่อการวิจัยและพัฒนาข้าวไร่ และธัญพืชเมืองหนาว ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์องค์กรการวิจัยและพัฒนาข้าวทั้งในประเทศและต่างประเทศให้แก่มูลนิธิข้าวไทยในพระราชูปถัมภ์ และสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ และพระราชทานทุนสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาข้าวให้แก่ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด

รัฐบาลสำนักในพระมหากรุณาธิคุณและน้อมรำลึกในพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชต่อการวิจัยและพัฒนาข้าวไทยเป็นอเนกประการ รวมทั้งเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี งานวิจัยข้าวไทย

ในปี ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ เป็น “พระบิดาแห่งการวิจัยและพัฒนาข้าวไทย”

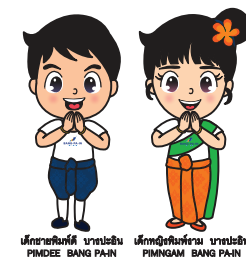
ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๔๗ ง
วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

บริษัท โรงงานอุตสาหกรรมกระดาษบางปะอิน จำกัด

1. กระดาษถ่ายเอกสาร ชนิด 70 แกรม และ 80 แกรม ทุกขนาด
2. กระดาษปอนด์ขาว ชนิด 60 , 70 และ 80 แกรม ทุกขนาด
3. กระดาษถนอมสายตา ชนิด 65 และ 75 แกรม
4. กระดาษที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งชนิดพิมพ์ข้อความและไม่พิมพ์ข้อความ
5. ซองซองทางราชการทุกขนาด ทั้งชนิดพิมพ์ข้อความและไม่พิมพ์ข้อความ
6. กระดาษทำปก ชนิด 120 , 150 และ 180 แกรม
7. สมุดของทางราชการ
8. แบบพิมพ์ขนาดต่าง ๆ ตามความต้องการของราชการ

129 ถนนหลวง แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 0-2225-4191 โทรสาร 0-2222-6178, 0-2621-1483-4

นิเทศศิลป์ดี บางปะอิน PIMDEE BANG PA-IN
นิเทศศิลป์ดีบาง ปะปะอิน PIMINGAM BANG PA-IN

ต้นกล้า ของพ่อ

หนังสือวันเด็กแห่งชาติปี ๒๕๖๐

ต้นกล้าของพ่อ

หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๙

จำนวนพิมพ์ ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-395-812-9

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ (CIP)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

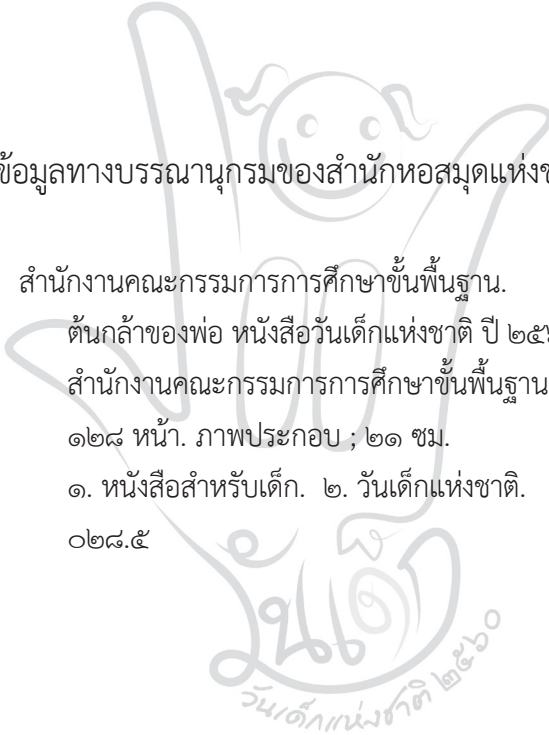
ต้นกล้าของพ่อ หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐.-- กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๙.

๑๒๘ หน้า. ภาพประกอบ ; ๒๑ ซม.

๑. หนังสือสำหรับเด็ก. ๒. วันเด็กแห่งชาติ.

๐๒๘.๕

กระแสพระบรมราชาโฆวาท^(๑)
พระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา ครู และอาจารย์ ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ^(๒)
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๖

“...การสร้างสรรค์ตนเอง การสร้างบ้านเมืองก็ตาม มิใช่ว่าสร้างในวันเดียว ต้องใช้เวลาต้องใช้ความเพียร ต้องใช้ความอดทนเสียสละ แต่สำคัญที่สุดคือความอดทนคือไม่ย่อท้อ ไม่ย่อท้อในสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามนั้นทำมันน่าเบื่อ บางทีเหมือนว่าไม่ได้ผล ไม่ได้ดัง คือดูมันครีทำดีนี้ แต่ขอรับรองว่าการทำให้ดีไม่ครีต้องมีความอดทน เวลาข้างหน้าจะเห็นผลแน่นอนในความอดทนของตน ในความเพียรของตน ...”

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชาโฆวาทให้ นายพงศ์ศักดิ์ วีรสุนทรโรสถ อธิบดีกรมอาชีวศึกษา นำนักเรียน นักศึกษา ครู และอาจารย์ ของสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และสามัญศึกษา เฝ้าฯ รับพระราชทานพระบรมราชาโฆวาท

วรัธมิโฆวาท

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
มอวรัธมิโฆวาท เนื่องในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐

เลือกคบเพื่อนที่ดี ทำให้เป็น เด็กดีได้
หนีห่างทางอบาย ไม่ตื่นสาย เด็กได้ดี
หมั่นเรียนจิตอาสา กตัญญูพา เด็กศักดิ์ศรี
รู้จักสามัคคี รู้หน้าที่ ศักดิ์ศรีเด็ก เอย.

คำขวัญ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๐

เด็กไทยใฝ่รู้ คึกคัก พาชาติมั่นคง

พลเอก

A stylized handwritten signature in black ink, reading 'Prayut Chan-o-cha'.

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

สาร

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐
วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๐

เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผมขอส่งความรู้สึกถึงและความปรารถนาดีมายังเด็กและเยาวชนไทยทั่วประเทศทุกคน

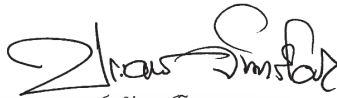
การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ มีทัศนคติในเชิงบวก และมีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมจะเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของชาติและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมและประเทศชาติในอนาคต เด็กและเยาวชนไทยทุกคนจึงควรได้รับการเลี้ยงดูให้แข็งแรงทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ โดยเฉพาะให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและการส่งเสริมการเรียนรู้ตามช่วงวัยที่เหมาะสมไปพร้อม ๆ กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเป็นไทย มีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นทั้งคนเก่งและคนดีของประเทศชาติ

วันเด็กแห่งชาติปีนี้ ผมจึงขอมอบคำขวัญว่า “**เด็กไทย ใส่ใจศึกษา พาชาติมั่นคง**” เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยทุกคนได้เห็นความสำคัญของการศึกษา และเอาใจใส่ใฝ่เรียนรู้ในวิชาการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ผมหวังว่าเด็กและเยาวชนทุกคนจะได้พึงระลึกถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการศึกษา

หาความรู้ และประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความขยัน ซื่อสัตย์ มีความเคารพ กตัญญูต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่สำคัญขอให้หมั่นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อความสุข ความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติตลอดไป

ในโอกาสนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก โปรดดลบันดาลให้เด็กและเยาวชนไทยทุกคน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรงและร่วมกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติของเราให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

สาร

นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

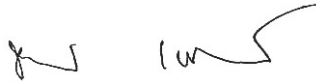
เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐
วันเสาร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๐

วันเด็กแห่งชาติ ถือเป็นวันสำคัญที่เราจะได้ระลึกถึงเด็กและเยาวชน ในฐานะกำลังสำคัญที่จะพัฒนาประเทศชาติในอนาคต ซึ่งวันเด็กแห่งชาติ ในปีนี้ ตรงกับวันเสาร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นวันที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจะร่วมกันจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กและเยาวชนของชาติ ได้ร่วมกิจกรรมที่สนุกสนาน ได้สาระความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมกับ ส่งมอบความรัก ความห่วงใย และความสุขให้กับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็น ลูกหลานของชาติ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ที่มีคุณภาพ พร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม ภายใต้อ้อมน้อมดินไทยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

เนื่องในโอกาสอันสำคัญนี้ กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรและหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่ร่วมรับผิดชอบดูแลเด็กและเยาวชน ขอให้เด็กและเยาวชนไทย ทุกคนน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยในโอกาสต่าง ๆ ไปประพฤติปฏิบัติ ดำรงตน เป็นเด็กดี กตัญญูต่อพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เป็นศิษย์ที่ดีของครู ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้จากในห้องเรียนและกิจกรรมสร้างสรรค์

ต่าง ๆ อย่างมีความสุข รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ มีสุขภาพร่างกายจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ผมขอให้วันเด็กแห่งชาติปีนี้ เป็นปีที่เด็กทุกคนมีความสุขและเติบโตเป็นคนดี มีอนาคตที่สดใส นำพาชาติไทยก้าวต่อไปในภายภาคหน้า

ในวาระดิถีวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ ผมขออัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทุกท่านเคารพนับถือ โปรดอภิบาลรักษาเด็กและเยาวชนไทยที่รักทุกคนมีความสุข มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์แข็งแรง เป็นคนเก่งและคนดีของสังคม เพื่อเป็นพลังสำคัญในการดำรงรักษาและพัฒนาชาติไทยสืบไป

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือ ต้นกล้าของพ่อ เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึก เนื่องในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ชื่อหนังสือ วันเด็กในปีนี้คัดเลือกจากการร่วมเสนอชื่อของเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ซึ่งสื่อถึงเด็กและเยาวชนที่เปรียบเสมือนต้นกล้าที่จะโตเป็นต้นไม้ใหญ่ ในภายภาคหน้า โดยน้อมนำและสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในฐานะพ่อของแผ่นดิน เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถนำพา ประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รู้สึกสำนึกและรำลึกถึง พระมหากษัตริย์คุณ ทาที่สูงสุดมิได้ จึงขออัญเชิญพระบรมราโชวาท ที่ได้พระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา ครู และอาจารย์ ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันเสาร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๖ คัดตัดตอนลงตีพิมพ์ในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยได้น้อมนำพระบรมราโชวาทของพระองค์ไปเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ โดยเน้นถึงความเพียร ความอดทน ไม่ย่อท้อ ในการกระทำการใด ๆ ไม่เว้นแม้แต่การทำความดี รวมทั้งยังได้รับความเมตตาจากผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชที่ประทานวรธัมโมวาท เพื่อเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติแก่เด็กและเยาวชน คำขวัญและสารของนายกรัฐมนตรี และสารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่มอบให้แก่เด็กและเยาวชน

หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ นอกจากจะประกอบด้วยส่วนสำคัญดังกล่าวข้างต้นแล้ว ภายในเล่มยังมีบทความพิเศษเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประพันธ์โดยนางปราณี ปราบริปู และคณะ “ปณิธานเด็กดี” จากเด็กและเยาวชนที่ร่วม

น้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณและตั้งปณิธานที่จะดำเนินตามรอยพระบาทในการดำเนินชีวิต และผลงานเขียนจากนักเรียนทั่วประเทศที่ได้รับคัดเลือกลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ ผลงานเหล่านี้แสดงถึงความสามารถของเด็กและเยาวชนที่สร้างสรรค์ผลงานเขียน ทั้งเรื่องสั้น เรื่องเล่าประสบการณ์ นิทาน การ์ตูนช่อง ซึ่งล้วนแต่มีเนื้อหา น่าอ่าน ชวนติดตาม สะท้อนให้เห็นถึงความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความผูกพันภายในครอบครัวและสังคม ความกตัญญู การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม นอกจากนี้ นางรัตนา คชนาท ยังได้ประพันธ์นิทานสอนใจในเรื่องความเพียรให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นข้อคิดสอนใจในการทำความดีอีกด้วย

ในการนี้ คณะกรรมการจัดทำและดำเนินการเพื่อให้มีการเผยแพร่และจำหน่ายหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ขอขอบคุณนักเขียนรับเชิญและนักเขียนรุ่นเยาว์ที่ร่วมสร้างสรรค์ผลงานลงในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ ขอขอบคุณบริษัท ออน อาร์ต ครีเอชั่น จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์จัดทำรูปเล่มและปกหนังสือให้มีความสวยงาม น่าอ่าน ภาพประกอบโดยอาจารย์สมบัติ คิ้วสอก และนักเรียนเจ้าของผลงาน ที่ร่วมกันทำให้หนังสือ **ต้นกล้าของพ่อ** เป็นหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชนไทยทุกคน

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

พระมหากษัตริย์คุณ หาที่สุดมิได้	๑๗
ภูมิใจภักดิ์...รักเมืองไทย	๒๙
สถิตอยู่ในใจตราบนิรันดร์	๓๐
ปณิธานเด็กดี	๓๓
ชีวิตใหม่...บนผืนแผ่นดินที่ชื่อว่า “ไทย”	๔๐
มุมมองความคิด	๔๓
อ่านหนังสือ? เล่นคอมพิวเตอร์? อันไหนดีล่ะ?	๔๕
เสียงผากับกระต่าย	๔๗
เด็กหญิง “ปุ๋ย”	๔๙

ต้นกล้าคนใหม่	๕๒
จดหมายถึงพ่อ	๕๕
ปณิธานแห่ง “ความดี”	๕๙
โด้งดำกลับใจ	๖๔
ต้นกล้าแห่งความดี	๗๒
คนหูหนวกจะเป็นต้นไม้ที่มีคุณค่า	๗๕
จ๋อยเด็กดี	๗๗
सानฝันข้าวปุ้น	๗๙
ความภูมิใจในการเป็นมัคคุเทศก์น้อยของหนู	๘๑
ชุมชนทรายขาว...ความต่างที่ลงตัว	๘๕
สวนผักของคุณยาย	๙๐

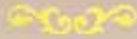

เคยมีแกะในทุ่งนาที่บ้านของหนู	๙๑
ลูกเสือ-เนตรนารี กับภูมิปัญญาและสิ่งแวดล้อม	๙๔
เพื่อนที่ถูกลืม	๙๖
เดินทางประเทศไทยไปกับผู้สูงอายุ	๙๘
เด็กหญิงกระรอกกับความสามัคคี	๑๐๓
คุณธรรมเริ่มจากครอบครัว	๑๐๖
วันไหว้ครูของฉัน	๑๐๙
วีรจักรธรรมชาติ	๑๑๔
ความจนของประหยัด	๑๑๗

ภาพวาดโดย นางสาวปิยากร งามเกียรติขจร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
แผนการเรียนศิลปกรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (มัธยม)

พระมหากษัตริย์คุณ หากี่สุดมิได้

สมเด็จพระเจ้า พระบรมราชชนกกับพระโอรสพระองค์เล็กบนดาดฟ้าของบ้านที่ประทับ

ทรงฉายพระรูปพร้อม ๔ พระองค์ เมื่อ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๑

โรงพยาบาลเคมบริดจ์ ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๙๐ เปลี่ยนชื่อเป็นแมนท์ ออเบอร์น

ทรงพระราชสมภพ

เกือบ ๙๐ ปีที่ผ่านมา ในวันจันทร์ ที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ ช่วง همینตฤดู เจ้านายไทยพระองค์หนึ่ง ประสูติ ณ โรงพยาบาลเคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) ประเทศสหรัฐอเมริกา

เจ้านายพระองค์น้อยครั้งประสูติทรงพระนามว่า พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช ในหม่อมราชวงศ์ถนัดถนหม่อมราชวงศ์พระนามว่า “พระองค์เล็ก” เมื่อประสูติได้ ๑ พรรษา สมเด็จพระบรมราชชนก ครั้งดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ ทรงสำเร็จวิชาการแพทย์จากสหรัฐอเมริกา ได้เสด็จนิวัตประเทศสยาม พร้อมด้วยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (หม่อมหลวงวลัย มหิตล ณ อยุธยา) และพระโอรสพระธิดา นับเป็นการเสด็จยังแผ่นดินมาตุภูมิครั้งแรกของพระโอรสทั้งสอง

ช่วงเวลาไม่นาน ณ วังสระปทุม ความโศกเศร้าสะเทือนใจสุดพรรณนาก็บังเกิดแก่ราชสกุลมหิตล ด้วยในวันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๒ สมเด็จพระบรมราชชนก ซึ่งประชวรได้เสด็จสวรรคต พระโอรส “พระองค์เล็ก” เพิ่งมีพระชนมายุเพียง ๑ พรรษา กับ ๙ เดือน เท่านั้น

สมเด็จพระบรมราชชนนีจึงทรงอภิบาลพระโอรสและพระธิดารวม ๓ พระองค์เพียงลำพัง พระราชภาระนี้ใหญ่หลวงนัก แต่ด้วยเดชพระบารมี ดังที่สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ได้มีลายพระหัตถ์ทรงชมเชยพระสุณิสาในภายหลังว่า

“ฉลาดเป็นอัจฉรรย ใจเย็น...บุญของฉันทมาได้ลูกสะใภ้เช่นนี้ บุญของหลานที่มีแม่ที่เลิศ”

ด้วยพระปรีชาสามารถ “เป็นอัจฉรรย” พระโอรสพระธิดาได้ทรงพระเจริญ งามพร้อมด้วยพระราชจริยวัตร และสมบูรณ์เลิศล้ำด้วยพระสติปัญญา

ทรงเล่นและเรียนรู้ครั้งทรงพระเยาว์

“พระองค์เล็ก” ครั้งทรงพระเยาว์ทรงมีโอกาสฝึกฝนเรียนรู้เช่นเดียวกับพระเชษฐภคินี * และพระเชษฐา เช่น ความรับผิดชอบ ความสนใจใฝ่รู้ ความมีอัธยาศัย และความเมตตาอารี

- ❖ รู้จักบังคับตนเอง ปฏิบัติทุกอย่างเป็นเวลา เช่น เมื่อมีพระชนมายุ ๑๓ พรรษา ต้องเข้าบรรทมไม่เกิน ๒๑ นาฬิกา แต่อาจเข้าบรรทมเวลา ๒๒ นาฬิกา ได้เป็นพิเศษคืนหนึ่งในวันหยุดสุดสัปดาห์

- ❖ ช่วยเหลืองานบ้าน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เช่น ทรงช่วยล้างจานในบ้าน ล้างรถ หรือทำสวน ทรงรับจ้างเก็บผักผลไม้ไปขาย เมื่อได้เงินมาก็นำไปซื้อเมล็ดผักมาปลูกเพิ่ม

- ❖ เล่นสนุกและเรียนรู้อย่างอิสระในขอบเขตที่เหมาะสม เช่น เล่นกระบะทราย เล่นชุดคลองทำเขื่อนส่งน้ำ เล่นรถเข็น เล่นหาบน้ำ ประดิษฐ์งานไม้ ประกอบเครื่องรบบั๊กกี เล่นจำลองพิธีโกนจุก

- ❖ สนใจเรียนรู้ เช่น ทรงสนพระทัยวิชาการไฟฟ้า ทรงนำเงินค่าขนมเก็บออมใส่กระปุกมาซื้อรถไฟฟ้าของเด็กเล่นแล้วทรงนำมาทดลอง ทรงจับฉลากได้ลอตหมวดแมวขึ้นหนึ่ง ก็ไปซื้อขดลอตคอนเดนเซอร์ ทรงนำมาประกอบขึ้นเป็นวงจรเครื่องรับ ปรากฏว่าสามารถหมุนหาคคลื่นวิทยุในยุโรปและรับฟังได้ชัดเจนทุกสถานี ทำให้ทรงสนพระทัยด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรมไฟฟ้ามากขึ้น

- ❖ มีอัธยาศัยและเก็บออม เช่น ทรงได้เงินค่าขนมอาทิตย์ละครั้ง ครั้นทรงต้องการรถจักรยาน ก็เก็บค่าขนมหยอดใส่กระป่องไว้ เมื่อได้มากแล้ว สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงช่วยสมทบ จึงได้นำเงินไปซื้อจักรยาน ทรงซื้อกล้องถ่ายรูปกล้องแรกเมื่อพระชนมายุเพียง ๘ พรรษา จากเงินออมส่วนพระองค์

- ❖ ช่วยเหลือมีเมตตาต่อผู้ขาดแคลน เช่น ช่วยกันเก็บเงินระหว่างพี่น้อง ใส่กระป่องออมสิน ซึ่งตั้งชื่อว่า “กระป่องคนจน” ทรงนำไปทำประโยชน์เพื่อคนยากจน ทรงมอบให้โรงเรียนคนตาบอด เด็กกำพร้า ฯลฯ

* พระเชษฐภคินี คือ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา พระอิสริยยศภายหลังสุด คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ทรงศึกษาในสถานศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๗๖ ราชสกุลมหิดลจำเป็นต้องเสด็จจากประเทศไทย และทรงพำนักที่เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ บางครั้งประทับพร้อมหน้ากันที่โรงแรม ที่แพลต และบางครั้งมีเหตุสุดวิสัยที่พระโอรสพระธิดาต้องประทับที่บ้านเลี้ยงเด็ก โดยพระชนนีได้เสด็จมาเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช ครั้งประทับ ณ วังสระปทุม กรุงเทพมหานคร ทรงรับการศึกษาขั้นต้น ณ โรงเรียนมาแตร์เดอี เมื่อประทับที่เมืองโลซาน ทรงศึกษาที่โรงเรียนเอกอล เมียร์มงต์ (École Miremont) ที่โรงเรียนเอกอล นูแวล เดอ ลา ซืออิส โรมองด์ (École Nouvelle de la Suisse Romande)

พุทธศักราช ๒๔๘๑ ทรงจบการศึกษาและทรงรับประกาศนียบัตรทางอักษรศาสตร์จากโรงเรียนยิมนาส กลาซิก ก็องโตนาล (Gymnase Classique Cantonal) ต่อมาได้ทรงศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ แขนงวิศวกรรมศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยโลซาน ตามลำดับ

ปีพุทธศักราช ๒๔๗๗ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันท์มหิดล พระเชษฐาของพระองค์ได้เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ พุทธศักราช ๒๔๗๘ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช

พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้โดยเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันท์มหิดล* นิวัตประเทศไทยเป็นครั้งที่สอง แต่แล้ววันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ มีเหตุการณ์ร้ายแรงที่ไม่มีผู้ใดคาดคิด คนไทยสุดสะเทือนใจ โศกสลดทั้งแผ่นดิน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันท์มหิดลเสด็จสวรรคต

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงเป็นเสมือน “ช่างภาพส่วนพระองค์” ทรงติดตามสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชไปทุกหนทุกแห่ง ต้องเสด็จขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ในวันนั้น การที่คนไทยได้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่ ผู้ทรงเพียบพร้อมด้วยพระคุณลักษณะอันประเสริฐ ทำให้คลายความโศกเศร้าที่เพิ่งสูญเสียพระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรมไปได้บ้าง

* ต่อมาทรงได้รับการเฉลิมพระปรมาภิไธยเป็น พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท์มหิดล และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท์มหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ตามลำดับ

สืบราชสันตติวงศ์

เมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ คนไทยขนพระนามกษัตริย์พระองค์ใหม่ว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือขนพระนามอย่างไม่เป็นทางการว่า พระเจ้าอยู่หัว หรือ ในหลวง

จากพระราชนิพนธ์ “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวิทเซอร์แลนด์”* โดยเฉพาะพระราชบันทึกประจำวันที ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๙ และพิมพ์เผยแพร่ในวารสารรายเดือนวงวรรณคดี นับเป็นครั้งแรกที่ประชาชนได้รับรู้ถึงพระราชดำริของกษัตริย์พระองค์ใหม่ ขณะทรงจากเมืองไทย และสัมผัสซาบซึ้งถึงความรัก ความผูกพัน และความห่วงใยในพสกนิกรของพระองค์ ตอนหนึ่งว่า

“ตามถนนผู้คนช่างมากมายเสียจริงๆ ที่ถนนราชดำเนินกลาง ราษฎรเข้ามาใกล้จนขีรถที่เรา นั่ง กลัวเหลือเกินว่าล้อรถของเราจะไปทับแข้งทับขาใครเข้าบ้าง รถแล่นผ่าฝูงคนไปได้อย่างช้าที่สุด ถึงวัดเบญจมบพิตร รถแล่นเร็วขึ้นได้บ้างตามทางที่ผ่านมาได้ยินเสียงใครคนหนึ่งร้องขึ้นมาดังๆ ว่า “อย่าละทิ้งประชาชน” อยากรจะร้องบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ ‘ทิ้ง’ ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะ ‘ละทิ้ง’ อย่างไม่ได้ แต่ถ่วงเร็วและเลยไปไกลเสียแล้ว”

การที่ทรงจากประเทศไทยไปสวิทเซอร์แลนด์เพื่อศึกษาต่อ นั้น เจ้าของเสียงที่ตะโกนและคนไทยที่ไปส่งเสด็จคงรู้สึกวิงเวงเฉกเช่นเดียวกัน การศึกษาต่อคราวนี้ทรงเลือกเรียนวิชากฎหมายและรัฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยวิชาวิทยาศาสตร์สาขาวิศวกรรมศาสตร์ที่เคยทรงศึกษาแต่เดิม

* คำว่า “สยาม” เป็นคำเรียกประเทศไทยในปัจจุบัน คำว่า “สวิทเซอร์แลนด์” ในที่นี้สะกดตามพระราชนิพนธ์

มีพระปฐมบรมราชโองการ

วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ความปิติยินดียิ่งบังเกิดแก่พสกนิกร ผืนฟ้าและแผ่นดิน่างามสดใสนักในเช้าตรู่ของวัน ชาวไทยเบียดเสียดเต็มสองฟากฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเปล่งเสียงร้อง “ทรงพระเจริญ ๆ” เพื่อรับเสด็จจรอมพระบารมีสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระคู่หมั้นเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระนครทางเรือ ราชनावไทยโปรยข้าวตอกดอกไม้เป็นประจําป้อมพระจุลจอมเกล้าถึงสุดถวายเป็น

วันที่ ๒๘ เมษายน ศกเดียวกัน ได้มีพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสที่วังสระปทุมและทรงจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกจัดเมื่อ วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง พระปรมาภิไธยจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร”

การขานพระนามพระมหากษัตริย์ซึ่งได้ประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นทางการจะใช้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

พระปฐมบรมราชโองการซึ่งมีพระราชดำรัสในวันนั้น ประชาชนได้ประจักษ์ว่าทรงปฏิบัติตามพระราชดำรัสตลอดมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ในวันเดียวกันนั้น ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ เป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินี เมื่อได้เสด็จออกทรงพระผนวชตามโบราณราชประเพณี ในวันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เป็นเวลา ๑๕ วัน และภายหลัง

ทรงลาผนวช ได้ทรงสถาปนาพระอิสริยยศสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ขึ้นเป็นสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ทั้งสองพระองค์มีพระราชโอรสและพระราชธิดา รวม ๔ พระองค์

ทั้งสองพระองค์เสด็จออกสีหบัญชร ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท มีพระราชดำรัสแก่พวงชนที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

เพื่อภาวะโภชนาการของมหาชน

ประเทศไทยเมื่อแรกที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชย์นั้น ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนสุขอนามัยพื้นฐาน และมีภาวะโภชนาการที่น่าห่วงใย

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต อันเป็นที่ประทับของพระองค์และพระบรมวงศ์ จึงเป็นพื้นที่ทรงงาน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นสร้างผืนดินไทยให้อุดมสมบูรณ์ เช่น

เบื้องต้นในพุทธศักราช ๒๔๙๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพาะพันธุ์ปลา ทั้งพันธุ์ปลาไทยและปลาต่างประเทศ จึงมี “ปลาหมอเทศ” เพิ่มจาก “ปลาหมอไทย” เป็นปลาเลี้ยงง่าย โตไว สายพันธุ์นำเข้าจากรัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย ให้ชาวบ้านทั่วไปได้บริโภค

จากนั้นในพุทธศักราช ๒๕๐๘ ทรงได้รับลูกพันธุ์ปลาจากสมเด็จพระจักรพรรดิญี่ปุ่น อะเกฮิโตะ ครั้งดำรงพระยศเป็นมกุฎราชกุมาร ทรงพุ่มพักเลี้ยงดูด้วยพระองค์เอง จากจำนวน ๕๐ ตัว เพิ่มขึ้นเป็นหมื่นตัว พระราชทานชื่อว่า “ปลานิล” ตามสายพันธุ์ดั้งเดิม *Tilapia nilotica* และโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แจกจ่ายไปตามลำน้ำทั่วประเทศ ต่อมามีการพัฒนาผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างปลานิลและปลาหมอเทศ เรียกกันว่า “ปลานิลแดง” ทรงพระกรุณาพระราชทานชื่อว่า “ปลาทับทิม”

ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย จำเป็นต้องวิจัยและพัฒนากระบวนการเรื่องข้าวให้ดียิ่งๆ ขึ้นเหมาะแก่กาลสมัย ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ ทรงให้จัดทำแปลงนาทดลองในสวนจิตรลดาให้ชาวนาเข้ามาชมวิธีการปลูกข้าว ปลูกพืชไร่อื่นๆ นอกฤดูทำนา โดยนำดินมาจากทั้ง ๔ ภาค จัดสร้างตัวอย่างโรงสีข้าวและยุ้งฉางที่ได้ผลเผยแพร่

ไข่จัดเป็นอาหารหลักของมนุษย์ทั่วโลกก็ว่าได้ ถือเป็นเรื่องเล็กๆ แต่สำคัญยิ่งอีกเรื่องหนึ่งที่พระองค์ทรงส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนบริโภค ทรงปรุงอาหารสูตรพระราชทาน “ไข่พระอาทิตย์” ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสวย ประกอบด้วยไข่ ข้าว ผัก ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการ

แต่ก่อนเด็กไทย คนไทยยังไม่นิยมบริโภคนมเท่าที่ควร ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ ทรงส่งเสริมการคิดค้นวิธีการ และการสร้างโรงโคนมทดลองจากโคนมที่มีผู้นำมาถวาย จึงเกิด “นมผงสวนดุสิต” และ “ศูนย์รวมนมสวนจิตรลดา” ทรงสนับสนุนการจัดตั้ง “ฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์ก” ที่อำเภอแมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี การนิยมบริโภคนมในประเทศไทยมีมากยิ่งขึ้นเป็นที่ประจักษ์

ทรงปฏิบัติ “ราชการของแผ่นดิน” ในต่างประเทศ

ระยะแรกที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชย์นั้น รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศสอดคล้องกับผู้นำกลุ่มประเทศโลกเสรี การเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการประมาณ ๓๐ ประเทศ ในพระสถานะพระประมุขของประเทศ จึงเป็นพระราชกรณียกิจสำคัญยิ่ง ทรงพระราชดำริว่า “เป็นทางราชการของแผ่นดิน” เริ่มครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๒ ทุกครั้งทรงเตรียมพระราชดำรัส ทรงใช้พระราชวิจารณญาณและพระราชปฏิภาณอันสุขุมรอบคอบเมื่อทรงพบปะและมีพระราชปฏิสันถารกับผู้นำประเทศและมวลชนของประเทศนั้นๆ

พระราชดำรัสที่กล่าวแก่บุคคลที่จะตามไปในขบวนเสด็จพระราชดำเนินว่า *“ทุกคนเปรียบเสมือนผู้แทนคนไทยทั้งชาติ ใครมีเรื่องราวทุกข์ร้อนหนักหนาอย่างไร ให้นำหนักเอาเบาสู้อย่างนี้กวาดภาพว่าจะได้ไปเที่ยวสวนกุหลาบ จะได้ไม่ผิดหวัง”* สะท้อนพระราชภารกิจและพระราชปณิธานดังที่มีพระราชดำรัสอำลาประชาชน ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรป เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๓ เชื่อมโยงถึงชาวไทย ตอนหนึ่งว่า *“ข้าพเจ้าจะพยายามเต็มที่ เพื่อให้ฝ่ายเขารู้จักเมืองไทย และเกิดมีน้ำใจที่ดีต่อชาวไทย”*

พุทธศักราช ๒๕๑๐ เป็นปีที่ปฏิบัติพระราชภารกิจ เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นครั้งสุดท้าย นับแต่นั้นเป็นต้นมาพระองค์ก็ได้เสด็จพระราชดำเนินออกรากราชาอาณาจักรไทยอีกเลย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงเล่าถึงเรื่องนี้ อ้างถึงในอาเซียนโพสต์ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๘ ตอนหนึ่งว่า

“การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เสด็จประพาสต่างประเทศ ก็เพราะพระองค์ทรงทราบว่า เมืองไทยกำลังตกอยู่ในอันตราย พระองค์ก็ต้องการอยู่ใกล้พลสภานิกรของพระองค์ เพื่อช่วยเหลือคนยากจน”

เพื่อการพิทักษ์พัฒนาฝนฟ้า ป่าดิน และน้ำของชาติ

หลายทศวรรษแห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นที่ประจักษ์ว่า ทรงตระหนักในความทุกข์ร้อนของประชาชนว่าเกิดจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ฝนฟ้า ป่าดิน และน้ำที่ทรงเคยสนพระราชหฤทัยครั้งทรงพระเยาว์ จึงได้กลายเป็นเรื่องที่ทรงศึกษาและให้พัฒนาอย่างจริงจัง

นอกจากความเป็นอยู่ของชาวเขา คนชายขอบ ชาวบ้านแร้นแค้นได้รับการแก้ไข และทรัพยากรธรรมชาติฟื้นฟูอย่างเห็นได้ชัดแล้ว มี “คำใหม่” ซึ่งพระองค์ได้สร้างสรรค์อย่างขวนคิด ขวนชั้นอันเนื่องมาจากโครงการ และมีภาพแห่งความทรงจำ เช่น

แผนที่คู่พระหัตถ์ เมื่อทรงก้าวย่างพระบาทไปห้องถื่นใด พระหัตถ์ของพระองค์มักมีแผนที่ทรงถือไปด้วยตลอด ทรงเพิ่มเติมรายละเอียดในแผนที่อย่างพิถีพิถันเมื่อมีข้อมูลใหม่ ห้องทรงงานที่พระตำหนักทุกแห่งจะมีแผนที่ขนาดใหญ่ติดฝาห้อง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖ แห่งทั่วประเทศ เป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาค

“ฝนหลวง” เป็นการจัดการทรัพยากรน้ำในบรรยากาศให้เกิดฝนเทียมตามพระราชดำริ ซึ่งต่อมาเรียกว่า “ฝนหลวง” ทรงสรุปกรรมวิธีดัดแปลงสภาพอากาศ ๓ ขั้นตอน คือ “ก่อกวน” “เลี้ยงให้อ้วน” และ “โจมตี”

ทฤษฎี “แก้มลิง” เป็นการหน่วงน้ำจากแม่น้ำก่อนลงสู่อ่าวไทยตามจังหวัดชั้นลงของระดับน้ำทะเล ช่วยชะลอมวลน้ำที่ทำให้เกิดน้ำท่วม เปรียบเหมือนลิงที่ท่อมกล้วยไว้ในกระพุ้งแก้มแล้วค่อยๆ นำออกมาเคี้ยวกลืนกินภายหลัง

กักน้ำน้ำช่วยพัฒนา เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เรียบง่าย ประหยัด เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ โดยการเพิ่มออกซิเจน ทรงใช้หลักนำธรรมชาติมาช่วยธรรมชาติ บำบัดน้ำเสียที่เกิดจากชุมชนและแหล่งอุตสาหกรรมทั่วประเทศ

ทฤษฎี “แก้มลิงดิน” ทรงศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินทรายในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาดินพุงในภาคใต้ และดินชายฝั่งทะเล การ “แก้มลิงดิน” เป็นขั้นปรับปรุงปฏิกริยาเคมีของดินแล้วจึงปรับปรุงดิน

หญ้าแฝก ทรงให้ทดลองปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และเก็บกักความชุ่มชื้นไว้ในดิน ซึ่งเกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ เมื่อได้ผลดีก็ได้พระราชทานพระราชดำรินำหญ้าแฝกมาใช้ประโยชน์ลักษณะต่างๆ

พระองค์ทรงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลจากองค์การระหว่างประเทศจำนวนมาก เป็นรางวัลสูงสุดที่ยกระดับความเป็นอยู่อย่างยั่งยืนแก่ชาวไทย และเป็นแบบอย่างแก่นานาประเทศ

ทรงบำเพ็ญประโยชน์สุขด้านการศึกษาแก่ประชาราษฎร์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงบำเพ็ญเพื่อประโยชน์สุขของราษฎรอย่างมหาศาล เรื่องหนึ่งที่ทรงสนพระราชหฤทัยยิ่งและทรงส่งเสริม คือ การศึกษาพระบรมราโชวาทที่พระราชทานเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมากหลายโอกาส

นอกจากโรงเรียนจิตรลดา ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งขึ้น ณ สวนจิตรลดา สำหรับพระราชโอรสและพระราชธิดา บุตรหลานของข้าราชการและบุคคลทั่วไปได้เรียนร่วมกันแล้ว ยังมีโรงเรียนวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นโรงเรียนเอกชนอีกแห่งหนึ่งที่ได้รับพระราชทานพระราชอุปการะค่าใช้จ่ายจากเงินพระราชกุศลของพระองค์เป็นรายปี คุณูปการสำคัญของโรงเรียนแห่งนี้ คือ ทรงสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังโรงเรียนทุกภูมิภาค ทำให้โรงเรียนทั่วประเทศสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียนไม่ยิ่งหย่อนกว่าโรงเรียนอื่น

โรงเรียนอีกหลากหลายลักษณะที่พระองค์มีพระราชดำริให้ก่อตั้ง และมีพระบรมราชานุเคราะห์ทำนุบำรุงอย่างต่อเนื่อง จากพุทธศักราช ๒๔๙๙ เป็นลำดับมา โรงเรียนแต่ละกลุ่มมีจำนวนแห่งมากน้อยต่างกัน แบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ก่อตั้งในพื้นที่ชายแดน พื้นที่ภูเขาทุรกันดาร

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำหรับนักเรียนจากครอบครัวที่ประสบภัยพิบัติ

โรงเรียนราชประชาสมาสัย เบื้องต้นจัดสำหรับบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อน

โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งมีรากฐานครั้งรัชกาลที่ ๕

โรงเรียนราชวินิต จัดตั้งใน ๔ มุมเมืองของเมืองหลวง และจังหวัดสมุทรปราการ

โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ เพื่อถิ่นชนบท

โรงเรียนร่มเกล้า สำหรับนักเรียนในชนบทห่างไกล และเสี่ยงภัยความมั่นคง

โรงเรียนพระดาบส เพื่อสอนวิชาชีพแก่ผู้เรียนที่ขาดแคลน ให้สามารถเลี้ยงชีพได้

โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความผิดปกติต่างๆ ทรงให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเป็นระยะๆ ได้แก่ โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนเศรษฐเสถียร โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ โรงเรียนปัญญาภูมิจิตร

มีกลุ่มโรงเรียนที่ทางราชการก่อตั้งขึ้นในวาระมหามงคลต่างๆ ได้แก่ โรงเรียน “รัชดาภิเษก” “กาญจนาภิเษก” “นวมินทราชูทิศ” โดยมีสร้อยระบุที่ตั้งโรงเรียนแตกต่างกันไป

เด็กเยาวชนไทยที่เกิดอาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย ไม่ว่าจะเป็นคนยากจนในเมืองใหญ่ คนแร้นแค้นในชนบททั่วไป คนอยู่ห่างไกลความเจริญตามชายแดนชายขอบหรือเด็กพิเศษ ล้วนได้รับพระเมตตาธิคุณยิ่งอย่างหาที่สุคติได้

พระปัญญาธิคุณ พระเมตตาธิคุณ และพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทยมากที่สุดพรรณนา

คนไทยซาบซึ้งในพระองค์ผู้ทรงเป็นพุทธมามกะที่เยี่ยมยิ่ง และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกทำนุบำรุงในทุกศาสนา

ปวงประชาทั่วโลกไม่เฉพาะวงการศิลปะ การประพันธ์เพลง ดนตรี และกีฬา ต่างสดุดีว่าพระองค์มีพระอัจฉริยภาพพระดีบนานาชาติ และทรงเป็นแบบอย่างแก่ปวงประชาให้มีวิริยะ มีปัญญา เมื่อมีฉันทะในสิ่งที่รักที่สนใจ

เด็กและเยาวชนทั่วไปปลาบปลื้มเรื่องที่บรรพชนเล่าขานว่าพระองค์ทรงเอาพระราชหฤทัยใส่เรื่องข้าวปลาอาหาร นม น้ำ เพื่อคนไทยได้บริโภค ทำให้ในแหล่งน้ำมีปลา ในท้องนามีข้าว

นักเรียนและครูไทยมีหนังสือสารานุกรมไทยเพื่อศึกษาค้นคว้ามาช้านาน แม้นักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล ก็ได้มีประสบการณ์เรียนรู้จากระบบทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกันกับสองทศวรรษแล้ว

นักเรียนนักศึกษาไทยที่ควรมีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ก็ทรงพระเมตตาธิคุณพระราชทานทุนอย่างไม่มีเงื่อนไข จนสำเร็จการศึกษาและได้ประกอบอาชีพ

เด็ก เยาวชน และคนพิการมีกำลังใจยืนหยัดจากที่พระองค์ทรงตระหนักในความสำคัญ มีพระบรมราชานุเคราะห์หลากหลายด้าน คนพิการทางสายตา มีเพลงพระราชานิพนธ์ “ยิ้มสู้” เป็นแรงบันดาลใจ แม้ตลอดชีวิตของเขาไม่มีโอกาสเห็นพระพักตร์ของพระองค์เลย

นิสิตนักศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษา แม้มิได้มีโอกาสรับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระองค์โดยตรง ก็ตั้งต้นใจยิ่ง เมื่อทราบจากคำบอกเล่าจากผู้ถวายงานใกล้ชิดคนหนึ่งว่า พระองค์มีพระราชปณิธานว่า การพระราชทานปริญญา ทำให้พระองค์ได้ใกล้ชิดกับบัณฑิตแต่ละคน แม้เสี้ยววินาที พระหัตถ์ของพระเจ้าอยู่หัวข้างหนึ่ง มีของบัณฑิตอีกข้างหนึ่งจับอยู่บนกระดาษแผ่นเดียวกัน ถ้าหากสองมือทำงานไม่พร้อมกัน กระดาษก็จะร่วงหล่น และมีพระราชประสงค์จะสอนให้ผู้เป็นบัณฑิต ได้รับความรู้เรื่องสุดท้ายจากมหาวิทยาลัย คือความรู้ที่ว่าคนเราต้องอดทน ความเหนื่อยหรือความยากบางครั้งก็ต้องทำเพื่อความสุขของผู้อื่น

คงไม่ต้องกล่าวถึง ขวานา ชาวไร่ ชาวเขา ชาวดอย ชาวสวน ผู้ประกอบอาชีพ “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน” ว่าได้กำลังใจ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระองค์มากเพียงใด หรือผู้ที่ล้มลุกคลุกคลานทางเศรษฐกิจ ได้ยึดปรัชญาของพระองค์แล้วชีวิตดำเนินไปได้ดีเพียงใด

แม้วาระสุดท้ายของชีวิตราชการ บิดามารดาของข้าราชการ หรือผู้ทำคุณประโยชน์แก่สังคม ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานเพลิง ฯลฯ ในการประกอบพิธีกรรม

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ ดวงใจไทยทุกดวงหวังว่า ความหวั่นหวาดจะคลี่คลาย หัวใจที่อ่อนล้าจะฟื้นฟูขึ้นเกี่ยวกับพระอาการประชวรของพระองค์

วันถัดมา ป้าย เย็น จนคำ รอฟังแถลงการณ์ประการเดียว และแล้วเสียงร่ำไห้ก็ระงมทุกถิ่นที่ คนไทยร้องไห้ร่วมกัน ทุกชีไพร่วมกันได้ แม้ขณะนั้นอยู่บนรถโดยสารสาธารณะกับคนที่ไม่รู้จัก เราแบ่งปันร่มให้บางคนเข้ามาหลบฝนที่กระหน่ำ หนาวด้วยกัน หนาวเยียบทั้งแผ่นดิน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ ได้ร้อยกรองสะท้อนความรู้สึกคนไทยทั่วประเทศที่กำลังเจียบงันและ “ปานใจจะขาดใจ จะขาดแล้วอยู่รอน ๆ” ในวันเดียวกันนั้น บางตอนดังนี้

๑ ยามเย็น อ้อม อ้อม อ้อม
ใต้พระอุมากระหม่อมแก้ว ธารใจใสสะอาด
ทุกใจมีระย้า (๐) มืดมัว
สะอื้นอื้น (๐) ร้อง เหนื่อย น้ตา ๐ ๐ ๐

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
พ.ศ. ๑๓๓๑.๑๒.๑๒

จากวันนั้นถึงวันนี้ สถานีวิทยุโทรทัศน์ได้อัญเชิญบทเพลงพระราชนิพนธ์มาออกอากาศ เพลงแล้วเพลงเล่า นำบทเพลง บทกวีของหลาย ๆ คน ที่ผจงแต่งจากใจมานำเสนอไม่ขาดสาย อันมีอาจพรรณนาได้ เช่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดิษฐ์ ละออปกิษณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อัญเชิญชื่อเพลงพระราชนิพนธ์บางเพลงมาร้อยเรียงเป็นบทประพันธ์ อันตราตรึงแก่คนไทย “ในดวงใจนี้รันดร์”

จาก “ยามเย็น” จวบ “ยามค่ำ” ยังจำได้
ยิ่ง “ค่ำแล้ว” “แสงเทียน” ไหว ใจรานราว
“พระมหามงคล” เสด็จสวรรคต
“อาทิตย์อัปสาง” แผลงหล้า พามีตมิต
แม้ “เมื่อโสมส่อง” ฟ่านภากระจำง
“แผ่นดินของเรา” พระกรุณา ยังตราตรึง
คือ “แก้วตาขวัญใจ” ชาติ ราชฎาร์ “รัก” ยิ่ง
ในวันวาน เป็นเพียง “ฝัน” อันร้ายนั้ก
แต่มีอาจ เกิด “ความฝันอันสูงสุด”
“ในดวงใจนี้รันดร์” กาล วาน “แสงเดือน”

หนาวจับใจ ไร้ “สายลม” ของ “ลมหนาว”
มันแตกราว ไอ้ว่า “ชะตาชีวิต”
น้ำตานัน คล้าย “สายฝน” ทันดวงจิต
“แว่ว” แต่ทุกซ์ ทุกสารทิศ สะอื้นอึง
แต่ใจ “ไร้จันทร์” สว่าง จะส่องถึง
ถวยซึ่ง ทั้ง “ดวงใจกับความรัก”
“ใกล้รุ่ง” แล้ว ขอทุกสิ่ง ซึ่งประจักษ์
จงความจริง “เดือนใจ” ภัคดี “รักคืนเรือน”
ถึง “ยิ้มสู้” ทุกข์มีหยุด ดุจใดเหมือน
ทูล ๐ เือน สวรรคาลัย “ไกลกังวล”

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้
ข้าพระพุทธเจ้า นางสาวปราณี ปรารปัฐ นางสาวปฤชฌิน นาคทรพรพ นางสาวพรทิพย์ กาลบุญ
นางภารดี พระจรรกิจกุล นายอาชวิน ทวงษา และนางอำไพพรรณ น้อยหนูจตุรัส

ภูมิใจกั๊กดี

รักเมืองไทย

ร้อยใจกั๊กดีรักแผ่นดินถิ่นกำเนิด
ตามรอยเบื้องบาทพญาลีองค์ภูมิ
ทรงดำริธรรมาภิบาลให้ไทยคิด
จงช่วยกันพลิกฟื้นผืนป่ามา
ปลูกสำนึกรักถิ่นฐานที่ภาคภัย
นี้แหละคือการทดแทนคุณแผ่นดิน
ธ ทรงเป็นแบบอย่างทางประเสริฐ
อุทการาชประชาภูมิแผ่นดินเป็นประยา

กล่าวเมื่อถิ่นเกิดเราเหล่าพี่น้องพี่
พระองค์นี้ชี้หนทางสว่างมา
ป่าไม้คือชีวิตดำรงรักษา
เพื่อหล่อเลี้ยงชีวาได้หากิน
ร้อยดวงใจรักษาป่าอย่าให้สิ้น
ตามรอยพระภูมิเทวรับทำเทัญญา
สื่อนไทยรักบ้านเกิดเรือดัก
พระเมตตา ธ สถิตกลางจิตชน

ด.ญ.กัญชพัฒน์ ฉะประสิทธิ์กุล ชั้น ม.๒ โรงเรียนเทพนารี

สถิตอยู่ในใจตราบนิรันดร์

ภาพโดย ๑, ๒ นายประภาวิน สุรพันธุ์พงษ์
๓, ๔ นายไมตรี คุณาลูธีรัตน์

๕

๖

๗

๘

๙

๑๐

ภาพโดย ๕, ๖, ๗ นายไมตรี คุณาสุธีรัตน์
๘ นางสาวนวลพรรณ นาคปรีชา
๙, ๑๐ นางพัชรี ขอบงาม

๑๑

๑๒

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

ภาพโดย ๑๑. นายอหะมะดอลา บือราเฮง ๑๒. นางสาวธัญชนก บุตรศิริ
๑๓. นางสาวพสุมดี รชนิเพ็ญ ๑๔. นายประกอบ จันทร์ประโคน
๑๕. นางสาวปานเทพิน อัครอำรงกิติ ๑๖. นางสาวภัชรภรณ์ เหล่าสโต
๑๗. นายประกอบ จันทร์ประโคน ๑๘. นางพัชรี ขอบงาม

ปณิธานเด็กดี

“หนูเลือกทำกิจกรรมขายลูกชิ้นปิ้ง เพราะหนูเคยเห็นข่าวที่ผู้ใหญ่ทำงานต่าง ๆ ตามคำแนะนำของในหลวงรัชกาลที่ ๙ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง หรือการทำความดีถวายในหลวง หนูจึงอยากทำเพื่อพระองค์ท่านบ้างค่ะ จึงไปคุยกับคุณพ่อคุณแม่ว่าอยากทำตามทีในหลวงสั่งสอน ตอนแรก หนูไม่ทราบว่าหนูทำให้ท่านลำบากใจหรือเปล่า แต่ที่สุดท้ายก็อนุญาต พร้อมจัดเตรียมอุปกรณ์ วัตถุดิบ ไว้ให้ ส่วนที่เหลือหนูต้องทำเองทั้งหมด ตั้งแต่การเสียบลูกชิ้น การปิ้ง และการขาย หนูต้องทำเอง แต่หนูมีความสุขที่ได้ทำ หนูจะทำตามคำสั่งสอนของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ค่ะ หนูจะตั้งใจเรียน เป็นเด็กดีของคุณพ่อ คุณแม่และคุณครู หนูจะอยู่อย่างประหยัด ออดอม เพื่อเก็บเงินเอาไว้เรียนต่อให้สูง ๆ และเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของคุณพ่อ คุณแม่ค่ะ หนูจะทำความดีตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ตลอดไปค่ะ”

เด็กหญิงกัญญาณัฐ เชื้ออยู่่นาน (น้องหลังหลัง)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
โรงเรียนเทศบาล ๒ (ครูบาอินโตร์รัฐประชาอุทิศ)
อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

“แรงบันดาลใจในการทอดลูกชิ้นแจกฟรี เพราะตั้งใจทำดีตามรอยพ่อหลวง หนูรักในหลวงรัชกาลที่ ๙ หนูเสียใจที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ สวรรคต หนูดูทีวีเห็นพระองค์ท่านทำงานเพื่อประชาชน จึงอยากตอบแทนความดีของในหลวงรัชกาลที่ ๙ หนูจะตั้งใจเรียนหนังสือ เป็นคนดีของประเทศชาติและประหยัดอดออม อยู่อย่างพอเพียงตามรอยของพ่อหลวง”

เด็กหญิงณัฐนิชา อนันต์ (น้องเคท)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านพูน
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

“ในการแต่งเพลงนี้ ผมได้รับแรงบันดาลใจมาจากความรัก ความผูกพัน ที่ผมรู้สึกกับในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่คนไทยทุกคนเรียกว่า “พ่อ” ความผูกพันนั้นเกิดขึ้นสมัยผมเป็นเด็ก ผมจำได้ว่าตั้งแต่เกิดมาก็เห็นภาพท่านในทีวี ท่านทำงานทุกวันอย่างเหน็ดเหนื่อย ท่านส่งรอยยิ้มให้คนไทยตลอด จนมาถึงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นวันที่พ่อสิ้นพระชนม์ โดยที่ผมยังไม่เคยได้ตอบแทนพระคุณพ่อเลย ผมจึงอยากเขียนและร้องเพลงสักเพลงหนึ่ง เพื่อแสดงถึงความรักที่ผมมีต่อท่าน ผู้เป็นพ่อของแผ่นดิน เป็นราชาของคนไทยทุกคน”

เพลง ในหลวงที่ผมรู้จัก ผมเกิดในรัชกาลที่ ๙ ลืมตามาก็เจอหน้าพ่อ พ่อส่งรอยยิ้ม มีหยาดเหงื่อที่ปลายจมูก มีกลิ่นสละพวยกับแผ่นหนังสือ แต่ตอนนั้นผมเข้าใจว่า ว่าพ่อเป็นใคร ทำไมใจดีเหลือเกิน นั่งรถ

ลงเรือ พ่อทำเพื่อประชาชน คนไทยผู้ยากจนมีอยู่ทั่วแผ่นดิน...

มาวันนี้ผมเติบโตและเข้าใจ ว่าพ่อเป็นใคร ทำไมพ่อคือพระเจ้าแผ่นดิน พ่อทรงงานพระวรกายแทบสิ้น ให้ประชาชนมีกิน พ่อไม่ปรียบ พ่อไม่เคยท้อใจ เราโชคดีที่เกิดเป็นคนไทย ไม่ว่าจะชาติไหน ๆ ก็เกิดเป็นลูกพ่อ

๑๓ ตุลาคม เป็นวันหม่น พ่อสิ้นพระชนม์
สู่สวรรคาลัย ลูกไทยทุกคน น้ำตาท่วมใจ
เป็นวันที่เสียใจ ไม่มีวันลืม คนไทยวันนี้
ไม่มีพ่อแล้วใครจะมารักเรา

เด็กชายกวินท์ รัชทอง (น้องตาอ้อฟ)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านควนสระ
อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

“ที่มาทำกิจกรรมวันนี้เพราะผมเห็นพระองค์ท่านทำงานเหน็ดเหนื่อยมาเพื่อปวงชนชาวไทยมานานแล้ว ผมจึงอยากจะมาแบ่งเบาภาระ โดยร่วมกับทางโรงเรียนมาช่วยเป็นจิตอาสาที่นี่ วันนี้ผมมาช่วยเสิร์ฟน้ำให้คนที่มาบริเวณท้องสนามหลวงครับ ผมจะเดินตามรอยในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะทำตามทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ ทั้งการประหยัดตอดออม เป็นเด็กดีของพ่อแม่และคุณครูครับ”

เด็กชายชนะชัย กรุณากร (น้องบอส)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนคลองกระทุ่มราษฎร์อุทิศ
อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

“ผมรู้จักในหลวงผ่านทางโทรทัศน์ ผมเห็นพระองค์เดินทางไป
ยังถิ่นทุรกันดาร เพื่อช่วยเหลือประชาชนของพระองค์ ผมรู้สึกซาบซึ้งมาก
เมื่อทราบข่าวในหลวงสวรรคต ผมจึงอยากเดินทางไปกราบพระบรมศพ
สักครั้ง แต่ด้วยฐานะทางการเงิน ผมและพ่อจึงตัดสินใจเดิน-วิ่ง จาก
นครศรีธรรมราชไปยังกรุงเทพมหานคร ใช้เวลาถึง ๒๐ วัน และผมก็ทำได้
ครับ การเดิน-วิ่งของผมครั้งนี้ ผมได้รับกำลังใจ น้ำใจจากประชาชนที่ผม
วิ่งผ่าน ทำให้ผมรู้ว่าคนไทยรักในหลวงขนาดไหน ผมจะขอเดินตามรอย

พระองค์ด้วยการใช้ชีวิตที่พอเพียง เมื่อผมโตขึ้น
ผมอยากเป็นนักกรีฑา ผมสัญญาว่าจะตั้งใจฝึกซ้อม
และทำให้สุดความสามารถครับ

เด็กชายสันต์หนัฐ คล้ายสุวรรณ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านในเขียว ๑
อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

“เราอยากมาทำจิตอาสาค่ะ เพราะเห็นคนเขามาทำกัน พวกเรา
จะมาช่วงหลังเลิกเรียนหรือวันไหนเราว่าง เราก็จะมาทำค่ะ ๑ ชั่วโมงบ้าง
๒ ชั่วโมงบ้าง พวกเรามากัน ๒ คนค่ะ มาทำกันเอง วันนี้น่ากันตั้งแต่บ่าย
สองครึ่ง มาเก็บขยะ แยกขยะ บางวันก็มาทำประชาสัมพันธ์ คอยตอบ
คำถามคนที่มาร่วมพิธีค่ะ เช่น เวลามีคนมาถามทาง เราก็ต้องตอบได้ว่า
จุดเข้าคิวอยู่ตรงไหน ท้ายคิวอยู่ตรงไหน ใกล้เคียงคอสโม ฯ อยู่ตรงไหน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ตรงไหน เซเว่นที่ใกล้ที่สุดอยู่ตรงไหน เราก็
ต้องตอบให้ได้ค่ะ

เราจะดำเนินตามรอยในหลวงรัชกาลที่ ๙ อย่างไรก็ตามนั้น หนูก
จะเริ่มจากตัวเอง จะยึดหลักพอเพียง พอประมาณ เวลาซื้อของ ถ้ามั่นไม่

จำเป็นเราก็ห้ามใจตัวเองเอาไว้อย่าซื้อ ของที่ยังใช้ได้ก็ใช้ต่อไป ถ้ามันใช้ไม่ได้จริง ๆ ก็ค่อยซื้อ สำหรับการทำประโยชน์ เพื่อสังคม พวกหนูก็จะไปทำกันตลอด ส่วนมากจะทำในโรงเรียน เช่น เก็บขวดน้ำและขยะที่ร่วงตามทางไปทิ้งคะ”

นางสาววราศรณี พรชินศรีสกุล (น้องว่าน)
นางสาวพรนภา ทศนไทย (น้องแนน)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศึกษานารี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

“น้องอ๋มอ๋มได้ทำคลิปขึ้นเพื่อบันทึกว่าน้องอ๋มอ๋มเกิดในรัชกาลที่ ๙ การสวรรคตของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทำให้น้องอ๋มอ๋มรู้ว่าคนไทยจงรักภักดีต่อในหลวงมากแค่ไหน คนไทยซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของท่านที่ทรงงานหนักที่สุดตลอดเวลา ๗๐ ปี พ่อหลวงทำงานหนักเพื่อความอยู่ดีกินดี ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนของพระองค์เอง ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้น้องอ๋มอ๋มอยากทำความดี อยากทำหน้าที่ของตนเองให้ดี อยากทำดีต่อสังคม อยากใช้ชีวิตแบบพอเพียง และสิ่งที่ยอยากให้เกิด คือ อยากให้คนไทยรักกัน สามัคคี

กัน ให้อภัยกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เพื่อพ่อหลวงของเรา เพื่อประเทศไทยของเรา

เด็กหญิงรุ่งฤดี ช้อยุ่น (น้องอ๋ม)
เด็กหญิงรุ่งราตรี ช้อยุ่น (น้องอ๋ม)
ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านสระกุด
อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

“หนูได้วาดภาพพระบรม
สาทิสลักษณ์ของในหลวงรัชกาล
ที่ ๙ เนื่องจากเป็นงานที่อาจารย์
มอบหมายในวิชา Painting
หรือสีน้ำ ที่หนูเลือกภาพนี้
เพราะคิดว่าภาพที่พระองค์
ท่านทรงพระราชกรณียกิจหรือ
ทำกิจกรรมต่าง ๆ มีมากแล้ว
แต่ไม่ค่อยมีใครวาดภาพที่ท่าน

ทรงฉลองพระองค์ชุดจอมพลหรือจอมทัพไทยสีแดง เมื่อหนูเห็นภาพนี้
หนูรู้สึกประทับใจมาก เป็นภาพที่พระองค์ดูยิ่งใหญ่ และจากการศึกษา
เพื่อเลือกรูปที่จะวาดนั้น ทำให้เห็นว่า ท่านทรงพระปรีชาสามารถในทุก ๆ
ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านกีฬา ดนตรี วิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ ฯลฯ หนู
อยากจะเก่งให้ได้สักครั้งหนึ่งของท่าน นี่คงเป็นแรงบันดาลใจที่ได้จากการ
ทำงานนี้ และด้วยเสน่ห์ของการวาดภาพเหมือน คือ เราต้องสนใจทุกราย
ละเอียดของผู้ที่เป็นแบบ ยิ่งหนูได้วาดภาพของพระองค์ท่าน ก็ยิ่งรู้สึกได้
ใกล้ชิดพระองค์มากยิ่งขึ้น และในฐานะนักเรียนศิลปะคนหนึ่ง นี่คงเป็น
สิ่งเล็กๆ ที่หนูจะทำเพื่อถวายพ่อหลวงได้ และความทรงจำในการทำงาน
ครั้งนี้จะปรากฏอยู่ในภาพวาดของหนูตลอดไป”

นางสาวปิยากร งามเกียรติขจร (น้องแพรว)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

“แม่เล่าให้ฟังว่า ในหลวง คือ พระเจ้าแผ่นดิน ท่านทรงงานหนักเพื่อให้พวกเราอยู่ดี กินดี และใช้ชีวิตอย่างพอเพียงครับ”

เด็กชายนัทภรณ์ ศรีพะลาน (น้องไอซ์)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านโนนเดื่อ
อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

“วันนี้ผมมาทำผัดไทยแจกผู้ที่มีส่วนงานที่สนามหลวง มาตั้งแต่ ๔ ครั้ง ที่ผมมาในวันนี้อยากมาทำความดี อยากมาช่วยคนอื่นที่มากراب ไหว้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ อยากมาช่วยทำอาหารให้เขา เขามาที่นี่ เดินทางมาไกล แล้วไม่มีอาหาร ผมก็เลยมาช่วย ผมจะดำเนินตามรอยในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในเรื่องการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักประหยัดอดออม”

นายระพีภัทร์ สาตร์สี (น้องเปียร์)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ชีวิตใหม่...บนผืนแผ่นดินที่ชื่อว่า “ไทย”

ฉันชื่อเด็กหญิงกาญจนา คำมา อายุ ๑๓ ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๒ โรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ฉันเป็นเด็กไทยใหญ่ ตั้งแต่จำความได้ พ่อกับแม่ของฉันอพยพมาจากประเทศพม่า หนีร้อนมาพึ่งเย็นในแผ่นดินไทย เมื่อพ่อกับแม่ของฉันแยกทางกัน ฉันจึงต้องมาอาศัยอยู่กับตายาย ครอบครัวของฉันจึงได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ แต่ชีวิตใหม่ของฉันเริ่มต้นที่ฟาร์มเลี้ยงหมู เพราะตาบยายของ ฉันเป็นลูกจ้างที่นี่ ที่ซึ่งเต็มไปด้วยกลิ่นเหม็นของมูลสุกร แต่เมื่อชีวิตเลือกเกิดไม่ได้ ฉันจึงต้องอดทนและยืนหยัดอยู่ให้ได้

ฉันมีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านห้วยบง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จนกระทั่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ ฉันโชคดีที่มีคุณครูคอยอบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางให้ฉันเป็นคนดี รู้คิด รู้ทำในสิ่งที่ดี หล่อหลอมให้

ฉันเป็นคนที่ยึดถือศีล สะอาด ทำประโยชน์เพื่อสังคม ฉันยึดถือปฏิบัติตนตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย ครองตนตามหลักที่ดีนี้ตลอดมา ฉันนับถือศาสนาพุทธที่มีหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ยึดเหนี่ยวจิตใจให้เป็นคนดีเสมอมา

ครอบครัวของฉันมีฐานะยากจน หากฉันมีเวลาว่างจากการเรียน ฉันจะหารายได้โดยการรับจ้างเก็บลำไย เก็บพริก เก็บข้าวโพด และช่วยตยายทำความสะอาดฟาร์มหมู ซึ่งจะได้ค่าจ้างวันละ ๑๕๐ บาท ฉันภูมิใจที่ได้ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว

แม้ทุกวันนี้คำว่า “สัญชาติไทย” อาจยังไม่ปรากฏในบัตรประจำตัวของฉัน ฉันก็ไม่เคยรู้สึกอับอาย หรือน้อยเนื้อต่ำใจที่มีสถานะทางทะเบียนว่า “คนต่างด้าว” ด้วยเพราะฉันเติบโตบนผืนแผ่นดินไทย อยู่ใต้ร่มพระบารมีของพระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยทุกพระองค์ ฉันจึงมีความภาคภูมิใจที่สุด แผ่นดินไทยที่ร่มเย็นเป็นสุขแผ่นดินนี้ได้มอบชีวิตใหม่และให้การศึกษาจนฉันมีความรู้เท่าเทียมกับผู้อื่น

ชีวิตที่เหลืออยู่ของฉันต่อจากนี้ มีสิ่งที่ฉันต้องทำ คือ การตอบแทนบุญคุณแผ่นดินไทย ฉันจะตั้งใจเรียนให้มีผลการเรียนที่ดี นำความรู้และ

ประสบการณ์จากการเรียนมาประกอบอาชีพที่สุจริต ฉันจะเป็นคนดีของสังคม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ฉันจะขอเป็นตัวแทนคนไทยช่วยชี้แนะบุคคลที่มีสถานะเป็นคนต่างด้าวเช่นเดียวกับฉัน ให้พวกเขาเหล่านั้นมีจิตสำนึกรักประเทศไทย และเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตอยู่อย่างสงบสุขในผืนแผ่นดินไทย

แม้ทุกวันนี้ ฉันจะยังมีสถานะเป็นคนต่างด้าว แต่ฉันก็ขอขอบพระคุณประเทศไทย แผ่นดินไทย ที่ให้ฉันและครอบครัวได้ทำงาน และให้ฉันได้เรียนหนังสือ ฉันขอสัญญาว่า “ฉันจะจงรักภักดี ทำดีตอบแทนคุณแผ่นดินไทย และพร้อมอุทิศตนเพื่อพัฒนาผืนแผ่นดินไทยให้ร่มเย็นต่อไป”

เด็กหญิงกาญจนา คำมา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนพร้า่วิทยาคม
อำเภอพร้า้ว จังหวัดเชียงใหม่

มุมมองความคิด

“ทหาร” คำสั้น ๆ แต่กลับเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ผมรู้สึกชื่นชม ทหารเปรียบได้กับรั้วของประเทศ ประเทศจะเข้มแข็งผ่านพ้นวิกฤตต่าง ๆ ไปได้ ไม่ใช่เพียงแต่ทหารเท่านั้นที่เข้ามามีบทบาทหน้าที่ แต่ประเทศจะก้าวผ่านปัญหาต่าง ๆ ไปได้เมื่อทุกคนที่เป็นเจ้าของประเทศร่วมมือร่วมใจกัน

ผมเป็นเพียงเด็กตัวเล็ก ๆ ที่คิดเสมอว่าอาชีพทุกอาชีพล้วนมีความสัมพันธ์กัน และทุกคนล้วนมีบทบาทหน้าที่ในวิถีของตน หน้าที่และความรับผิดชอบของผมในเวลานี้คงเป็นอาชีพของผู้ที่เรียกตนเองว่า “นักแสวงหา” หรือเรียกง่าย ๆ ว่า “นักเรียน” ผมมีความฝันและไล่ตามความฝันด้วยบทเพลง ๆ หนึ่งที่เหมือนเป็นแรงขับเคลื่อนชีวิตผม นั่นคือบทเพลงพระราชนิพนธ์ “เกิดเป็นไทย ตายเพื่อไทย” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ใจความตอนหนึ่งว่า

...เผ่าไทยเราพร้อม อาสาสมัคร เต็ดเต๋วยิ่งนัก ยอมชีพพลี
เสี่ยงภัยทั้งผอง ปองความดี ปกป้องปฐพี ตายเพื่อไทย

ถึงแม้ว่าทุกวันนี้ประเทศเราจะมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาเหมือนบहतทดสอบ ดังที่ได้ปรากฏในสื่อแขนงต่าง ๆ แต่ผมเชื่อว่าประเทศของเราจะผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ไปได้ด้วยดี เพราะประชาชนชาวไทยทุกคนล้วนมีความสามัคคี ประองตอง และมองหาแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน

ส่วนตัวผมเอง ผมจะพยายามเก็บเกี่ยวประสบการณ์ความรู้และวิชาต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้สอน และสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผมไว้ให้ได้มากที่สุด เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นเบ้าหลอมที่หล่อรวมผมให้เป็นฟันเฟืองของชาติที่แข็งแกร่ง และพร้อมที่จะยืนหยัดเพื่อชาติไทย トラบเท่าที่แรงทั้งหมดที่ผมมี ต่อให้อากาศข้างหน้าผมจะประกอบอาชีพใดหรือเดินบนถนนสายใด แต่สิ่งหนึ่งที่ผมจะพึงระลึกไว้เสมอคือ ผมคือคนไทย คือส่วนหนึ่งของประเทศ จะมุ่งมั่นพัฒนาประเทศด้วยความสามารถและซื่อสัตย์ต่ออาชีพที่ผมรัก ตามคำพูดที่ว่า “ดี เก่ง มีสุข” ให้สมกับที่ผมได้เกิดมาบนแผ่นดินไทย

นายชินวัตร จามรจินตามณี
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี
อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

อ่านหนังสือ? เล่นคอมพิวเตอร์?
อันไหนดีล่ะ?

อ่านหนังสือกันเถอะ เล่นคอมแหละดีที่สุด

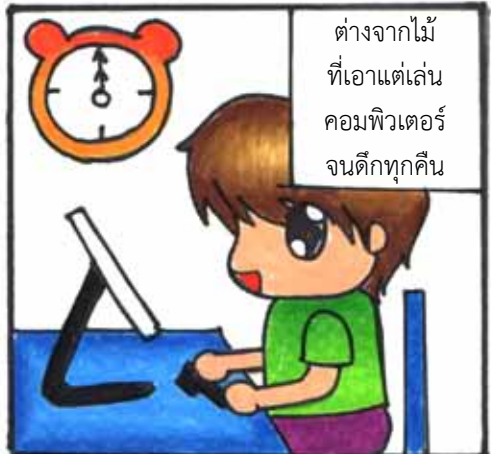
เด็ก ๆ สัปดาห์
หน้าจะมีสอบ
ใครได้คะแนน
ครั้งนี้หน่อยจะ
เข้าชั้นนะ

เพื่อน ๆ มาติวกันเถอะ
ได้เลย

ติวอะไรกัน
ไร้สาระ ไปดูวิธี
จากอินเทอร์เน็ต
ก็ได้ ไม่งั้นจะ
มีคอมไว้ทำไม
กันล่ะ

หลังจากนั้นตลอดหนึ่งสัปดาห์ เพื่อน ๆ
ก็ตั้งกลุ่มติวกันในวิชาที่จะสอบ
จากคนที่ไม่เข้าใจก็เข้าใจขึ้นมาได้

ต่างจากไม้
ที่เอาแต่เล่น
คอมพิวเตอร์
จนตึกทุกคืน

เลี้ยง พวกกบกระต่าย

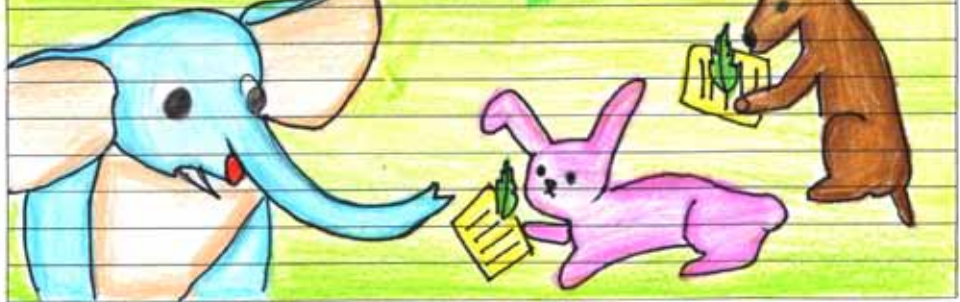
สิงโตเจ้าป่าผู้ดูแลทุกสิ่งของสัตว์ป่าทั้งหลายน
และบังคับการศึกษาของลูกสัตว์ทุกๆตัวให้มีความรู้
ความสามรถ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

วันหนึ่ง สิงโตเขาจะส่งเสริมความรู้ โดยให้
รางวัลสัตว์ที่ขยันเรียน จึงประกาศให้ มีการแข่งขัน
ความรู้ของลูกสัตว์ต่างๆ แล้วให้คณะครูมาพร้อมดอกไม้
ข้อสอบ มีครูช้าง ครูนก ครูหมี ครูลิง เมื่อออกข้อ
สอบเสร็จแล้ว ครูก็แยกย้ายกันไป แต่ครูนกกลับ
คิดในใจว่า ถ้าหนักเรียนของเขาสอบได้บ้างหนึ่ง สำหรับเขา
จะต้องมีชื่อเสียงในเรื่องการจัดการบริหารสัตว์ และ
จะต้องกลายเป็นคนดังที่สัตว์ป่าหมี ครูนกจึงแอบนำ
ข้อสอบไปฝากลูกลิงสมาชิกที่เป็นลูกศิษย์ของตนทันที
และบอกให้ลูกลิงฝากแทนและจำข้อสอบนี้ไว้ได้ เมื่อ
จะได้รางวัลจากสิงโตเจ้าป่า ลูกลิงสมาชิกกระต่ายรู้
ความหมายอันเป็นเนื้อของต้นไม้ ชื่อ มะกอกลิ้น มะกอก
มะม่วง

จึงเข้าลูกลิงสมาชิกให้วิชา
พืชและแพ้เลี้ยงสมาชิกด้วยนม
"ตั้งใจสอบให้ดีนะลูก แต่
ต้องขยันมีความขยันด้วยไว้หะ
ถึงจะสอบไม่หะ แต่เขาก็ภูมิใจ
และขยันขางเป็นสุข แต่ทำใจ
เขาแล้ว ถึงจะได้บ้างหนึ่งก็จะได้
ภาคภูมิใจเลย "

ลูกลิงสมาชิกไปสอบ
แข่งขันกับเพื่อน ลูกสัตว์ต่างๆ
อีกมากมาย

เพื่อครึ่งหมาแจกข้อสอบให้ ลูกเลี้ยงฆ่ามันแล้วตบใจ เพราะข้อสอบนั้นเป็นชุดเดียวกับที่
ครูทวงห้าบาทออก

ลูกสัตว์อื่นๆ เขี่ยหนีตามข้อสอบกันอย่างคึกคัก บางตัวรู้จักมะกอกดี แต่ไม่รู้จักมะกั่ว
บางตัวรู้จักแต่มะกั่วอย่างเดียว บางตัวไม่รู้จักเลยสักอย่าง

ลูกเลี้ยงหมาเขี่ยหนังสือมะกอกดีไม่ได้มันเลยว่ะก็พอส เพาะ หักมะกั่วมาแจกเงินห้าไปไม่ได้
พอหมดเวลา สิ่งไหนที่ยังเป็นประธานสามขวัดสอบด้วย ครูข้างห้าผูกถามลูกหมาขงนางห้า
“มีลูกสัตว์ได้คะแนนเท่ากับสองตัวใหม่ทนายจะทำอย่างไรดี” สิ่งโตจึงรีบข้อสอบมาเสนอ

แล้วยกห้า “เดอ แปลกจริงนะ ลูกกระต่ายเขี่ยข้อสอบมะกอกดีท่อน ลูกเลี้ยงหมาขี้เขี่ยตัวนี้จะ
แต่เขี่ยหมอสมาอย่างเดียว ทำเพื่อหนีห้องยกกระสอบต่ออย่างเห็นแก่ดะ คะเนนเท่ากับขงห้าต้อง
เขี่ยหมาสองสี่หมาจนแล้วละ สองข้อถามตัวใครกระถองห้าใครเห็นแห”

คอนกษมการจึงต้องรีบไปสามลูกเลี้ยงหมาและลูกกระต่ายมาสอบข้อถามอีกครั้ง ลูกกระต่าย
ก็สอบเรื่อง มะกอกดี มะกั่ว มะขาง เขี่ยข้อสอบที่เขี่ยหมอสมาครั้งแรก แต่ลูกเลี้ยงหมากลับตอบว่า
จิงๆแล้ว ฮ่าใหม่เรื่องอะไรเลย

“โธ่!” สิ่งโตแปลกใจ เป็นไปได้อย่างไร พอสอบเรื่องมะกอกดีสะเขี่ยตอบที่หน้าเขี่ยอีก
แสดงว่าเธอมีความมั่นใจอีกมาก แต่ทำทำไมไม่สอบไปเดอขงมะกอกดีและ มะขาง ละ”

“จิงๆ แล้ว ผมไม่รู้จักเลยครับทั้งมะกอกดี มะกั่ว และ มะขาง” แต่ก่อนสอบครูทวง
ห้าเรื่องห้ามาให้ห้าและทวงห้าให้สิบ พอผมสอบจิงๆ ผมหักมะกอกขง เขี่ยหนีไม่ได้เพราะห้าแต่
ผมสอบห้าให้ข้อคือความซื่อสัตย์ไว้ ถ้าเขาจะด้วยวิธีโกง เขาจะไม่รู้ผลใจกับความซื่อสัตย์ครับ”

“ห้า ห้า ห้า” สิ่งโตทวนระยองใจ “ถูกต้องแล้ว ขงเป็นเด็กซื่อสัตย์จิงๆ หัก-แต่ก็
ห้าห้าเด็ก”

แต่สิ่งโตก็บอกคอนกษมการสัตว์ทั้งหลายห้า การสอบครั้ง นี้ได้ผลเกินคาด เขาได้
ลูกกระต่ายเป็นเด็กเขี่ยแหละ ได้ลูกเลี้ยงหมาเป็นเด็กดีมีความซื่อสัตย์ จึงเตรียมพวงห้าไว้สองพวง
เลย”

เป็นหนี่งจิงจิงงานแจกของวัด แล้วกินเลี้ยง แสดงความขี้หน้ากับ ลูกกระต่าย ได้รับ พวงห้าเด็ก
เขี่ยมา ลูกเลี้ยงหมาได้รับพวงห้าเด็กดีมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ลูกสัตว์ และห้าแม่ส่งไปครองหมา
รองงานกินเลี้ยงขงสำนักสงฆ แต่เจ้าสี่ทวงขงไม่มาปญญสูนิจงานเลย เจเมะ ความซื่อสัตย์

นิทานเรื่องห้าหนี่งห้า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมของเผ่าไทยที่ควรถือถือ และปฏิบัติ
เรื่องโดย ตฤ มนต์วิมล ชูบุระ รื่น ม. ๓/๒
ภาพโดย ตฤ ขันขำ ขันมกดี รื่น ม. ๓/๒
โรงเรียนอิสสาธรรม มค./๓ ส. ๓๖๖ อ.จ.บึงเงิน จ.พรบุรี

เด็กหญิง “ปุ๋ย”

กาลครั้งหนึ่ง ณ หมู่บ้านหนองตาแก้ว ซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ มีประชากรไม่มากนัก ส่วนมากจะประกอบอาชีพรับจ้างและทำนา ฐานะค่อนข้างดีแทบทุกบ้าน แต่มีอยู่ครอบครัวหนึ่ง ฐานะไม่ค่อยดีเหมือนกับครอบครัวอื่น สภาพบ้านเป็นบ้านชั้นเดียว ห้องเล็ก ๆ มุงล่อมด้วยสังกะสีเก่า ๆ มีพ่อลูกอาศัยอยู่ด้วยกัน ๒ คน พ่อชื่อแดง ลูกชื่อปุ๋ย พ่อแดงมีอาชีพรับจ้างตัดอ้อย ส่วนปุ๋ยตอนนี้กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านหนองตาแก้ว

ทุก ๆ วันปุ๋ยต้องตื่นแต่เช้า หุงข้าว ทำกับข้าวไว้ให้พ่อ แล้วรีบแต่งตัวมาโรงเรียน เพราะปุ๋ยต้องมารดน้ำผักและให้อาหารปลา ปุ๋ยเป็นเด็กที่ตั้งใจเรียน มีนิสัยร่าเริง เป็นที่รักของครูและเพื่อนทุกคน เวลาพักกลางวัน ปุ๋ยจะไม่ค่อยได้เล่นเหมือนเพื่อนคนอื่น ๆ เพราะต้องกลับมาช่วยแม่บ้านล้างจานเป็นประจำเพื่อแลกค่ากับข้าวตอนเย็น

หลังเลิกเรียน บั๊ยต้องรีบกลับบ้านเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าและเดินไปตามถนนพร้อมถุงหนึ่งใบ เพื่อเก็บขวดตามถังขยะในหมู่บ้านมาขายแลกกับเงิน บั๊ยทำแบบนี้เป็นประจำทุกวัน หลังเก็บขวดเสร็จแล้ว บั๊ยก็รีบกลับบ้าน แต่พอกลับมาถึงบ้านก็เห็นพ่อนอนเมาหมดสติอยู่ บั๊ยรีบพุงพ้อเข้าบ้านคอยดูแลเช็ดตัวให้พ่อโดยไม่เคยบ่นว่าพ่อเลย

เข้าอีกวันบั๊ยก็มาเรียนตามปกติ ขณะที่บั๊ยกำลังนั่งเรียนอยู่ ครูสอนงก็เดินเข้ามาหาบั๊ย และบอกให้บั๊ยเขียนเรียงความเกี่ยวกับวันพ่อเพื่อส่งเข้าประกวดชิงทุนการศึกษาหนึ่งหมื่นบาท บั๊ยดีใจมาก หลังเลิกเรียน บั๊ยจึงรีบกลับบ้าน แล้วเตรียมกับข้าวให้พ่อเหมือนเดิม แต่วันนี้บั๊ยไม่ได้ออกไปเก็บขวด บั๊ยรีบเขียนเรียงความเกี่ยวกับวันพ่ออย่างตั้งใจ

วันรุ่งขึ้น บั๊ยรีบตื่นแต่เช้าแต่งตัวมาโรงเรียนพร้อมกับนำเรียงความมาส่งครูสอนงที่ห้องพักครู ครูสอนงตรวจเรียงความแล้วเห็นว่าดี จึงนำเรียงความส่งเข้าประกวด เวลาผ่านไป ๑ สัปดาห์ ขณะที่บั๊ยกำลังนั่งเรียนหนังสืออยู่ ครูสอนงเดินเข้ามาในห้องและบอกกับบั๊ยว่า เรียงความของบั๊ยได้รางวัลชนะเลิศ บั๊ยดีใจมากกระโดดกอดครูสอนง

ป๋วยนำเงินรางวัลที่ได้มาหนึ่งหมื่นบาทซ่อมแซมบ้านใหม่ และเงินที่เหลือก็นำไปฝากธนาคาร เพื่อเป็นทุนการศึกษาต่อ ส่วนพ่อของป๋วยได้เห็นลูกสาวเป็นเด็กดี มีความกตัญญู จึงเลิกดื่มเหล้าและกลับตัวเป็นคนดีหันมาทำอาชีพปลูกผัก เลี้ยงปลา ขายตามตลาดนัด ป๋วยมีความสุขมากที่เห็นพ่อเลิกดื่มเหล้า และป๋วยสัญญากับพ่อว่าหนูจะเป็นเด็กดีตลอดไป

คติสอนใจ จากนิทานเรื่องนี้
“เด็กดี ทำดี ย่อมได้ดี”

เด็กชายพงศ์พัทธ์ คีตงาม
โรงเรียนบ้านหนองตาแก้ว
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ต้นกล้าคนใหม่

ต้นกล้าเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ ปีนี้ต้นกล้าเรียนอยู่ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ ๔ เขาเป็นคนเรียนเก่ง สอบที่ไรต้นกล้าจะสอบได้ที่ ๑ ทุกที
แม้ว่าเขาจะเรียนเก่งแต่ต้นกล้ากลับไม่มีระเบียบวินัยในตนเองเลย

ทุกเช้าเมื่อแม่ปลุกต้นกล้าเพื่อเตรียมตัวไปโรงเรียน ต้นกล้าจะ
เริ่มจากยืดขา แขน เลิกผ้าห่มและเหวี่ยงหมอนข้าง ก่อนจะออกจาก
เตียงนอนในเวลาต่อมาแล้วไปอาบน้ำแต่งตัว เมื่อแม่ไปส่งต้นกล้าที่โรงเรียน
แม่ก็ต้องคอยหิ้วกระเป๋าหนังสือให้ เพราะต้นกล้าจะไม่รับผิดชอบอะไร
เลย ได้แต่เดินเหวี่ยงแขนของตันท่านั่น

ตกเย็นเมื่อเขากลับจากโรงเรียน พอถึงบ้านเขาก็จะเหวี่ยงกระเป๋า
สะบัดรองเท้า และทิ้งทุกอย่างออกจากตัวทันที ต้นกล้ามีของเล่นมากมาย
เขามีความสุขมากกับการนั่งเล่นของเล่นเหล่านี้ที่ระเบียงบ้าน เล่นเสร็จ
เขาก็จะทิ้งของเล่นเกลื่อนกลาดเต็มไปหมด ของเล่นเก่าที่เล่นเบื่อ ต้นกล้า

ก็จะทิ้ง และร้องขอแม่ให้ซื้อใหม่อยู่เสมอ

วันนี้... ต้นกล้ามาเรียนตามปกติ คุณครูตั้งคำถามว่า “ใครเคยช่วยพ่อแม่ ทำงานบ้าง” มาสิยกมือตอบว่า “หนูช่วยดูบ้านค่ะ” นึกว่า “หนูช่วยล้างจาน” สมชายว่า “ผมช่วยจัดของในบ้าน” เพื่อน ๆ ต่างมีคำตอบกันทุกคน แต่ว่า... ต้นกล้าไม่รู้จะตอบคุณครูว่าอย่างไร เพราะเขาไม่เคยทำอะไรที่เป็นกรช่วยเหลือพ่อแม่ เขาได้แต่เหวี่ยง...เหวี่ยง แล้วก็เหวี่ยงไปวัน ๆ

หลังเลิกเรียน ขณะที่นั่งรอแม่มารับกลับบ้าน ต้นกล้ามานั่งคิดทบทวนเรื่องราวของตัวเองว่า นอกจากตนจะไม่เคยช่วยงานพ่อแม่แล้วยังทำให้พ่อแม่มีงานเพิ่มขึ้นอีก ต้องคอยพับผ้าห่ม เก็บสิ่งของที่ตนเองเหวี่ยงนั่นคือ กระเป๋ารองเท้า ถุงเท้า ของเล่น นอกจากนี้ แม่ยังต้องหิ้วกระเป๋านั่งส้อมาส่งที่ห้องเรียนทุกวัน ต้นกล้าเริ่มได้คิดและรู้สึกเสียใจในสิ่งที่เคยทำมาตลอด ต้นกล้าสุดลมหายใจเข้าเต็มปอด แล้วตั้งใจว่า นับแต่นี้เป็นต้นไป เขาจะปรับปรุงตัวเอง จะเลิกทิ้งข้าวของไม่เป็นระเบียบเหมือนที่ผ่านมา แล้วหันมาทำตัวเองให้มีคุณค่าบ้าง

นับจากวันนั้นเป็นต้นมา...ต้นกล้าพับผ้าห่มหลังตื่นนอน ถอดรองเท้าไว้ที่ชั้นรองเท้า เก็บกระเป๋าเข้าที่เป็นระเบียบ เก็บของเล่นเมื่อเล่นเสร็จ และหิ้วกระเป๋าหนังสือไปโรงเรียนเอง นอกจากนี้เขายังช่วยแม่ทำความสะอาดบ้าน ช่วยพ่อล้างรถและพยายามช่วยพ่อแม่ทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ ต้นกล้าคนใหม่ภูมิใจที่ได้ทำตัวให้มีประโยชน์ต่อครอบครัว เขามีเรื่องเล่าให้คุณครูกับเพื่อนฟังมากมายกับคำถามที่ว่า “ใครเคยช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าง”

เด็กหญิงชนากานต์ พูลทอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนอนุบาลท่าตะโก
อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

จดหมายถึงพ่อ

พ่อที่เคารพและคิดถึง

สามปีแล้วนะคะพ่อที่การพลัดพรากทำให้หนูและแม่ต้องไกลห่างจากพ่อช่วงนี้รันดร์ หนูหวังว่าดวงวิญญาณซึ่งสั่งสมแต่กุศลกรรมคงมีความสุขในห้วงเวลาของภพหน้า ความทรงจำต่อความรักและอาหารจากพ่อยังจารึกอยู่ในหัวใจลูกคนนี้เสมอ ส่วนความเศร้าโศกสะเทือนใจต่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันในวันนั้นเลื่อนรางสลายไปหมดสิ้นแล้วเหมือนกับประโยคที่เคยได้ยินว่า ฟ้าหลังฝนมักสวยงามเสมอ พ่อผู้ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์อันเลวร้าย การทำร้ายผู้บริสุทธิ์ในพื้นที่แถบจังหวัดชายแดนทางภาคใต้ของประเทศไทย แม่กับหนูต้องพบการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ ภาพอันเลวร้ายตามมาหลอกหลอนเราอยู่หลายเดือน กระทั่งแม่ตัดสินใจขายบ้านพร้อมที่ดินสี่ไร่เศษ ทั้งฝูงแพะและแปลงดอกไม้ที่กำลังบานสะพรั่งให้กับผู้ถือสิทธิ์รายใหม่ เราอพยพออกจากพื้นที่บ้านนังस्ता ที่ที่หนูเคยอยู่มาดังแต่ลืมตาดูโลกและหวงแหนสถานที่แห่งนี้มาก

ในวันที่ความขัดแย้งยังคงคุกรุ่น พี่ชายของแม่ตีรถมาจากจังหวัดตรังพร้อมลูกชายวัยหนุ่มอีกสองคน ครอบครัวของเราต้องจากที่นี่ไปแล้วจริง ๆ คุณลุงและพี่ชายต่างรีบขนย้ายสัมภาระเท่าที่จำเป็นบรรทุกรถกระบะ แม่เฝ้ามองบ้านด้วยแววตาอาลัยอาวรณ์พร้อมกับหยิบภาพถ่ายของพ่อและครอบครัวพระบรมฉายาลักษณ์ เราไม่อยากจะจากที่นี่ไปเลยด้วยความจำใจ เราต้องรีบเดินทางให้ทันเวลาก่อนที่แสงตะวันจะลาลับขอบฟ้า เนื่องจากในสถานการณ์เช่นนี้เราไม่สามารถไว้วางใจอะไรได้เลย พ่อจำวันนั้นเป็นวันที่หัวใจถูกเติมไปด้วยความหดหู่ แต่ความหวังครั้งใหม่ก็กล่อมปลอบเราให้ละวางมันลง

พ่อคะ หนูย้ายเข้าเรียนที่โรงเรียนแห่งใหม่แล้วนะ โรงเรียนใหม่ก็เป็นโรงเรียนมัธยมประจำตำบลที่คุณครูและเพื่อนใหม่ทุกคนเข้าใจเมตตากับสถานภาพของหนู ซึ่งเป็นเด็กที่ย้ายมาเข้าเรียนระหว่างปี ด้านการเรียนการสอนที่นี้นอกจากเน้นด้านการสอนความรู้แล้ว ยังส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย มีคุณธรรม และฝึกให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองด้วยการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เรื่อง นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น

แนวทางในการดำเนินชีวิต หนูอยากบอกพ่อว่าวันที่เราออกจากบ้าน แม่ นำหน่อต้นกล้วยหินที่พ่อปลูกไว้หลังบ้านมาปลูกไว้ที่บ้านหลังใหม่ของเรา ด้วย มันงอกงามและให้ผลผลิตที่น่าพึงพอใจทีเดียว ต้นไม้บางต้น ก็สามารถบอกความจริงบางอย่างแก่เราได้เหมือนกัน บางทีการยึดมั่น ต่อความดีงามของมนุษย์คนหนึ่งก็เหมือนกับหน่อของต้นกล้วย แม้ย้าย รากจากผืนดินเดิม แต่หากดูแลเอาใจใส่ในผืนดินใหม่ก็ย่อมออกลูกต่าง พื้นที่อยู่อย่างหน่อกล้วยที่หนูนำมาปลูกได้เช่นกัน

โลกในโรงเรียนใหม่กับโลกในการทำงานของแม่หมุนไปพร้อม ๆ กัน อย่างอบอุ่นและเปี่ยมสุข คุณครูในโรงเรียนสอนให้หนูเห็นความสำคัญ ของความรู้ สร้างสำนึกให้รักประเทศชาติที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน การ สร้างสำนึกเช่นนี้แหละพ่อ ที่สามารถลดความขัดแย้งในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ส่วนโลกของแม่นั้นช่างเป็นโลกที่เรียบง่ายและมีความสุข ทุก ๆ วันแม่จะ ตื่นแต่เช้าไหว้พระบรมฉายาลักษณ์แล้วก็ลงมือทำกล้วยฉาบซึ่งเป็นการ แปรรูปจากกล้วยหินแก่ สิ้นค้าของแม่รสชาติหวาน กรอบ กลมกล่อม และ ขายดีทีเดียว ส่วนพื้นที่หลังบ้าน แม่ก็จัดสรรเป็นแปลงพืชผักพื้นบ้าน หลากชนิด เล้าเป็ด และเล้าไก่ ผลผลิตสามารถสร้างรายได้เลี้ยงครอบครัว และเพียงพอสำหรับส่งหนูเรียนหนังสือ

แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางแห่งความสุขจริง ๆ ค่ะ พ่อ พ่อจำ... พ่อไม่ต้องกังวล เป็นห่วงหนูนะคะ ให้ดวงวิญญาณของพ่ออิมสุขอยู่บนสวรรค์ พ่อยังดำรงอยู่ในเลือดเนื้อและลมหายใจของหนูเสมอ วันนี้หนูกับแม่เข้าใจแล้วว่า การให้อภัยเป็นการปลดปล่อยหัวใจออกจากม่านหมอก ได้ร่มพระบารมีแห่งราชวงศ์จักรี เราสามารถสร้างสันติสุขร่วมกันได้ไม่รู้จบ ผ่านพื้นที่ของหัวใจและวิถีแห่งความพอเพียง

สามปีผ่านไปเหมือนความฝัน จากการพลัดพรากสู่การเริ่มต้นใหม่ ชีวิตช่างเป็นสิ่งมหัศจรรย์ ผืนดินใหม่สมบูรณ์ด้วยมวลธาตุ ส่วนหัวใจของหนูและแม่เต็มไปด้วยความหวัง ปีหน้าหนูจะเลื่อนชั้นไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หนูฝันว่าจะทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ หนูสัญญาว่าจะขยัน ตั้งใจ และรักษาความฝันมิให้หล่นหายอย่างแน่นอน

หนูมีเรื่องเล่าให้พ่อฟังเพียงแค่นี้ก่อนนะคะ แม่ฝากความคิดถึงมายังพ่อด้วย ความรักของแม่ที่มีต่อพ่อไม่เคยจืดจาง นับวันยิ่งเพิ่มมากขึ้น ได้เวลาแล้วค่ะ หนูต้องไปส่งกล้วยฉาบให้ลูกค้าก่อนนะคะ พรุ่งนี้หนูจะเขียนจดหมายมาเล่าเรื่องราวให้พ่อฟังใหม่ สุดท้ายนี้ขอให้พ่อมีความสุขมาก ๆ อย่าได้มีสิ่งเลวร้ายมากล้ำกรายดวงวิญญาณแต่อย่างใด

รักพ่อที่สุด

กันคะ

นางสาวพัชรพร รุ่งเรือง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนน้ำพุ
อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ปณิธานแห่ง “ความดี”

“...เราจะทำตามสัญญา ขอเวลาอีกไม่นาน แล้วแผ่นดินที่งดงาม จะคืนกลับมา เราจะทำอย่างซื่อตรง ขอแค่เธอจงไว้อใจและศรัทธา แผ่นดิน จะดีในไม่ช้า ขอคืนความสุขให้เธอ ประชาชน...” เสียงเพลงคืนความสุข ให้ประเทศไทย ในวันที่ใกล้วันพ่อ ดังกั่นรายการความสุขของเด็ก ๆ อย่างผม ทุก ๆ เข้าหลังเคารพธงชาติและทุกเย็นเวลาสองทุ่มกว่า ๆ ผม จะได้ยินเพลงนี้ ผมรู้สึกว่าการนี้ไม่ได้ทำให้ผมมีความสุขมากขึ้นเลย ใน ทางตรงกันข้ามผมรู้สึกหมดความสุขไปกับเพลง ๆ นี้เพราะมันมาคั่น รายการที่แสนสนุกของผม

ผมกำลังจะลุกไปปิดโทรทัศน์เหมือนเช่นทุก ๆ ครั้งที่เคยทำ แต่ก็สะดุดหูกับคำพูดหนึ่งที่ท่านนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวในรายการว่า “วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันมหามงคลสำหรับพี่น้องประชาชน คนไทยทุกคนนะครับ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พ่อของแผ่นดิน และเป็นวันพ่อแห่งชาติ ขอให้พี่น้องคนไทยทุกคนได้ตั้ง “ปณิธานความดี” ตั้งใจทำเรื่องดี ๆ ที่จะประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ผมเองนั้นอยากให้ “วันพ่อ” เป็นวันที่คนไทยมีความสุขร่วมกัน “ทำความดีเพื่อพ่อ” ก็คงไม่ใช่เฉพาะวันนี้นะครับ ก็ขอให้ปีเป็นตลอดปีและตลอดไปด้วย ที่คนไทยจะได้แสดงถึงความรักต่อสถาบัน รักประเทศชาติ และรักกันในสังคมไทย ในครอบครัวตัวเองด้วยนะครับ ไม่ว่าจะเชื้อชาติ ศาสนาใด ในผืนแผ่นดินของพ่อฉัน เราต้องเผื่อแผ่ความรัก รอยยิ้ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้มาเยือนชาวต่างประเทศด้วยนะครับ” คำพูดนี้ชวนให้ผมคิดว่า การทำ “ความดี” จะทำอย่างไรที่เรียกว่า “ดี” ถ้าทำแล้วผลตอบแทนคืออะไรไม่เอาแล้ว ผมไม่คิดแล้ว ผมเตรียมตัวไปทัศนศึกษาต่อดีกว่าเพราะพรุ่งนี้ผมหยุดเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ และวันที่ ๖ ผมจะได้ไปทัศนศึกษารอบเกาะรัตนโกสินทร์กับเพื่อน ๆ

เช้าวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ ผมได้ไปทัศนศึกษาที่แรก คือ วัดพระศรีรัตนศาสดารามหรือวัดพระแก้ว แทบไม่น่าเชื่อเลยว่า ผู้คนจะมากมายขนาดนี้ ทางเดินเข้าวัดแน่นขนัดไปด้วยนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผมเดินตามครูประจำชั้นและเพื่อน ๆ ไปอย่างทุลักทุเล ท่ามกลางอากาศที่ค่อนข้างอบอ้าวเหมือนฝนจะตก ไหนจะกระเป๋าเป้ใบใหญ่ของผมนึก คิดในใจว่าไม่น่าจะหอบขนมามากมายขนาดนี้ พลันสายตาของผมนึกก็เห็นกระเป๋าเงินของชาวต่างชาติท่านหนึ่งที่เดินอยู่ข้างหน้าผมหล่นลงพื้น ดูท่าจะไม่ทันรู้ตัวเสียด้วยซ้ำ ผมจึงตัดสินใจหยิบกระเป๋าเงินใบนั้นขึ้นมาพร้อมเรียกคุณπάชาวต่างชาติให้หยุด แต่ด้วยคนจำนวนมาก ดูเหมือนทุกคนจะไม่สนใจใครเลย ผมจึงวิ่งตามคุณπάท่านนั้นไป แล้วยื่นกระเป๋าให้ท่าน

ตอนแรกที่คุณป้าชาวต่างชาติหันมาก็มีสีหน้าแปลกใจอยู่ในที่ แต่เมื่อมองดูกระเป๋าเงินที่อยู่ในมือผม ท่านก็ตกใจพร้อมกับเอามือคลำ ๆ ที่กระเป๋าตัวเอง และอุทานขึ้นว่า “Oh! I have lost my wallet. If you hadn’t helped me, I would have been in trouble. You are good and honest. Your parents must be proud of you”

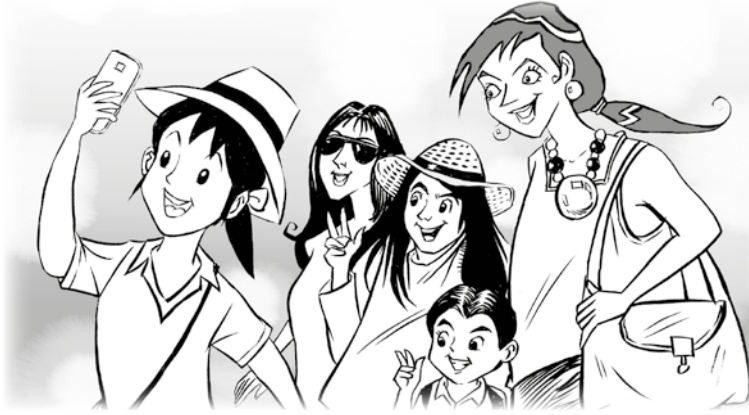

(ตายแล้ว! ฉันทำหล่นไปตั้งแต่เมื่อไหร่เนี่ย ถ้าไม่ได้หนูน้อยคนนี้นี่ฉันคงแย่ ขอขอบคุณ ขอขอบคุณมาก ๆ หนูเป็นเด็กดี เด็กน่ารักมาก ฉันภูมิใจแทนคุณพ่อคุณแม่ของหนูจริง ๆ ที่มีลูกชายที่มีน้ำใจและซื่อสัตย์เช่นหนู) ขณะพูด คุณป้าก็รับกระเป๋าเงินจากผมแล้วหยิบธนบัตรฉบับละ ๑,๐๐๐ บาทให้ผม แต่ผมปฏิเสธเพราะคิดว่ามันเป็นเงินจำนวนมากและไม่ได้หวังอะไรตอบแทนอยู่แล้ว ขณะนั้นเองพี่ไกด์และคณะทัวร์ของคุณป้าชาวต่างชาติ รวมทั้ง

คุณครูประจำชั้นกับเพื่อนๆ ก็ตามมาสมทบ คงเห็นว่าผมและคุณป้า หายไปจากกลุ่ม ผู้คนที่เดินผ่านไปมาเริ่มชะลอและมุงดูเหตุการณ์มากขึ้นเรื่อยๆ พี่ไคด์ คุณครูและคุณป้าชาวต่างชาติสนทนากันสักครู่ พี่ไคด์ชาวไทย และคุณครูก็หันมายิ้มให้ผม พี่ไคด์พูดกับผมและเพื่อน ๆ ผ่านโทรศัพท์ที่ติดตัวมาว่า “เด็กชายสุวิจักขณ์ได้เก็บกระเป๋าเงินได้และส่งคืนคุณป้า ท่านรู้สึกซาบซึ้งใจในเหตุการณ์ในครั้งนี้เป็นอย่างมากยิ่งเพราะมาเที่ยวเมืองไทยเป็นครั้งแรก เห็นจากในเว็บไซต์ว่าเมืองไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมาก เป็น “LAND OF SMILES” การมาเมืองไทยครั้งนี้ไม่ผิดหวังจริงๆ ดีใจมากที่ได้กระเป๋ากลับคืนมา นอกจากเงินที่มีจำนวนมากแล้ว ยังมีเช็คและเอกสารสำคัญอยู่ในนั้น แต่สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือการได้เห็นเด็กไทยที่มีความซื่อสัตย์และไม่หวังผลตอบแทน ขอให้รับเงินซึ่งเป็นสินน้ำใจของคุณป้าไว้เพื่อแทนคำขอบคุณด้วย”

ผมหันไปมองคุณครูที่พยักหน้าให้ผมรับเงินไว้ ผมจึงไหว้ขอบคุณคุณป้า พร้อมกับเสียงปรบมือจากคณะทัวร์ เพื่อน ๆ และชาวต่างชาติที่มา มุงดูเหตุการณ์ คุณป้าขอยืมโทรศัพท์กับพี่ไคด์ พร้อมพูดกับผมและทุก ๆ คน จับใจความได้ว่า คุณป้าจะไปบอกกับญาติ ๆ เพื่อน ๆ และคนรู้จักว่า ให้มาเที่ยวเมืองไทยกันเยอะ ๆ เพราะมีสถานที่ที่สวยงามน่าท่องเที่ยวมาก คนไทยใจดี และที่สำคัญท่านประทับใจกับเหตุการณ์นี้มาก ท่านได้พบกับ “เด็กไทย” ที่มีน้ำใจและมีความซื่อสัตย์อย่างผม อากาศที่ร้อนอบอ้าวไม่ได้ทำให้ใจผมร้อนตามเลย ในทางตรงกันข้าม ตอนนั้นผมกลับรู้สึกเย็น หัวใจพองโต ปลาบปลื้ม และภาคภูมิใจอย่างบอกไม่ถูก เสียงปรบมือดังก้องไปทั่วบริเวณทางเข้าประตูวัดพระแก้วอีกครั้ง และท้ายที่สุดก่อนจะแยกย้ายกันไปพี่ไคด์ขอ “เซลฟี” ทั้งคณะทัวร์พร้อมกับผม คุณครู และเพื่อน ๆ ทั้งห้องเป็นที่ระลึก

วันนี้ใจผมเป็นสุขอย่างยิ่ง ขณะนั่งรถกลับโรงเรียน ผมได้คำตอบที่สงสัยแล้วว่า “ทำดี” ที่ท่านนายก ฯ พูดถึงในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” แล้วได้อะไร ไม่ใช่เงินหนึ่งพันบาท ที่อยู่ในมือผมหรอก แต่มันเป็นความรู้สึกภาคภูมิใจและอึ้งอัมมใจอย่างอธิบายไม่ถูก เหตุการณ์ในวันนี้ทำให้ผมตั้งใจไว้ว่าจะ “ทำดี” แม้เพียงเล็กน้อยและไม่มีใครเห็น ผมก็จะทำ เพราะทำแล้วผมรู้สึกสุขใจ หากวันนั้นผมตัดสินใจปิดโทรทัศน์ตั้งแต่เสียงเพลงขึ้นเหมือนทุกครั้ง ผมคงไม่ได้ตระหนักถึง “การทำดี” เช่นในวันนี้ แม้จะเลยวันพ่อมาแล้ว แต่ความดีที่ทำให้ “พ่อของแผ่นดิน” ตามที่ท่านนายก ฯ บอก สามารถทำได้ตลอดปีและตลอดไป ขอขอบคุณสำหรับเนื้อหาดี ๆ และความหวังดีที่ท่านนายก ฯ มีต่อประเทศ นี่สินะคือจุดมุ่งหมายของรายการที่คืนความสุขให้คนในชาติ “วันนี้เด็กชายสุวิจักขณ์ คณาทรัพย์ นักเรียนชั้น ป.๖ มีความสุขมาก ๆ ครับท่านนายก ฯ”

เด็กหญิงจุฑามณี บริรักษ์
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย
เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

โด้งดำกลับใจ

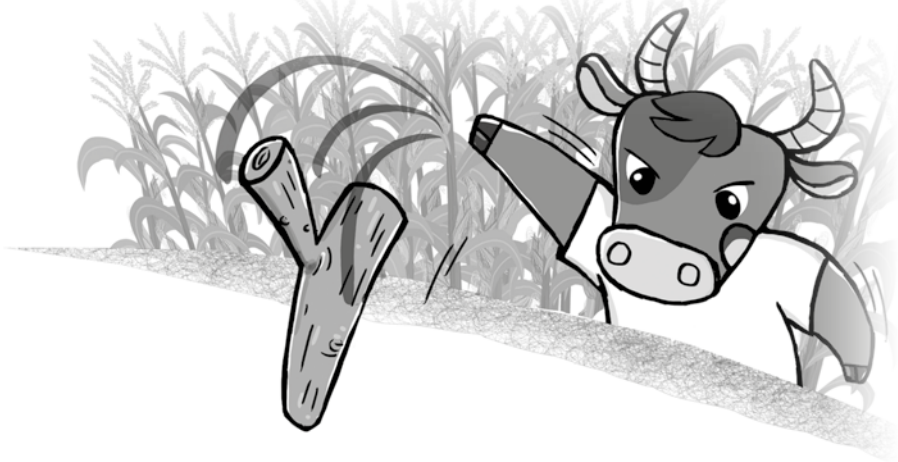
เรื่องและภาพ โดย รัตนา คชนาท

คำคืนหนึ่ง ขณะที่หลายชีวิตกำลังหลับไหล แต่ที่ไร่ข้าวโพดของคุณว้าวตัวใหญ่ มีเสียงสวบสาบ มีเสียงกระซิบกระซาบดังขึ้น “นั่นไง นั่นไง ข้าวโพดสดอร่อยมากมาย น่ากิน น่ากิน”

โโก้โด้ง ๓ ตัว กำลังเดินย่องไปในไร่ข้าวโพดและตั้งใจจะขโมยกินข้าวโพดให้อิ่มหน้า

โด้งเพรียวนำหน้า ตามมาด้วยโด้งเบิ้ม และปิดท้ายด้วยโด้งดำ โโก้โด้งทั้งสามมักไปไหนด้วยกันเสมอ แต่คราวนี้ โด้งดำไม่รู้ว่าโด้งเพรียวจะมาขโมยกินข้าวโพดกว่าจะรู้ก็เข้ามาในไร่เรียบร้อยแล้ว โด้งดำจึงกล้า ๆ กลัว ๆ “ไม่ต้องกลัวหรอก ฉันทกับโด้งเบิ้มเคยมากันแล้วสองครั้ง จิกกินข้าวโพดจนอิมแปล้พุงกาง ก็ไม่เห็นจะโดนจับได้เลย พวกเราเลยอยากให้นายได้มาลองลิ้มรสข้าวโพดแสนหวานด้วยไงละ” โด้งเพรียวปลอบเพื่อนแล้วมองหาข้าวโพดฝักอวบอ้วนและจิกกินอย่างเอร็ดอร่อย ส่วนโด้งเบิ้มนั้นกินข้าวโพดหมดเกลี้ยงไปหลายฝักแล้ว โด้งดำหาข้าวโพดกินบ้างและยังหวาดระแวงกลัวโดนจับได้

ขณะที่ไก่โต้งทั้งสามก้มหน้าก้มตาจิกกินข้าวโพดอย่างเพลินใจ
ทันใดนั้นก็มียี่สิบเก้าเข้าหน้าแน่น เดินใกล้เข้ามา

“หยุดเดี๋ยวนี้นะเจ้าพวกหัวขโมย!” คุณวัวเจ้าของไร่ตัวเอง
พวกไก่โต้งตกใจมาก พวกมันวิ่งหนีไม่คิดชีวิต คุณวัวก็ไล่ตามติด
โต้งเพรียวส่งการ “แยกกันหนีไปคนละทางเลย เร็วเข้า” ไก่โต้ง ๓ ตัว
บ้างบิน บ้างวิ่ง หนีกันกระเจิดกระเจิง จนคุณวัวไล่ตามไม่ทัน

ไก่โต้งทั้งสามหนีรอดมาได้อย่างหวุดหวิด โต้งดำเหนียวหอบแทบขาดใจ เขาไม่ชอบใช้ชีวิตเสี่ยงตาย และไม่ยอมได้ชื่อว่าเป็นหัวขโมยแบบนี้ โต้งดำมองฝักข้าวโพดที่ถือติดมือมาด้วยและตัดสินใจบางอย่าง “ฉันจะปลุกข้าวโพดไว้กินเองแทนที่จะไปขโมยเขากิน”

โต้งดำเก็บข้าวโพดฝักนั้นไว้ ปล่อยให้แห้งเพื่อทำเป็นเมล็ดพันธุ์ จากนั้นก็ออกสำรวจพื้นที่รกร้างแล้วลงมือถางหญ้า ขุดดิน เตรียมแปลงปลุกข้าวโพด โต้งดำตั้งใจทำงานอย่างขยันขันแข็ง

หลังเหตุการณ์โดนวัวไล่จากไร่ ข้าวโพดไม่กี่วัน โต้งเปรี้ยวกับโต้งเบ้มก็มาชวนโต้งดำไปขโมยข้าวโพดกินอีก

“ไม่ต้องกลัวหรอกโต้งดำ วันนั้นก็เห็นแล้วนี่ว่าเจ้าวัวนั้นไล่ตามเราไม่ทันหรอก” โต้งเปรี้ยวพยายามหวานล่อม

แต่โต้งดำก็ปฏิเสธและบอกว่า จะปลุกข้าวโพดไว้กินเอง เพื่อนไก่ทั้งสองตัวก็หัวเราะกันใหญ่ “จะปลุกให้เหนียวทำไม ไปกินที่เขาปลุกไว้แล้วสบายกว่ากันเยอะเลย กว่าข้าวโพดจะโต

กว่าจะออกฝึก กว่าจะได้กิน ก็อดตายก่อนพอดี” ไต้งเพรียวบอก “แล้วฉันก็ชอบข้าวโพดที่ไร่ของเจ้าวู้ด้วย มันหวานสุด ๆ ไปเลย” ไต้งเบ้มทำท่าเคลิ้มฝัน

“แต่มันคือการขโมยนะ ไปเบียดเบียนและทำให้คนอื่นเดือดร้อน แถมยังเอาชีวิตไปเสี่ยงด้วย ฉันทอมเหนื่อยเสียดีกว่าเป็นขโมย” ไต้งคำยืนยันหนักแน่นว่าจะไม่ไปขโมยข้าวโพดอีกเด็ดขาด

ไต้งเพรียวกับไต้งเบ้มก็ไม่แยะแส “พวกเราจะรอดูก็แล้วกันว่านายจะปลูกข้าวโพดได้โตสักแค่ไหน” และบอกว่าถ้าไต้งคำเปลี่ยนใจเมื่อไรก็ไปขโมยกินข้าวโพดด้วยกันได้เสมอ แล้ว
ไก่อันทั้งสอง ก็จากไปตามทางของตน

ตั้งแต่นั้นมา ไต้งดำก็ขยันทำไร่ข้าวโพดทุกวัน เมื่อเตรียมแปลง
ดินเสร็จแล้ว ก็หยอดเมล็ดปลูก รดน้ำและเฝ้ารอดต้นข้าวโพดงอก ไต้งดำ
ไม่เคยเสียใจหรือคิดท้อแท้เลยที่เลือกปลูกข้าวโพดเอง ทำมาหากินอย่าง
สุจริต ช่วงเวลาที่รอข้าวโพดเติบโต ไต้งดำก็หากินผลไม้ประทังชีวิต

และแล้วต้นกล้าข้าวโพดก็งอกพ้นดิน โต้งดำดีใจมาก เขาตรวจดู
แปลงข้าวโพดเป็นอย่างดี ใส่ปุ๋ย รดน้ำพรวนดินไม่เคยขาด ต้นข้าวโพดจึง
เจริญเติบโตงอกงาม จนในที่สุดก็ออกฝัก โต้งดำดีใจเกินบรรยายและยิ้ม
อย่างภาคภูมิใจ ความเพียรพยายามของเขาเห็นผลสำเร็จแล้ว

จากนั้นอีกไม่นาน ไต้งดำก็เก็บเกี่ยวข้าวโพดได้กองโต เขาตั้งใจ
จะปลูกข้าวโพดรุ่นต่อไปเรื่อย ๆ แบ่งเก็บไว้กินและขายด้วย

อยู่มาวันหนึ่ง ไต้งเพรียวกับไต้งเบ้มก็มาหาไต้งดำที่ไร่ ทั้งสองตก
ตะลึงที่เห็นข้าวโพดออกฝักเต็มไร่ ไต้งดำก็ตกตะลึงเช่นกันเมื่อเห็นเพื่อน
ทั้งสองในสภาพปีกหัก ขาหัก เดินโขยกเขยก ขนหลุดแห้ววีน

“พวกเราโดนจับได้ตอนขโมยข้าวโพดนะ วัวเจ้าของไร่นั้นทำ
กับดักไว้ตั้งแต่เมื่อไรก็ไม่รู้” ไต้งเพรียวเล่าเรื่องให้ฟัง

“เราไม่ได้กินอะไรมาหลายวันแล้ว ขอแบ่งข้าวโพด
กินสักฝักสองฝักได้ไหมล่ะโต้งดำ” โต้งเบิ้มพูดทั้งอาย ๆ โต้งดำ
ยินดีปันข้าวโพดให้เพื่อนทั้งสองกินจนอิ่ม โต้งเบิ้มก็ชมว่า
ข้าวโพดที่โต้งดำปลูกหวานยิ่งกว่าข้าวโพดของเจ้าวัวเสียอีก

“พวกเราขอโทษนะที่เคยดูถูกนายไว้ ในที่สุดนายก็ทำสำเร็จ น่า
นับถือจริง ๆ” โต้งเปรี้ยวชื่นชมเพื่อน โต้งดำจึงชวนทั้งสองมาทำไร่ข้าวโพด
ด้วยกัน แต่โต้งเปรี้ยวกับโต้งเบิ้มยังไม่ตอบตกลง

เมื่อโต้งดำเก็บเกี่ยวข้าวโพดได้มากขึ้น เขาก็แอบขนเอาไปให้คุณ
วัว เพื่อชดใช้ที่เคยมาขโมยกิน คุณวัวจะรู้ไหมนะว่าข้าวโพดกองนี้มาจาก
ขโมยที่กลับใจเป็นคนดีแล้ว

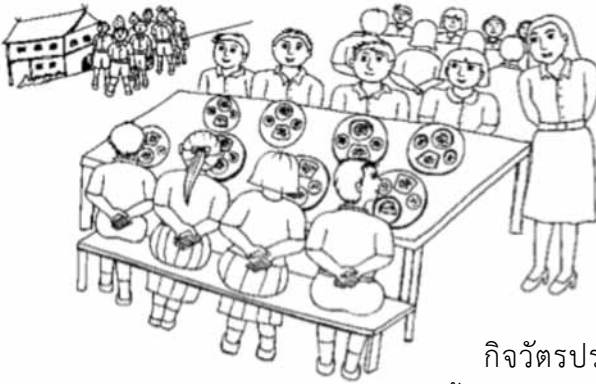
โต้งดำยึดอกภูมิใจที่เขาอดทนเพียรพยายามมาจนมีวันนี้ได้ วันที่
ทำสิ่งดี ๆ แล้วได้กลิ่นหอมของความคิดที่ไม่จางหาย.

ต้นกล้าแห่งความดี

ครอบครัวของฉันมีฐานะยากจน พ่อของฉันจึงพาฉันมาเรียนที่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ ตั้งแต่ฉันอายุเพียง ๗ ปี โรงเรียนของฉันตั้งอยู่ที่อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส และได้รับการอุปถัมภ์จากมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ของฉันมาจากอำเภอต่าง ๆ ทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัดน่านที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

โรงเรียนของพวกเราเป็นโรงเรียนประจำ พวกเราอาศัยอยู่ด้วยกัน ดำเนินชีวิต รวมทั้งทำกิจกรรมร่วมกันในบ้านหลังใหญ่ พวกเรามีครูเป็นทั้งพ่อและแม่ ให้ความรัก ดูแลลูก ๆ จำนวน ๘๑๗ คน ครูทุกท่านมีความตั้งใจและมีความพยายามเป็นอย่างมากที่ขัดเกลาพวกเราจากเด็กที่มีปัญหาแตกต่างกัน มีลักษณะนิสัยต่างกัน ให้เป็นเด็กดี

กิจกรรมประจำวันของพวกเรา เริ่มตั้งแต่ ๐๕.๐๐ น. พวกเราจะออกกำลังกาย ทำกิจกรรม ๕ ส. คือ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน หลังจากนั้นพวกเราเข้าแถวรับอาหาร เรารับประทานอาหารจนหมดถาดและนำถาดของตนเองไปล้างให้สะอาด

พวกเราปฏิบัติกิจกรรมไตรรงค์
ก่อนเข้าเรียนในช่วงเช้า ทุกครั้งที่ปฏิบัติ
กิจกรรมไตรรงค์พวกเรามีความภาคภูมิใจ
ที่เป็นคนไทย มีศานายึดเหนี่ยวจิตใจ
มีประมุขของชาติเป็นดั่งร่มโพธิ์ของ
พสกนิกร

ทุกวันพุธและวันพฤหัสบดีพวก
เราทุกคนปฏิบัติกิจกรรมสวดมนต์ นั่ง
สมาธิ พวกเรามีความสงบทางจิตใจ มีสติ
มีความรอบคอบ

ในภาคเช้าพวกเราเรียนวิชาพื้นฐาน ส่วนภาคบ่ายเรียนวิชาชีพที่ตนเอง
มีความถนัดและความสนใจ เช่น วิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า วิชาชีพเครื่องเงิน
วิชาชีพช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ พวกเราตั้งใจเรียน เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
ของโรงเรียน

ช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์
พวกเราช่วยกันปลูกผักปลอดสารพิษ
ทำกิจกรรมส่งเสริมอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน (สอว.) จัดทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย ทำให้เรา
ทราบต้นทุนและกำไรในการขายสินค้าและรู้คุณค่าการใช้จ่ายอย่างประหยัด
และอดออม

ฉันเคยสงสัยว่าทำไมครูถึงสอนให้พวกเราตื่นนอนแต่เช้าตรู่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นนี้ ในแต่ละวันอย่างสม่ำเสมอ แต่ทว่าพวกเราได้รับการ บ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรมที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ทำให้เรามีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นใน การทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ผลของการประพฤติปฏิบัติ นั้นส่งผลให้เราสามารถแก้ไขปัญหาด้วยการใช้สติปัญญาในทางที่ถูกต้อง เป็นคนดีของครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ถึงแม้ว่าในวันข้างหน้าพวกเรา จะดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางวิถีชีวิตค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป มีสิ่งยั่วยุให้เกิด การเบี่ยงเบนของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน พวกเราก็จะ เป็นต้นกล้าแห่งความดีที่สวยงาม หากอยู่ในพื้นที่แห่งแล้งต้นกล้านี้จะเจริญ เติบโตด้วยลำต้นที่แข็งแรง สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในพื้นที่แห่งแล้งนั้น

ตั้งพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๓๐ ว่า

“...เด็ก ๆ นอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้ว ยังต้องหัดทำงานและ ทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถมีความขยันอดทน พึ่งตนเองได้ และการทำดีนั้นจะช่วยให้มีความสุขความเจริญทั้งป้องกันตนไว้ไม่ให้ตกต่ำ...”

นางสาวจิราภรณ์ ไชยวงศ์

นางสาวไหม แซ่ม้า

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖

อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

คนหูหนวกจะเป็นต้นไม้ที่มีคุณค่า

สศ.อ. คืออักษรย่อของโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร โรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนสอนคนหูหนวก ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ พวกเราคุยกันโดยใช้ภาษามือ หลายคนคิดว่าภาษามือเป็นภาษาที่ใช้เหมือนกันทั่วโลก แต่จริง ๆ แล้วไม่ใช่ ภาษามือเป็นเหมือนภาษาออกเสียง แต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

หลายคนสงสัยว่าพวกเราคนหูหนวก เรียนอะไร เรียนอย่างไร พวกเราใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เหมือนคนทั่วไป แต่ปรับให้สอดคล้องกับศักยภาพของพวกเรา

ในเรื่องพระราชกรณียกิจ พระบรมราชาวาท หรือพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พวกเราก็ได้เรียนรู้และรับรู้ว่า พระองค์ทรงห่วงใยปวงพสกนิกร ทรงสนพระราชหฤทัยในเรื่องดิน เรื่องน้ำ เพื่อให้ปวงประชา อยู่ดี กินดี มีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ได้พระราชทานแนวคิดการปลูกไม้ ๓ อย่าง คือไม้ใช้สอย ไม้กินได้ และไม้เศรษฐกิจ ให้ได้ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ไม้ใช้สอย ไม้บริโภค ไม้จำหน่าย และได้ฟื้นฟูระบบนิเวศ ด้วยความร่วมมือร่วมใจตามความต้องการของชุมชน

สศ.อ. ของเราแม้จะมีพื้นที่น้อย แต่เราก็มีต้นไม้มากพอที่จะทำให้อุณหภูมิสบายท่ามกลางธรรมชาติ พวกเรานักเรียน สศ.อ. แต่ละห้องมีต้นไม้ประจำที่พวกเราช่วยกันดูแล โดยมีต้นไม้ประจำโรงเรียน

ลานโพธิ์นอกจากจะมีพระพุทธรูปไว้ให้พวกเรากราบไหว้แล้ว ยังเป็นเครื่องเตือนใจให้ทำดี ยังเป็นสถานที่ยอดนิยมของพวกเรา ก่อนเข้าแถวตอนเช้าและพักเที่ยง น้อง ๆ จะตั้งวงเล่นหมากเก็บกันหลาย ๆ วง ส่วนพวกเราที่ ๆ ก็จะนั่งคุยกันที่ม้าหินอ่อน หรือในคาบลูกเสือของน้อง ๆ ป. ๑ - ป. ๓ ก็จะจัดกิจกรรมกันที่นี่ หากมีบริการตัดผมจากวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ หรือสมาคมช่างตัดผมมาให้บริการ บางครั้งเราก็ใช้ลานโพธิ์เป็นที่ตัดผม เพราะร่มรื่น เย็นสบาย หรือถ้ามีผู้ใหญ่ใจดี นำไอศกรีมมาเลี้ยงพวกเรา เราก็มักจะใช้ลานโพธิ์เป็นที่รับไอศกรีม

ผมได้เห็นคุณประโยชน์ของต้นไม้ที่มีต่อพวกเรา ผมคิดว่าต้นไม้หนึ่งต้น ยังให้ประโยชน์กับเราได้มากเพียงนี้ เราเป็นคน เราต้องทำตัวให้มีคุณค่า และให้สิ่งดี ๆ แก่ผู้อื่นเช่นเดียวกัน พวกเราคนहुหนวกจะมีความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่เป็นภาระต่อสังคม สร้างสมคุณความดี รู้หน้าที่และมีเหตุผลเพื่อเป็นต้นไม้ที่มีคุณค่าต้นหนึ่งของพระราชา

นายวัฒนารณ์ กันทะแก้ว

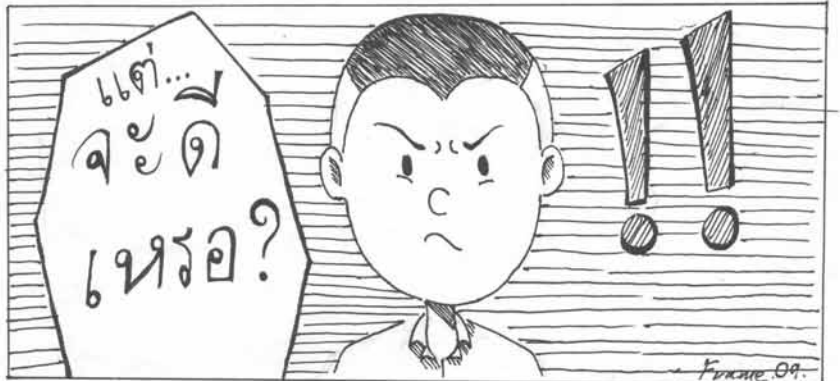
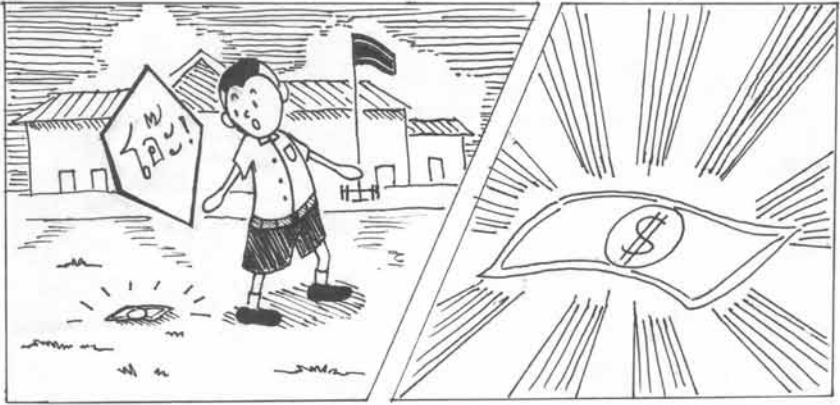
นายพัฒนพงศ์ อารีโรจน์

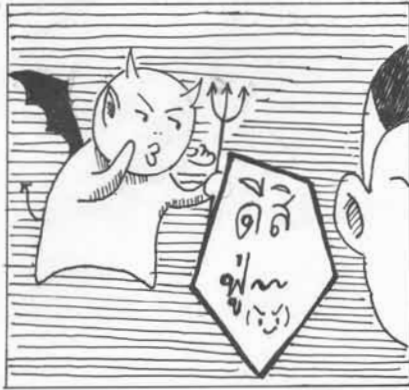
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร

อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จ๋อยเต๋กดี

เด็กชายวีรวัฒน์ ทาดา
โรงเรียนบ้านวังเลาหัวฝาย
อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

सानฝันข้าวปั้น

“ข้าวปั้น” คือชื่อของฉันทเอง เด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ คนนี้ ข้าวปั้น หมายถึง ขนมจีน แล้วฉันทก็ชอบกินข้าวปั้นมากด้วย ข้าวปั้นมาจากภาษาญวน เป็นภาษาท้องถิ่นของบ้านฉันท ที่อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี บ้านของฉันทอยู่กับธรรมชาติ พุงนา ต้นไม้ สายน้ำ ฉันทจึงได้อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่สดชื่น อากาศบริสุทธิ์ บ้านของฉันทอยู่อย่างพอเพียง ฉันทอยากอยู่แบบนี้ตลอดไป ฉันทคิดฝันว่าอยากให้เมืองไทยเป็นเมืองที่น่าอยู่ มีแต่สิ่งดี ๆ เกิดขึ้น แม้ว่าในตอนนี้เมืองไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว สิ่งต่าง ๆ และเทคโนโลยีพัฒนาเจริญก้าวไกล แต่ฉันทก็จะไม่ลืมความเป็นไทย วัฒนธรรมไทยของเราแน่นอน เมื่อปีที่ผ่านมา ฉันทได้เรียนรู้เรื่องคำนิยาม ๑๒ ประการ เพื่อน ๆ ทุกคนก็คงได้เรียนรู้เหมือนกับฉันท

หนึ่งรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 สามกตัญญู พ่อแม่ สุดหัวใจ
 ห้ารักษา วัฒนธรรม ประจำชาติ
 เจ็ดเรียนรู้ อธิปไตย ของประชา
 เก้าปฏิบัติ ตามพระ ราชาดำรัส
 สิบเอ็ดต้อง เข้มแข็ง ทั่วกายใจ

สองซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนได้
 สี่มุ่งไฟ เล่าเรียน เพียรวิชา
 หกไม่ขาด ศีลธรรม ศาสนา
 แปดรักษา วินัย กฎหมายไทย
 สิบไม่ขาด พอเพียง เลี้ยงชีพได้
 สิบสองไซ้ คิดอะไร ให้ส่วนรวม

ซึ่งฉันยังจำได้ดี เป็นค่านิยมที่ท่านนายกรัฐมนตรีมอบให้กับคนไทย
 ฉันคิดว่าเป็นค่านิยมที่ดีมาก ถ้าเราปฏิบัติตาม ก็จะทำให้เราเป็นคนดี
 มีคุณธรรม รวมทั้งประเทศชาติของเรา ก็จะมี ความมั่นคง ประชาชนมี
 ความสุข

ฉันรักเมืองไทย ฉันจะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 ให้น่าอยู่ ฉันจะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ สานฝันของชาวนับพันต้อง
 เป็นจริงได้อย่างแน่นอนนะเพื่อน ๆ

เด็กหญิงลินลดา สารทิศ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนวัดป่าคา
 อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ความภูมิใจในการเป็นมัคคุเทศก์น้อยของหนู

หนูไม่เคยได้ยินคำว่า “มัคคุเทศก์น้อย” มาก่อนเลย จนวันหนึ่งที่คุณครูบอกว่าโรงเรียนมีโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อย เพื่อเป็นตัวแทนโรงเรียนนำนักท่องเที่ยวชมสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งนั่นก็คือ วัดเขารูปช้าง ตอนนั้นหนูสนใจมาก แต่ก็ยังไม่เข้าใจว่ามัคคุเทศก์น้อยคืออะไร หนูรู้แต่เพียงว่า หนูจะได้ไปเที่ยวชมวัดเขารูปช้าง คงต้องสนุกแน่นอน แต่จากการเข้าร่วมโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยครั้งนั้นกลับทำให้หนูได้รับประสบการณ์ที่น่าจดจำมากมาย

เมื่อถึงวันที่ต้องเข้าอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อย หนูมาถึงโรงเรียนตอนเช้าด้วยความตื่นเต้น มีเพื่อน ๆ เข้าร่วมโครงการด้วยกันทั้งหมด ๒๔ คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ หนูคิดว่าทุกคนคงรู้สึกเหมือนหนูคือ อยากรู้ว่ามัคคุเทศก์น้อยคืออะไร เมื่อถึงเวลาอบรม

พวกเราทุกคนตั้งใจฟังพี่วิทยากรมาก เพื่อจะได้หายสงสัยกันสักที พี่วิทยากรเริ่มถามคำถามที่ทุกคนก็ตอบไม่ได้เหมือนกันคือ มัคคุเทศก์น้อย คืออะไร หนูได้แต่ก้มหน้า ไม่มีคำตอบจนพี่วิทยากรเฉลยว่า มัคคุเทศก์น้อย คือ ผู้ทำหน้าที่นำนักท่องเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ หนูและเพื่อน ๆ ทุกคน ถึงได้เข้าใจ หลังจากนั้น หนูและเพื่อน ๆ ก็ได้เรียนรู้พื้นฐานของการเป็น มัคคุเทศก์น้อย คือ มารยาทในการทักทายและการพูดให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์น้อยที่ดีต้องสุภาพอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ มีความมั่นใจและมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานที่ที่นำนักท่องเที่ยวไปชม

นอกจากจะได้ทราบถึงพื้นฐานของการเป็นมัคคุเทศก์น้อยแล้ว หนูยังได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของวัดเขา रुपช้าง และสถานที่สำคัญ

ภายในวัด ซึ่งเมื่อก่อนหนูไม่เคยทราบเลยทั้งที่เคยไปเที่ยวมาหลายครั้งแล้ว แต่ละสถานที่สำคัญล้วนมีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจ ถ้าหากหนูไม่เข้าอบรมก็จะไม่ทราบข้อมูลนี้เลย เมื่อได้ทราบประวัติความเป็นมาและสถานที่สำคัญของวัดเขารูปช้างแล้ว พี่วิทยากรก็แบ่งกลุ่มเพื่อให้หนูและเพื่อน ๆ ได้ฝึกเป็นมัคคุเทศก์น้อย หนูได้ฝึกบรรยายสถานที่ที่เรียกว่า “เรือมังกร” ซึ่งอยู่ภายในวัดเขารูปช้าง เรือมังกรที่สร้างขึ้นมีลักษณะคล้ายกับหัวเรือยื่นลงไปใต้อ่างน้ำ เป็นที่ตั้งของศาลพระพรหมสี่หน้า ตอนนั้นหนูตื่นเต้นมาก เพราะต้องพูดต่อหน้าคนจำนวนมากเป็นครั้งแรก หนูไม่มั่นใจเลย ทำให้พูดได้ไม่ติดนัก แต่มีเพื่อนหลายคนที่ทำให้ดีและได้รับคำชม หนูอยากเป็นเหมือนเพื่อน หนูเลยตั้งใจว่าครั้งต่อไปหนูจะไม่ตื่นเต้นและจะเป็นมัคคุเทศก์น้อยให้ได้ หลังจากการอบรมในวันนั้น หนูตั้งใจฝึกซ้อม

ตามวิธีการที่ได้เรียนมาจนได้รับคัดเลือกให้เป็นมัคคุเทศก์น้อยของโรงเรียนสังวาลย์วิท ๒ และรับหน้าที่เป็นผู้บรรยายประจำสถานที่ “เรือมังกร” หนูและเพื่อน ๆ มัคคุเทศก์น้อยทุกคนได้ออกปฏิบัติหน้าที่นำเที่ยวชมวัดเขารูปช้างมาเป็นเวลา ๑ ปี ทุกครั้งที่ไปทำหน้าที่ หนูสนุกมากจนลืมความตื่นเต้นไปหมด บางครั้งก็เจอเรื่องที่ไม่คาดฝัน แต่หนูก็ผ่านมันไปได้ คุณครูบอกว่าถ้าเราตั้งใจทำอะไรแล้ว เราจะประสบความสำเร็จได้อย่างแน่นอน

การได้เป็นมัคคุเทศก์น้อยทำให้หนูได้รับประสบการณ์หลายอย่าง จากที่เป็นเด็กไม่กล้าพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก ก็มีความมั่นใจมากขึ้น พูดภาษาไทยชัดเจนขึ้น มีระเบียบวินัยและอ่อนน้อมถ่อมตน ได้รับคำชมจากคุณครูว่าไหว้สวย เพราะได้ฝึกมารยาทจากการเป็นมัคคุเทศก์น้อย ทุกอย่างที่หนูได้รับจากการเข้าร่วมโครงการมัคคุเทศก์น้อยในครั้งนั้น ทำให้หนูคิดว่า โตขึ้นหนูอยากจะเป็นมัคคุเทศก์ เพราะเป็นอาชีพที่สุจริต และยังช่วยให้คนมาเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น หนูภูมิใจมากที่ได้เป็นมัคคุเทศก์น้อยและมีความสุขที่จะได้ทำให้ความฝันเป็นจริง หนูตั้งตารอทุกครั้งเมื่อรู้ว่าจะได้ทำหน้าที่มัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวชมวัดเขารูปช้างอีกครั้ง หนูอยากให้ทุกคนรู้จักสถานที่ที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนบ้านเกิดหนู และช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ต่อไป

เด็กหญิงสุภาณีช หมอชื่น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสังวาลย์วิท ๒
อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ชุมชนทรายขาว...ความต่างที่ลงตัว

“น้ำตกทรายขาว สวยราวธาราสวรรค์ สายธารไหลลงลดหลั่น เหมือนม่านแพรพลิ้วลือลอย ลำน้ำใสไหลหลากลงสู่เชิงดอย แหวกไพร พงพฤษไหญ่ผู้น้อย ค่อยค่อยรินเรื่อยลือไป น้ำตกทรายขาว โคนโพธิ์ แดนดินถิ่นเขา สวยจริงสมคำพรั่กล่าว เสียงเล้าลือนั้นมันใจ...”

เนื้อหาส่วนหนึ่งในบทเพลง “น้ำตกทรายขาว” ของศิลปิน ดวงสิทธิ์ เรียมจินดา ถ่ายทอดถึงสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีชื่อเสียงของตำบล ทรายขาว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี ซึ่งที่แห่งนี้มิได้ เป็นเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่ที่แห่งนี้ยังมีความทรงจำ ความสันติ ความสามัคคี ของผู้คนต่างศาสนาที่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่าง ถ้อยทีถ้อยอาศัย ด้วยสายใยแห่งความเป็นพี่น้องเสมือนมีพ่อแม่เดียวกัน ภายใต้อความแตกต่างที่ลงตัวได้อย่างน่าอัศจรรย์ใจ

เมื่อเอ่ยถึงสามจังหวัดชายแดนใต้ ทุกคนจะนึกถึงภาพเหตุการณ์ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่จะเข้าไปอยู่ในโสตประสาทของใครหลาย ๆ คน

ความหวาดกลัวจะเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำร้ายความรู้สึกกันไม่ได้ แต่มีพื้นที่แห่งหนึ่งซึ่งชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “ชุมชนทรายขาว” ตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี หนึ่งในสามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นพื้นที่ที่ไม่ค่อยมีใครรู้จักกันมากนัก แต่เป็นพื้นที่ที่รวมเอาความต่างระหว่างศาสนา มาผสมผสานเป็นหนึ่งเดียว

ฉันเกิดและเติบโตมาในหมู่บ้านแห่งนี้ ที่เรียกกันว่า “ชุมชนทรายขาว” ตั้งอยู่ที่ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่อยู่ในเขตสามจังหวัดชายแดนใต้ พื้นที่แห่งนี้เป็นผืนแผ่นดินที่ฉันรักเพราะฉันเกิดและเติบโตที่นี่ ทำให้เกิดความรักความผูกพัน เป็นผืนแผ่นดินที่บรรพบุรุษได้อยู่อาศัยและตกทอดมาจากรุ่นลูกรุ่นหลาน สร้างความสุข ความสามัคคี น่าใจ พี่น้อง และที่สำคัญสร้างสันติสุขภายใต้ความขัดแย้งในสามจังหวัด

ดินแดนแห่งนี้ เป็นชุมชนสองวัฒนธรรม สองศาสนา คือ ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ตอนเป็นเด็ก ฉันเคยสงสัยว่า พวกเขาอยู่ร่วมกันได้อย่างไร ในเมื่อมีทั้งความแตกต่างของศาสนาและวัฒนธรรมที่ปฏิบัติต่างกัน ฉันเคยถามคุณปู่ว่า “พวกเขาอยู่ร่วมกันได้อย่างไรคะ” คุณปู่ให้คำตอบว่า “ด้วยความรัก ด้วยการแบ่งปัน” เมื่อฉันไปเที่ยวเล่นในหมู่บ้าน

จะมีผู้ใหญ่ถามด้วยภาษาถิ่นได้ว่า “เด็กไหนนี่” ฉันทักตอบท่านไปว่า “เด็กทรายขาวค่ะ” ท่านก็จะพูดต่อว่า “อ้อ... เด็กทรายขาว บ๊ะ” ไม่ใช่แค่นี้ได้ ร็อบรอยยิ้มตอบกลับมาเท่านั้น แต่ยังได้รับรู้ถึงการให้เกียรติให้การต้อนรับ ที่อบอุ่น และความเมตตาเอ็นดูด้วย และสิ่งที่ฉันสัมผัสและรับรู้ได้จาก คำพูดของคุณปู่คือ ไม่ว่าจะมีความพิธีกรรมหรืองานใด ๆ ทั้งทางศาสนา งานเลี้ยง หรือแม้กระทั่งการทำอาหารรับประทานในบ้านของตนเอง ก็จะมีการ แบ่งปันไปให้เพื่อนบ้าน “ฉันให้เธอ เธอให้ฉัน” ไม่แบ่งแยกว่าจะยากจน หรือร่ำรวย

นอกจาก ความรักความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความงามในด้าน คุณธรรมจริยธรรมของชาวชุมชนแล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความ สวยงาม เช่น “น้ำตกทรายขาว” เป็นพื้นที่ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์และ สวยงาม มี “ผาพญางู” ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่ธรรมชาติสร้างสรรค์ขึ้นมา เป็นหินที่มีรูปร่างคล้ายงูใหญ่ หรือ “ยอดเขานางจันทร์” ซึ่งเป็นที่ ประดิษฐานพระพุทธรูปมหาเมทินทโลกนาถเด่นเป็นสง่า ประกาศศกดา ความเป็นดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา และยังมี “วัดทรายขาว” ซึ่งเป็น วัดที่ชาวพุทธทั่วไปรู้จักกันเป็นอย่างดี ซึ่งไม่ไกลไม่ไกลกันนั่นเอง ก็เป็นที่ตั้งของ “มัสยิดนัจมุดดิน (บาโงกลาง)” มีอายุราว ๓๐๐ กว่าปี เป็นหลักฐานสำคัญที่บ่งบอกถึงความสามัคคีของชาวตำบลทรายขาว ทั้งชาวไทยพุทธและมุสลิม

ไม่เพียงแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนทรายขาวยังมีภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น การทำกล้วยเส้น ส้มแขกเชื่อม ทุเรียนกวน รวมถึงผลไม้นานาชนิดแปรรูป และยังมีศูนย์การทอผ้าที่สวยงาม หากใครคนใดที่เคยมาเยี่ยมชมหรือพักค้างแรม ณ ที่แห่งนี้ก็จะได้สัมผัสกับธรรมชาติ หมู่มวนกานาชนิด สัตว์ป่าหลากหลายสายพันธุ์ และสวนผลไม้ หลายคนคงมีประสบการณ์กับการนอนฟังเสียงผลทุเรียนหล่นลงมาจากต้นเองตามธรรมชาติ บรรยากาศของหมู่บ้านที่ยังคงรักษากลิ่นอายของบ้านเรือนไทย ปักซี่ได้ ยกเสา มีใต้ถุนสูง และรอบบ้านปลูกพืชผักและผลไม้ไว้กินเอง

นอกจากนี้ ยังมีประเพณีวัฒนธรรมที่มีความสำคัญและสืบทอดกันมา อันได้แก่ ประเพณีชักพระซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี มีการแสดงมโนห์รา ลีเกฮูลู ให้กับพี่น้องชาวอำเภอโคกโพธิ์และอำเภอใกล้เคียงได้ชมกัน ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนสิบเอ็ด (เดือนไทย) ช่วงเทศกาลออกพรรษาของอำเภอโคกโพธิ์ เป็นต้น

เสน่ห์ของการเดินทางท่องเที่ยวภายในชุมชนทรายขาวที่ทุกคนจะได้สัมผัส คือการนั่งรถจี๊ป (Jeep) สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งเป็น

เอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เรื่องของอาหารการกินที่ไม่ต้องกังวล โดยเฉพาะอาหารพื้นบ้านที่ได้มาจากป่าธรรมชาติ เช่น แกงกะทิลูกกล้วยแก๋ แกงเลียงผักรวมกับกุ้งสด นั่งรับประทานกันบนแคร่ใต้ถุนบ้าน ได้บรรยากาศแบบไทย ๆ ส่วนสถานที่พักผ่อนก็มีโฮมสเตย์ไว้บริการสำหรับไทยพุทธและมุสลิม

นอกจากสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมด ซึ่งล้วนเป็นเสน่ห์ของชุมชนทรายขาว แต่สิ่งที่ฉันอยากให้ทุกคนมาสัมผัสมากที่สุดคือ บรรยากาศของผู้คนต่างศาสนา ที่หลายคนบอกว่าเป็นชนวนอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ แต่ผู้คนที่นี้ยังใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย ไม่มีวีแววของความขัดแย้ง ซึ่งฉันเชื่อว่าบรรยากาศกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ไม่มีที่ไหนน่าอยู่ น่าสัมผัสมากกว่าที่นี่อีกแล้ว... ชุมชนทรายขาว ความต่างที่ลงตัว

นางสาวปิณดา มะดาเระ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

สวนผักของคุณยาย

หลังจากฝนที่ตกหนักในตอนกลางคืน ส่งผลให้เช้านี้อากาศดี ขณะที่ฉันกำลังช่วยคุณยายปลูกผักอยู่ที่สวนหลังบ้าน ฉันถามคุณยายว่าทำไมเราถึงไม่ซื้อผักจากตลาดมาทำกับข้าว เพราะฉันเห็นคุณแม่ออกไปตลาดอยู่ทุกวัน การที่คุณยายมาปลูกผักเองนั้น มันจะทำให้คุณยายเหนื่อยและเสียเวลามากด้วย คุณยายจึงบอกกับฉันว่า “การที่เราปลูกผักกินเองนอกจากจะไม่ทำให้มีสารพิษตกค้างในร่างกายแล้ว ยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้านอีกด้วย” สวนผักของคุณยายทำให้บริเวณบ้านร่มรื่น ผักนานาชนิดเจริญงอกงามเพราะใช้ปุ๋ยที่ได้มาจากมูลของไก่ ฉันมีความสุขที่ได้ช่วยคุณยายดูแลสวนผักแห่งนี้

เด็กหญิงพีชญาดา รุจิระพงศ์

เด็กหญิงณิชาร ชาญป่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนเทพนารี

อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

เคยมีเกวในทุ่งนาที่บ้านของหนู

หากจะพูดถึงเกว หลายคนคงนึกถึงสัตว์ชนิดหนึ่งที่มีขนสีขาวน่ารักเหมือนในฟาร์มแกะตามทีต่าง ๆ หรือในนิทานอีสป เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ แต่เกวที่หนูจะกล่าวถึงต่อไปนี่ไม่ได้เป็นสัตว์ ไม่มีชีวิต และไม่ได้อยู่ในนิทาน เพราะเกวที่หนูจะกล่าวถึงนั้น เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวข้าวของชาวนาในภาคใต้สมัยก่อน

เกวมักมาตั้งแต่หนูยังไม่เกิด มีมาตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย ลักษณะของเกวมีย ๓ ส่วน คือ ดานเกว ตาเกว และด้ามเกว การเก็บข้าวด้วยเกวจะต้องสอดดานเกวเข้าระหว่างนิ้วกลางและนิ้วนาง โดยใช้ง่ามนิ้วโป้งและนิ้วชี้ประคองด้ามเกวเอาไว้ จากนั้นก็เอาปลายนิ้วชี้และนิ้วโป้งยึดจับรวงข้าวให้มั่น แล้วสะบัดมือเพื่อเก็บข้าวที่ละรวง

หนูจำได้ว่าตอนเด็ก ๆ ย่าไปยืมเกวเก็บข้าวจากญาติมาใช้ เพราะเกวบ้านเรามีไม่พอ ตาเกวบางอันก็ขึ้นสนิมไม่คม เพราะใช้เพียงปีละครั้ง ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวเท่านั้น เมื่อจะเก็บข้าวทีหนึ่งก็ต้องไปซื้อหามาทีหนึ่ง

หนูสังเกตเห็นว่า เมื่อญาติเอาแคะมาให้ย่า ย่าก็จะให้เงินกับญาติไปสองสามบาท หนูเคยถามย่าว่าทำไมต้องจ่ายเงินให้เขาด้วย เราแค่มไปใช้เสร็จก็คืนเขาเหมือนเดิม ย่าบอกว่าเงินที่ให้ไปนั้น ให้พอเป็นธรรมเนียมตามความเชื่อของคนในสมัยก่อน ที่เชื่อว่าเวลาหิบบิ๊มของมีคม มักจะให้เงินกันเสมือนหนึ่งเป็นการซื้อขาย ไม่ได้มไปเปล่า ๆ เพื่อเป็นการแก้เคล็ดไม่ให้บาดหมางใจกัน

ทุกวันนี้แคะเริ่มหายไปจากวิถีชีวิตของชาวนาในแต่ละหมู่บ้าน เพราะหลาย ๆ แห่งได้เปลี่ยนพื้นที่ทำนาข้าวไปเป็นสวนยาง สวนปาล์ม

ส่วนที่ยังทำนาอยู่ก็เปลี่ยนจากการใช้แกะเก็บข้าวเป็นรถเกี่ยวข้าว หนูจึงคิดว่าควรจัดแสดงเรื่องของแกะไว้ในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักหน้าตาของแกะว่าเป็นอย่างไร ให้ประโยชน์อะไรแก่เราบ้าง ทุกวันนี้เราไม่ได้คิดว่ากว่าชาวนาจะได้ข้าวมาให้เรากิน ต้องยากลำบากเพียงใด ทำให้นักเรียนไม่รู้จักวัฒนธรรม และสิ่งดี ๆ ในชุมชนของตนเอง

เด็กหญิงจินตรา บุญแก้วคง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดบ่อทรายเจริญธรรม
อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ลูกเสือ-เนตรนารีกับภูมิปัญญาและสิ่งแวดล้อม

บ้านของหนูตั้งอยู่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ่อกระดาน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ในหมู่บ้านมีครุภูมิปัญญาหลายท่าน เช่น คุณยายชด ศรีสุข เก่งทางสานพัด คุณยายผูก รุ่งเรือง เก่งทางพับผ้าบายศรี คุณน้ำประชุม แก้วทอง เก่งทางตัดผม ซึ่งคุณครูสอนว่าภูมิปัญญาเหล่านี้ถ้าพวกหนูไม่ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ ในอนาคตจะสูญหายไปจากหมู่บ้านของเรา ดังนั้นในการเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี คุณครูจะพาพวกหนูเดินทางไกลไปเรียนที่บ้านของครุภูมิปัญญาที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะที่บ้านของคุณยายชด หนูชอบมากเพราะนอกจากได้เรียนการสานพัดแล้ว ยังได้กินขนมที่คุณยายนำมาเลี้ยงอีกด้วย

คุณยายสอนให้หนูสานพัดดังนี้ อันดับแรกต้องเลือกไม้ไผ่ก่อน ไม้ไผ่ที่นิยมนำมาสานพัด คือไม้ไผ่สีสุกเลือกชนิดที่ไม่แก่หรืออ่อนเกินไป นำมาจักตอกโดยตัดเป็นท่อน ๆ แล้วฝั่งแดดให้แห้ง นำตอกไปย้อมสีในน้ำเดือด ล้างในน้ำเย็น เสร็จแล้วฝั่งแดด พอแห้งแล้วก็นำมาสานพัดได้

คุณยายสอนให้หนูसानพัด
ลายสองโดยนำเส้นตอกตาม
จำนวนที่ต้องการมาวางชิดกัน
แล้วนำตอกเส้นที่ ๑ มาสานขัด
ไปเรื่อย ๆ จนครบตอกที่วางไว้
แล้วตามด้วยตอกเส้นที่ ๒, ๓, ๔
ไปเรื่อย ๆ จนตอกหมด การสาน
ขัดตอกนี้ ต้องลงมือทำด้วยตนเอง ถึงจะเข้าใจขั้นตอนการสานพัดได้
อย่างดีเมื่อसानเป็นแผงแล้วก็ใช้กรรไกรตัดขอบ นำไปใส่ด้าม โดยใช้ตะปู
ตอกลงไป เสร็จแล้วคะ พัดของหนู

นอกจากคุณยายชดจะสอนเรื่องการสานพัดแล้ว คุณยายยังสอน
ปลูกต้นไม้ด้วย ซึ่งปลูกง่ายมาก นำกิ่งมาปักชำก็เสร็จแล้ว คุณยายบอก
ว่าพวกหนูต้องช่วยกันปลูกต้นไม้ให้มาก จะได้มีไม้ใช้เป็นวัตถุดิบในการ
สานพัด และเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ไม่ให้โลกของเราร้อนไปกว่านี้
อีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นห่วง
ภูมิปัญญาไทยและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ได้พระราชทานแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง พลิกฟื้นความยากจนกลับมาสู่ความอุดมสมบูรณ์แก่
ปวงชนชาวไทย ดังนั้น หนูขอสัญญาว่า หนูจะอนุรักษ์ภูมิปัญญาและ
สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่คู่สังคมโลกสืบไป

เด็กหญิงพรรัตน์ นพแก้ว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โรงเรียนวัดวิมลวรรณคาราม (รัตนาลังการรัฐประชานุกูล)

อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

เพื่อนที่ถูกลืม

ฉันนอนอยู่ในที่แคบ ๆ เหม็นอับ ฉันไม่รู้เลยว่าอยู่ในนี้มานานแค่ไหนแล้ว อาจเป็นเพราะมันนานเกินไป นานจนฉันหลงลืม ฉันเป็นตุ๊กตาที่เคยสวยงามน่ารัก กระโปรงจีบพลีทสีหวานทำให้ฉันน่านมอง ฉันคิดมาตลอดว่าตัวเองเป็นสิ่งที่คอยมอบความสุขให้เด็ก ๆ แต่มาตอนนี้มันเป็นเพียงของเก่า ๆ ที่ไม่มีใครต้องการ มีเพียงความมืด และของเก่าอื่น ๆ อยู่เป็นเพื่อนฉัน

ฉันยังคงวนเวียนอยู่กับความทรงจำเดิม ๆ ภาพเด็กหญิงแก้มแดงกอดฉันด้วยความอบอุ่นยังไม่จางหายไปไหน ฉันสนุกที่ได้เล่นกับเธอ เพราะในระหว่างที่เด็ก ๆ เติบโต จะมีความฝันมากมายผ่านเข้ามาในชีวิตแรก ๆ เธออาจอยากเป็นครู ต่อมาอยากเป็นหมอ และต่อมาอยากเป็นพยาบาลหรืออื่น ๆ แล้วแต่สิ่งที่ใจเธอได้รับรู้ ฉันเคยเป็นสิ่งที่เติมเต็มให้เธอเมื่อเธออยากเป็นครู ฉันจะเป็นนักเรียน และเมื่อเธออยากเป็นหมอ ฉันจะเป็นคนไข้ให้

แต่ตอนนี้เธอไม่ต้องการฉันทอีกแล้ว เพราะมีน้อย ๆ ต้องทำ
หน้าที่คว่ำความฝันจริง ๆ เสียที เธอยังต้องเผชิญหน้ากับโลกที่กว้าง
มากกว่านี้ เธอจะมาวิ่งเล่นกับฉันไม่ได้แล้ว แม้เธอจะหันหลังให้ แต่ฉันก็
อยากบอกเธอ... อยากบอกให้เธอรู้ว่า ฉันยังอยู่ตรงนี้ ในกล่องแคบ ๆ
ไบเดิม คอยเพื่อนที่รักของฉัน และหวังว่าสักวันเมื่อเธอกลับมาเจอฉัน
ความทรงจำดี ๆ ที่เคยมีจะทำให้เธอยิ้ม

แควก !

เสียงบางอย่างถูกฉีกขาด แสงสว่างดูเหมือนจะเข้าสู่สายตาเป็น
ครั้งแรก ไบหน้ากลมยิ้มแป้นสดใส ดวงตาแพรวพราวระยับเหมือนดาว
ค้างฟ้ามองมาที่ฉัน โอ... ดีใจเหลือเกิน เพื่อนรักของฉันกลับมาแล้ว มือ
เล็กป้อมคว่ำหมับเข้าที่ตัวฉัน เสียงวิ้งลงสั้นทำดังตึก ๆ ดูเหมือนจะพาฉัน
ไปที่ไหนสักแห่ง แต่ฉันไม่สนใจอะไรแล้ว ตอนนี้ ได้พบเพื่อนที่รักของฉัน
สิ่งที่หายไปนานเหมือนโดนเติมเต็ม

“แม่ขา...แม่” เสียงใสตะเบ็งเรียกผู้เป็นแม่ สองเท้ายังไม่หยุดเดิน
ฉันมองสำรวจในบ้าน ดูเหมือนหลายอย่างจะเปลี่ยนไปมาก ฉันถูกพาไป
ยังห้องนั่งเล่น ภาพหญิงสาวคนหนึ่งปรากฏเข้าสู่สายตา

“บ้านคุณยาย มีตุ๊กตาด้วยค่ะแม่” ว่าจบก็ชูฉันขึ้นอวด

“ตายจริง ไปรื้อมาหรือลูก” หญิงสาวตอบด้วยความแปลกใจ

ฉันเพิ่งพินิจมอง ในทันใดความทรงจำเดิมก็พรั่งพรูขึ้นมา รวากับ
ภาพเพื่อนตัวน้อยของฉันทาบทับร่างหญิงสาวตรงหน้า โอ... ใช่แล้ว เพื่อนรัก
ของฉันโตขึ้นแล้ว และหนูน้อยคนนี้เป็นลูกของเธอ ความยินดีฉาบซัด
ในใจฉัน คงดีมาจริง ๆ ถ้าเธออยากให้ฉันเป็นเพื่อนเล่นของลูกเธอ

“มันเก่ามากนะลูก สิบปีกว่าแล้ว เอาให้แม่เถอะ” ใจที่เคยพองฟู บัดนี้เหี่ยวแห้งลง มืออุ่น ๆ ของเพื่อนเก่าเอื้อมมาคว้าฉันไว้ นี่เป็นครั้งแรก ที่ฉันไม่ยอมให้เธอจับต้อง กลัวเหลือเกินว่าจะโยนฉันทิ้ง เธอจ้องฉันด้วย แววตาพิลึก ก่อนจะยิ้มออกมา

“ถ้าอยากเล่น แม่จะซั๊กให้ก่อนนะลูก แต่หนูต้องดูแลดี ๆ นะคะ” น้ำที่ขโมยจใจฉันได้ดีที่สุดคือ แววตาเปี่ยมสุขของคู่ที่ส่งมาให้

ดีใจเหลือเกิน ช่วงเวลาแสนนานในกล่องเก่า ๆ เหมือนไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ความเหงา โศกเศร้าเสียใจถูกพัดออกไปทันที เพื่อนที่รักของฉัน ฉันได้เฝ้ามองเธออีกครั้งแล้วตอนนี้...

นางสาวรินศร วัชรนิมมานกุล
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
โรงเรียนศรียานุสรณ์
อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

เดินทางประเทศไทยไปกับผู้สูงอายุ

กาลเวลาคือรถไฟสายด่วนที่ไม่เคยหยุด ณ สถานีใด ได้นำพาเรา ซึ่งเป็นผู้โดยสารไปสู่ความเปลี่ยนแปลง ปู่ ย่า ตา ยายของเราได้เดินทางผ่านหลักกิโลเมตรแห่งวัน เดือน ปี มาแล้วหลายสิบลหลักกิโลเมตร ท่านผ่านประสบการณ์ชีวิตมามากมายซึ่งล้วนมีคุณค่า และสามารถนำข้อคิดจากประสบการณ์ของท่านเหล่านั้นมาใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้ แต่ก็มีคนไม่น้อยที่ไม่เห็นคุณค่าของท่าน ในสังคมที่มีแต่การแข่งขัน แก่งแย่ง การดำเนินชีวิตที่ต้องเร่งรีบทำให้เราหลงลืมบุคคลสำคัญในครอบครัวไปหรือไม่

ฉันเคยได้ยินมาว่า ใครพูดถึงอดีต แสดงว่าผู้นั้นเป็นคนแก่ อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุมิแต่อดีตให้หวนคำนึง แต่ในความคิดของฉัน เด็กคือ

ตัวแทนของอนาคต คนหนุ่มสาวคือตัวแทนของปัจจุบัน คนแก่คือตัวแทนของอดีต สามคนสามวัยต้องสานสายใยให้เป็นหนึ่งเดียว เพราะนี่คือความหลากหลายที่จะสร้างครอบครัวเราให้สมบูรณ์ ฉันอยากให้ลูกหลานที่มีปู่ย่า ตา ยาย ได้แสดงความกตัญญูทวดเวทิต่อท่าน ด้วยการช่วยกันปรนนิบัติดูแลท่านให้เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน

การเดินทางประเทศไทยไปกับผู้สูงอายุ สำหรับฉันซึ่งเป็นเด็กสิ่งที่ทำได้คือ เชื้อฟังคำสั่งสอนของท่าน และตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองด้วยการศึกษาเล่าเรียน ไม่สร้างปัญหาเพิ่มให้กับครอบครัว ปรนนิบัติดูแลให้ท่านมีความสุขตามอัตภาพ และที่สำคัญหากฉันไม่ได้ไปโรงเรียนและว่างเว้นจากภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ฉันจะใช้เวลาเหล่านั้นพูดคุย รับฟังเรื่องราวในอดีตจากท่าน แทนที่จะใช้เวลาให้หมดไปกับสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งนอกจากจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

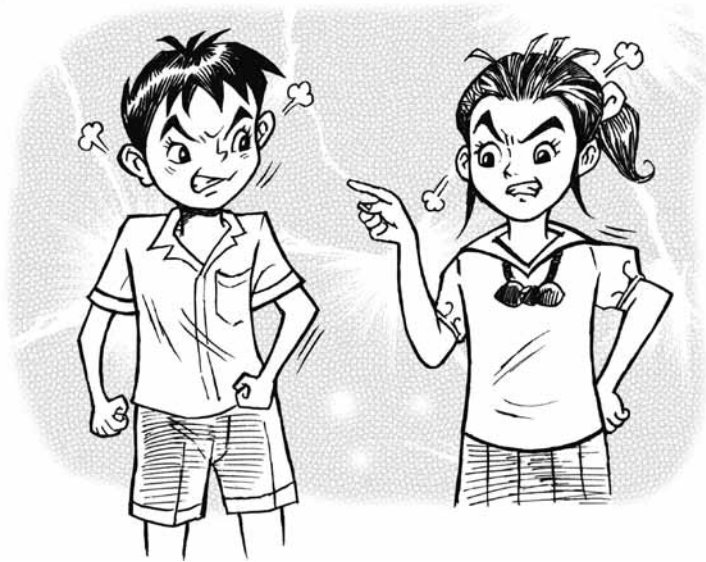
แล้ว บ่อยครั้งจะได้รับความรู้แปลกใหม่ที่ไม่เคยทราบมาก่อน บางครั้งได้รับข้อคิดจากเรื่องราวประสบการณ์ที่ท่านเล่าให้ฟัง อีกทั้งท่านก็ดูมีความสุขที่มีคนสนใจรับฟังท่านอย่างจริงใจ ผู้สูงอายุจึงเปรียบเสมือนตำราความรู้ที่อยู่ใกล้กับตัวเรา แต่คนมักไม่เห็นคุณค่า นอกจากนี้ฉันเองก็มีโอกาสแนะนำการใช้สื่อสังคมออนไลน์สมัยใหม่ให้กับท่าน จะได้ใช้เพื่อคลายเหงาเพื่อความบันเทิง หรือเล่นเกมฝึกสมองต่าง ๆ เราต่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่องว่างระหว่างวัยของเราจึงไม่เกิดขึ้น

ผู้สูงอายุเปรียบเสมือนไม้ใกล้ฝั่งที่ถูกกัดเซาะโดยกระแสน้ำแห่ง
วันเวลา ฉันจึงอยากให้ทุกคนหันมาใส่ใจดูแลให้ความสำคัญ ตระหนักถึง
คุณค่าของท่าน ซึ่งเป็นบุพการีชนของเรา ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่
สังคมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุจำนวนมากมีความรู้ความสามารถที่สามารถทำ
ประโยชน์ให้กับสังคมได้ไม่ด้อยไปกว่าใครคนหนึ่ง คนรุ่นใหม่สามารถเรียนรู้
สิ่งต่างๆ จากท่านด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน เราก็อาจแนะนำท่านในเรื่อง
เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ท่านไม่รู้จักด้วยความเคารพนบอบ เราต่างเติมเต็ม
ซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ดี ฉันไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือบังคับให้ใครมา
ปฏิบัติตามได้ แต่ฉันจะเริ่มที่ตัวเองก่อนและหวังว่าหากเด็กที่เป็นตัวแทน
ของอนาคตร่วมมือกันมาก ๆ ก็จะส่งผลถึงประเทศอันเป็นที่รักยิ่งได้อย่าง
แน่นอน... เดินหน้าประเทศไทยไปกับผู้สูงอายุ

เด็กหญิงกวิณทิพย์ ฤกษ์ประทานชัย
โรงเรียนศาลาศึกษา
อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

เด็กหญิงโกรธกับความสามัคคี

“นายเป็นคนนิสัยไม่ดี” เด็กหญิงคนหนึ่งพูดเสียงดัง เธอมีชื่อว่า กระจอก เพราะว่าเธอมีพวงแก้มยุ้ยน่ารักเหมือนกระจอก และในตอนนี้ เธอกำลังทะเลาะกับเด็กผู้ชายคนหนึ่ง

“ทำไมนายไม่ช่วยเพื่อนทำงาน แล้วแบบนี้งานจะเสร็จได้ยังไง?”

“เธอก็ไม่ช่วยเพื่อนทำงานเหมือนกัน อย่ามาว่าแต่ฉันนะ” เด็กชายพูดบ้าง

“แต่ฉันเป็นหัวหน้าห้อง ฉันมีสิทธิ์สั่งนาย ถ้านายไม่ทำงาน ฉันจะฟ้องคุณครู” หลังจากนั้น ทั้งคู่จึงเดินไปช่วยเพื่อนทำงานอย่างไม่มีเต็มใจนัก บางครั้งก็เกิดการทะเลาะกันบ้าง แกล้งเดินชนกันบ้าง หาทางแกล้งให้งานของอีกฝ่ายเสียหายบ้าง สุดท้ายผลงานชิ้นนั้นก็พังไม่เป็นท่า เพราะเรื่องทะเลาะวิวาทของคนสองคน ทำให้ทุกคนพลอยเสียกำลังใจที่จะทำงานและแยกย้ายกันกลับบ้านในที่สุด

ในขณะที่เด็กหญิงกระรอกเดินกลับบ้าน เธอรู้สึกเสียใจที่ทำงานของส่วนรวมต้องพัง และเธอยังกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของเด็กชายที่ทำงานพังมากกว่าความผิดของตัวเอง

“ถ้านายช่วยทำตั้งแต่ที่แรก งานก็คงไม่พังหรอก” เธอพิมพ์กับตัวเอง

ในคืนนั้น เธอนอนอยู่บนเตียงและกำลังคิดหาวิธีสั่งเด็กชายให้ทำงาน จู้ ๆ เธอก็เห็นมดตัวเล็กเดินเป็นแถวและกำลังขนเศษขนมที่เธอกินเหลือไว้ไปยังรังของพวกมัน พวกมันสามัคคีและช่วยกันทำงานอย่างขยันขันแข็ง จากนั้นเธอก็เดินไปหยิบกระดาษและจดบันทึกบางสิ่งบางอย่างไว้ คืนนั้นเธอนอนหลับอย่างมีความสุข โดยไม่ได้ยินเสียงมดตัวหนึ่งพูดกับเธอว่า “ราตรีสวัสดิ์นะ เด็กหญิงกระรอก หวังว่าเธอจะเข้าใจในสิ่งที่พวกเราทำนะ”

เช้าวันรุ่งขึ้น เด็กหญิงกระรอกรีบอาบน้ำแต่งตัวพร้อมที่จะไปโรงเรียน ก่อนออกจากบ้าน เธอเดินไปหยิบลูกอมในขวดโหลจนล้นมือ คุณแม่เห็นเข้าจึงเตือนเธอว่า “ระวังฟันผุนะลูก” “หนูไม่ได้จะกินเองค่ะ” เธอตอบ “หนูจะเอาไปวางไว้ที่รังมดนอกบ้านค่ะ” เด็กหญิงกระรอกวางลูกอมรอบ ๆ รังมดและกระซิบเสียงเบา ๆ ว่า “ขอบใจนะ เพราะพวกเธอแท้ ๆ ทำให้ฉันเข้าใจสิ่งสำคัญสิ่งนั้น”

เมื่อไปถึงโรงเรียน เธอรีบเดินไปที่ห้องเรียนของตนเอง เธอเห็นเด็กชายคนนั้นกำลังทำความสะอาดห้องเรียนอยู่ เธอจึงรีบเดินเข้าไปหาเขาทันที “เรื่องเมื่อวาน ฉันขอโทษนะ” เด็กหญิงกระรอกพูดด้วยน้ำเสียงจริงจัง “หวังว่าเธอจะไม่ถือโทษและกลับมาช่วยพวกเราทำงานเหมือนเดิมนะ” เด็กชายไม่ตอบ เพียงแต่เม้มปากและพยักหน้า เธอจึงพูดต่อว่า “ดีใจจนอยากยิ้มก็ยิ้มมาเถอะ ฉันขอโทษเพราะฉันก็รู้ว่าฉันผิด” คำพูดนั้นทำให้เด็กชายหุบยิ้ม และพูดอย่างติดตลกว่า “ยอมรับว่ารู้สึกดีใจที่เธอขอโทษ แต่ฉันเองก็ต้องขอโทษเธอเหมือนกัน ขอโทษที่ไม่ช่วยทำงานนะกระรอก”

จากนั้นทั้งคู่ก็เดินไปช่วยเพื่อน ๆ ทำงาน ทุกคนช่วยกันทำงานอย่างสามัคคี และมีน้ำใจต่อกัน เมื่ออีกคนต้องการความช่วยเหลือ อีกคนก็จะช่วยเหลือ เมื่ออีกคนเหนื่อย อีกคนก็มีน้ำใจที่จะหยิบน้ำมาให้ดื่ม เพราะความสามัคคีเช่นนี้ ทำให้ผลงานของส่วนรวมสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน เด็กหญิงกระรอกนั่งอ่านสมุดบันทึกของตัวเอง ในนั้นมีใจความว่า...

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

วันนี้ฉันทะเลาะกับเพื่อนคนหนึ่ง มันทำให้ฉันไม่สบายใจเลยสักนิด และที่สำคัญ ฉันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานของส่วนรวมไม่เสร็จ แต่พอฉันได้เห็นมดตัวเล็กช่วยกันขนอาหาร ฉันก็คิดว่าเราเป็นมนุษย์ตัวใหญ่กว่ามดหลายเท่าตัว ถ้าเราสามัคคีกันและช่วยกันทำงาน งานคงสำเร็จเหมือนกับมดพวกนั้นแน่นอน เพราะถ้าไม่มีความสำเร็จใดจะได้มาโดยขาดความสามัคคี ฉันเชื่อแบบนี้

เด็กหญิงกระรอกน้อย

นางสาวศิริวรรณ เม่นวังแดง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนระยองวิทยาคม
อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

คุณธรรมเริ่มจากครอบครัว

เมื่อผมยังเป็นเด็กอนุบาล คุณยายของผมจะเป็นคนดูแลผมตลอด เนื่องจากคุณพ่อคุณแม่ต้องทำงาน สิ่งที่ผมได้ซึมซับจากคุณยาย คือ ความประหยัดมัธยัสถ์ ซึ่งตอนผมเป็นเด็ก ผมไม่เข้าใจ และไม่รู้จักคุณค่าของมันเลย คุณยายมักให้ผมรับประทานข้าวให้หมดจานทุกครั้ง เพราะท่านสอนเสมอว่า “ชวานายากลำบากกว่าจะปลูกข้าวมาได้” และทุกวันนี้ อาชีพของชวานาก็ไม่มีใครอยากทำนัก ชวานาอ่อนล้าลงทุกที เนื่องจากต้องตรากตรำทำงานอย่างหนัก

ความประหยัดอย่างที่สองของคุณยาย คือ การประหยัดน้ำและประหยัดไฟ คุณยายคอยปิดน้ำปิดไฟทุกครั้งหลังจากใช้เสร็จแล้ว โดยเฉพาะน้ำ ท่านจะคอยฟังเสียงน้ำและหมั่นตรวจตราที่ก๊อกน้ำ ไม่ให้มีการรั่วไหลทิ้ง ซึ่งตอนนี้จะเห็นว่าประเทศไทยประสบปัญหาภัยกับภัยแล้ง การที่ทุกคนช่วยกันประหยัด โดยเริ่มจากตัวเราเอง เราก็อาจช่วยบรรเทาปัญหานี้ลงได้

อย่างที่สามที่ผมพบเห็นและปฏิบัติเป็นนิจ คือ การคัดแยกขยะรีไซเคิล (Recycle คือ การแปรสภาพและนำกลับมาใช้ใหม่) โดยจะคัดแยกขยะแห้ง ขยะเปียก และขยะเป็นพิษก่อนทิ้ง ทั้งนี้ คุณตาและคุณยายของผมสอนเสมอว่า การคัดแยกขยะนอกจากจะทำให้ปริมาณขยะลดน้อยลงแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ทางหนึ่งด้วย อย่างน้อยก็ได้เป็นค่ากับข้าวของครอบครัว ดังนั้น ก่อนที่ผมจะทิ้งขยะลงถัง ผมต้องดูก่อนว่านำไป recycle ได้หรือไม่

คุณธรรมและการเป็นคนดี ทำสิ่งดี ๆ กับคนรอบข้าง โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นสิ่งที่คุณพ่อคุณแม่สั่งสอนผมมาตลอด ความสุขไม่ได้เพียงแต่เกิดขึ้นกับคนที่เราให้เท่านั้น แต่ความสุขที่แท้จริงนั้นมันเกิดขึ้นกับใจของเราเอง ปิดเทอมที่ผ่านมา ผมได้มีโอกาสไปบริจาคสิ่งของให้กับเด็กยากจน ได้แก่ เสื้อผ้า ของเล่น หนังสือ ของใช้ต่าง ๆ ที่เราไม่ใช้แล้วแรก ๆ ผมก็ไม่รู้สึกอะไรเท่าไร จนกระทั่งผมเห็นเด็ก ๆ พวกนั้นมาหยิบของเล่น หยิบหนังสือของผมอย่างดีใจ และเข้ามาขอบคุณผม ที่แรกผมก็เขิน ๆ แต่แล้วใจของผมก็รู้สึกมีความสุข ผมไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่า มันคือความสุขจริง ๆ จากการเป็นผู้ให้

คุณแม่ของผมอยากให้ผมโตขึ้นเป็นแพทย์ เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือคนอื่น ๆ โดยเฉพาะคนที่เจ็บป่วย คนจน คนยากไร้ คุณแม่พูดเสมอว่าเราไม่ควรดูถูกคนจนหรือคนที่มีความรู้น้อย เพราะว่าเขาเหล่านั้น อาจไม่มีโอกาสที่ดี ดังนั้น ผมซึ่งมีทั้งสติปัญญาและโอกาส จึงจำเป็นต้องทำประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ผมขอสัญญาว่า ผมจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและสานฝันให้เป็นจริง เป็นคนดีในสังคม ให้สมกับที่ครอบครัวของผมดูแลผมเป็นอย่างดีครับ

เด็กชายวิทธิ วีริยประสิทธิ์ชัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอนุบาลสุธีธร

อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

วันไหว้ครูของฉัน

เข้าวันนี้เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๒ ของเดือนมิถุนายน โรงเรียนทุกโรงเรียนจะจัดให้มีการไหว้ครูในเดือนนี้ของทุกปี ที่โรงเรียนของฉันก็กำหนดให้วันนี้เป็นวันไหว้ครูเช่นกัน คุณครูประจำชั้นบอกให้นักเรียนนำดอกไม้ ธูปเทียนมาช่วยกันทำพานไหว้ครู และเตรียมดอกไม้ ธูปเทียนสำหรับตนเองไว้ให้คุณครูด้วย ช่วงบ่ายของวันพุธ ฉันและเพื่อนจึงช่วยกันทำพานไหว้ครูจนเสร็จ เมื่อถึงบ้าน ฉันก็เตรียมดอกไม้ไว้ให้พร้อมสำหรับตนเองและน้อง ฉันเตรียมดอกไม้เองมาสามปีแล้ว คุณแม่บอกว่าฉันโตแล้วต้องเตรียมเองและเตรียมเผื่อน้องด้วย ฉันจะเก็บดอกไม้เข็ม ดอกมะเขือ

หญ้าแพรก ดอกพุทธรักษา ดอกชบา ซึ่งปลูกอยู่ในสวนหลังบ้านและไปซื้อธูปเทียนใส่ไว้ในกระถางใบตองที่คุณครูวิชาการงานเคยสอนให้ทำ ดอกไม้ของฉันสดมากเพราะว่าห่อไว้กับใบตองหลายชั้น น้องของฉันนำไปอวดคุณยาย ท่านบอกว่า “นี่แหละภูมิปัญญาของคนไทย”

เพื่อน ๆ ของฉันทุกคนหน้าตาเบิกบานแจ่มใส แต่งกายด้วยชุดนักเรียนที่สะอาดเรียบร้อย รีบมาโรงเรียนแต่เช้า บ้างแลกเปลี่ยนดอกไม้ที่มีหลายดอกและต่างชนิดกันกับเพื่อน บางคนก็พอใจกับดอกไม้ของตนเอง ส่วนฉันนำดอกชบาไปแลกกับดาวเรือง ได้ดอกไม้สีสันหลากหลาย เมื่อถึงเวลาทำพิธีไหว้ครู คุณครูบอกว่าเป็นพิธีที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นพิธีที่นักเรียนจะได้แสดงความกตัญญูทักท้วงต่อคุณครู เป็นการมอบตัวเป็นศิษย์ ก่อนที่จะได้รับการสั่งสอนจากคุณครู เป็นพิธีที่ศักดิ์สิทธิ์จึงต้องตั้งใจเป็นพิเศษ จะได้เรียนเก่งสอบได้คะแนนดี ฉันและเพื่อน ๆ จึงตั้งใจหยุดพูดหยุดคุยเมื่อเวลาสำคัญมาถึง

ในการทำพิธี นักเรียนได้สวดมนต์ไหว้พระ มีตัวแทนนักเรียนกล่าวนำบทไหว้ครู กล่าวคำปฏิญาณตน นักเรียนตัวแทนห้องนำพานไหว้ครูไปไหว้คุณครู นักเรียนคนอื่นและฉัน ทอยยไปไหว้ครูด้วยดอกไม้ธูปเทียนที่เตรียมมา คุณครูผูกสายสิญจน์ให้กับนักเรียนทุกคน ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนเจิมหนังสือและให้โอวาท ตอนหนึ่งท่านกล่าวว่า “การจัดพิธีไหว้ครูเป็นการแสดงความเคารพครูอย่างหนึ่ง กำหนดจัดในวันพฤหัสบดี เพราะเชื่อว่าวันพฤหัสบดีเป็นวันครู มีการเจิมหนังสือเพื่อความเป็นสิริมงคล การทำพิธีไหว้ครูเป็นการระลึกถึงคุณงามความดีของคุณครู ซึ่งเปรียบเสมือนพระคุณที่สาม ในการฝึกอบรมศิษย์ให้เป็นคนดี มีความรู้ มีความสามารถในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ สำหรับสิ่งที่สำคัญที่นักเรียนควรนำมาไหว้ครูในวันนี้คือ

๑. ภูเขาแพรก สื่อถึงการขอให้เรียนได้เร็วเหมือนภูเขาแพรกที่โตเร็วและทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ทนต่อการเหยียบย่ำ ซึ่งเปรียบเสมือนคำว่ากล่าวตักเตือนของคุณครู

๒. ดอกเข็ม สื่อถึงการขอให้มีความสติปัญญาเฉียบแหลม เหมือนชื่อของดอกเข็ม

๓. ดอกมะเขือ สื่อถึงการเปรียบเทียบว่ามะเขื่อนั้นจะคว่ำดอกลงเสมอเมื่อจะออกผล แสดงถึงนักเรียนที่จะเรียนให้ได้ผลดีนั้น ต้องรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นคนสุภาพเรียบร้อย เหมือนมะเขือที่โน้มลง

๔. ข้าวตอก เนื่องจากข้าวตอกเกิดจากข้าวเปลือกที่คั่วด้วยไฟอ่อน ๆ ให้ร้อนเสมอกันจนถึงจุดหนึ่งที่เนื้อข้างในขยายออก จนดันเปลือกให้แยกออกจากกัน ได้ข้าวสีขาวที่ขยายเม็ดตอกบาน ซึ่งสามารถนำไปประกอบพิธีกรรมหรือทำขนมต่าง ๆ ได้ ดังนั้นข้าวตอกจึงเป็นสัญลักษณ์ของความมีระเบียบวินัย หากใครสามารถทำตามกฎระเบียบ เอาชนะความซุกซนและความเกียจคร้านของตัวเองได้ ก็เหมือนข้าวตอกสีขาวที่ถูกคั่วออกจากข้าวเปลือก

ฉันดีใจที่พานไหว้ครูปีนี้มีสิ่งสำคัญทุกอย่างที่กล่าวมา พานไหว้ครูของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ได้รับรางวัลที่ ๑ จากการประกวดพานไหว้ครูฉันและเพื่อน ๆ ดีใจมาก ฉันตั้งใจว่าจะขยันเรียน เอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ ไม่ชวนเพื่อนคุยระหว่างเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของคุณครู ทำการบ้านทำงานส่งทุกครั้ง เพื่อจะได้สอบเลื่อนชั้นไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ ๑ ของห้องเรียน นำความภาคภูมิใจไปฝากคุณพ่อ คุณแม่ และคุณยาย

ฉะนั้นขอเชิญชวนเพื่อน ๆ ให้ความสำคัญกับวันไหว้ครู เพราะเป็นการแสดงความกตัญญูยกย่องเชิดชูเกียรติคุณครู ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าทางวัฒนธรรมไทยที่นักเรียนได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน การไหว้ครูทำให้นักเรียนเกิดความสามัคคี เข้าใจพิธีการ รับผิดชอบต่อความเป็นมาของการไหว้ครู ให้ความเคารพต่อท่านอย่างจริงจัง พวกเรานักเรียนควร

พร้อมใจกันพิจารณาตนรับการถ่ายทอดวิชาการความรู้ ด้วยความวิริยะ
อุตสาหะ มานะอดทน เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางของการศึกษาตาม
ที่ตั้งใจไว้ เป็นประชาชนที่ดีของชุมชนในอนาคต มีอาชีพสุจริต มีความ
เป็นอยู่ดี ทำให้เกิดความยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้
ประเทศไทยมีความมั่นคง ตามวิสัยทัศน์ของประเทศไทยที่ว่า “มั่นคง
มั่งคั่ง ยั่งยืน”

เด็กหญิงจิรนนท์ เขิงชม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านทับใต้
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วัฏจักรธรรมชาติ

ใจกลางทุ่งหญ้าในป่าใหญ่ ถิ่นที่พำนักของฉันมาตั้งแต่กำเนิดจนเติบโตมาถึงปัจจุบัน ฉันคือต้นแอปเปิ้ลที่มีลูกสีแดงสดใส อยู่รายล้อมกับผลไม้ต้นอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ต้นพุทรา สตรอว์เบอร์รี มัลเบอร์รี องุ่น และพืชพันธุ์อื่น ๆ อีกมากมาย ทุก ๆ วันจะมีมนุษย์มาคอยรดน้ำใส่ปุ๋ยพรวนดินให้กับพวกเรา ทำให้ระบบนิเวศในดินของพวกเราสมบูรณ์ ไม่ว่าจะปลูกพืชพันธุ์อะไรก็งอกงาม ไม่มีพืชมีภัยต่อสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ นอกจากพวกเราแล้วก็ยังมีสัตว์อื่น ๆ อีกมากมายที่มาอาศัยอยู่กับพวกเรา ต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ไม่มีความเห็นแก่ตัว อยู่ร่วมกันฉันมิตร ฉันเองเติบโตมาจากเมล็ดพันธุ์ที่มนุษย์ซื้อจากตลาดมาปลูก เขานำฉันมาลงดิน เลี้ยงดูฉันจนเติบโตใหญ่ จนเวลานี้ฉันมีลูกน้อยเต็มต้น ฉันรู้สึกรักและหวงแหนลูก ๆ ของฉันทุกคน นับตั้งแต่วันที่เขาได้เกิดมาลิ้มตาดูโลก ค่อย ๆ ผลิดอกออกเป็นช่อ เปลี่ยนกลายเป็นลูกสีเขียวที่เปรียบเสมือนเด็กอ่อนที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างทะนุถนอม ค่อย ๆ กระทบประหมจนกลายเป็นผลสีแดงสด

มีความเปล่งปลั่งมีน้ำมีนวลเหมือนวัยหนุ่มวัยสาวก็ไม่ปาน ทุก ๆ วันฉันคอยดูพวกเขาเล่นกัน พวกเขาพูดคุยกันตามประสาแม่ลูก ไม่ว่าจะเกิดลมพายุที่รุนแรง สายฟ้าฟาด หรือภัยอันตรายต่าง ๆ ฉันจะคอยป้องกันโอบอุ้มพวกเขาทุกคนไม่ให้ได้รับอันตราย นอกจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ฉันต้องคอยระวังให้กับพวกเขาแล้ว ก็ยังมีพวกสรรพสัตว์ต่าง ๆ ในป่าต่างอยากได้ลูก ๆ ฉันไปครอบครองทั้งสิ้น รวมทั้งมนุษย์ที่เป็นคนดูแลฉันจนเติบโตขึ้นมา ในแต่ละวันฉันจะคอยมองดูเสมอว่าจะมีใครมาพาลูกของฉันไปหรือไม่

เวลาที่คนมาเก็บลูกแอปเปิ้ล เขาก็จะใช้เครื่องเขย่าให้ลูก ๆ ของฉันตกลงมา ฉันก็จะจับมือเหล่าลูก ๆ ไว้ให้แน่นไม่ให้เขาร่วงลงไปยังพื้นสัตว์ต่าง ๆ ที่ปีนขึ้นมาบนร่างกายของฉัน ฉันก็จะแก้งไหวเอนไปตามลม พวกเขา ก็จะตกลงไปยังพื้น แต่ยิ่งป้องกันเท่าไรก็เหมือนฝันภูธรชาติ เพราะถึงแม้ว่าพวกสัตว์และมนุษย์จะไม่สามารถเก็บลูก ๆ ของฉันไปได้เมื่อถึงเวลา พวกเขา ก็จะหลุดลงไปเองโดยที่ฉันรู้ไว้ไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกาลเวลา ถ้าไม่มีมนุษย์หรือสัตว์กิน เขาก็จะแหลกสลายไปตาม

ธรรมชาติ เน่าเปื่อยกลายเป็นปุ๋ยให้กับดินต่อไป ฉันได้ทบทวนดูแล้วก็คิด
ขึ้นได้ว่า ฉันเองก็ต้องประสบพบเจอสิ่งเดียวกัน เมื่อครั้งหนึ่งเคยอยู่ในวัย
หนุ่มสาว สักวันก็ต้องแก่ชราลง ทุก ๆ อย่างบนโลกนี้ล้วนมีจุดเริ่มต้นและ
จุดจบ ขึ้นอยู่กับว่าเราได้ทิ้งอะไรไว้ให้โลกใบนี้ได้ชื่นชมตัวเราบ้างก็เท่านั้น
ลูก ๆ ของฉันที่ถูกเก็บไปต่างก็ได้เลี้ยงชีพประทังชีวิตให้กับสัตว์อื่น ๆ มนุษย์
และครอบครัวของเขาได้มีชีวิตอยู่รอดต่อไป สิ่งที่เหลือไว้คือเมล็ดพันธุ์ที่เขา
นำมาปลูก และมูลของสัตว์ที่มีเมล็ดของลูก ๆ ฉันที่รอคอยการเกิดใหม่

เมื่อฉันได้ค้นพบดังนั้นแล้ว ฉันจึงเปลี่ยนวิธีคิดใหม่โดยการแบ่งปัน
ให้กับสิ่งมีชีวิตที่เขาต้องการลูก ๆ ของฉัน ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นไม่เคย
ลืมนบุญคุณของฉันเลย วันแล้ววันเล่าพวกเขาต่างนำเมล็ดพันธุ์ของลูก ๆ
ฉันมาปลูกใหม่ รู้ตัวอีกที ฉันก็มีทั้งลูก ๆ หลาน ๆ อยู่กันเต็มห้องทุ่งหญ้า
จนเรียงลำดับวงศาคนญาติกันไม่ถูก ทุกคนเติบโตขึ้นมาก ฉันรู้สึกดีใจ
ไม่น้อยที่ฉันได้เป็นส่วนหนึ่งที่ยังประโยชน์ให้กับโลกใบนี้ คอยดูความ
สวยงามของพวกเขา เป็นแหล่งอาหารแก่สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เพื่อให้โลกนี้ได้
ดำเนินตามวัฏจักรของตนเอง ทุกคนจะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เด็กหญิงภัครมัย รัตนคุณ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนวัดเขาวงกตจรูญสงครามฯ

อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ความจนของประหยัด

ถ้าถามว่าใครรู้จักความจนบ้าง ผมขอตอบเลยครับว่า ผม เด็กชาย ประหยัด คนนี้ รู้จักความจนดี ทว่าความจนสำหรับผมไม่ได้ทำให้ผม ลำบากอะไรเลย แต่กลับสอนให้ผมรู้จักคุณค่าของทุก ๆ อย่าง และเรียนรู้ ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ผมปรับตัวตามความจน และนั่น ทำให้ผมกับความจนเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันไปแล้วครับ

ผมจะเล่าถึงบ้านหลังเล็ก ๆ ที่มุงด้วยจากของผม บ้านแห่งนี้มีผม กับยายสองคน ได้ยินคำว่ายายแล้วอย่าเพิ่งคิดว่าท่านแก่จนทำอะไรไม่ได้ นะครับ ยายของผมท่านแข็งแรงดีทีเดียว ที่บ้านของผมไม่มีโทรทัศน์ โทรศัพท์ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ แต่ผมก็ไม่ได้คิดว่าผมจะไม่ทันโลกแต่ อย่างไม่ เพราะห้องสมุดของโรงเรียนก็มีหนังสือพิมพ์ให้อ่าน และยัง เป็นการช่วยประหยัดไฟฟ้าด้วย โชคดีของผมที่แม่บ้านจะหลังเล็ก แต่พื้นที่ ก็ไม่ได้เล็กตามไปด้วย ยังมีพื้นที่รอบ ๆ บ้านให้ผมกับยายได้ปลูกผักไว้

หลายอย่าง เช่น ผักสวนครัว พืชสมุนไพร หรือแม้แต่ตามแนวรั้ว ผมกับยายก็ยังปลูกผักเป็นแนวรั้วทำอาหารอยู่เสมอ แม่ในยามขาดแคลนเงินทอง ผมก็เชื่อว่าผมกับยายสามารถอยู่ได้อย่างสบาย ทุก ๆ เข้าผมจะปั่นจักรยานไปโรงเรียน พร้อมปั่นโตสองชั้นที่ยายเตรียมไว้ให้ในตะกร้ารถจักรยานของผม และเช้าวันนี้ก็เกิดเรื่องน่ายินดีขึ้นที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๒ ของผม มีนักเรียนย้ายมาใหม่ชื่อว่า เกริก เกริกเป็นเด็กชายผิวขาว ซึ่งต่างกับผมอย่างลิบลับ เมื่อเกริกแนะนำตัวเสร็จเขาก็มานั่งคุยกับผม ผมชวนเขาคุยตามปกติ จนถึงช่วงเวลาพักเที่ยง เกริกก็มีอาการลุกลุกกลน พอผมถามก็ไม่ตอบ จนท้ายที่สุดผมก็คาดคั้นจนได้คำตอบว่า “ฉันลืมเอาเงินมานะ นี่ก็ใกล้จะพักเที่ยงแล้ว ข้าวก็ไม่ได้ห่อมา ถ้ากินข้าวไม่ตรงเวลา โรคกระเพาะคงต้องกำเริบแน่ ๆ” โดยปกติ ผมนำเงินมาโรงเรียนแคว้นละสิบบาท คงไม่พอสำหรับซื้อข้าวที่โรงอาหารแน่นอน “เอาอย่างนี้แล้วกัน วันนี้นายมากินข้าวกับฉันก็แล้วกัน” ผมชวน เมื่อเห็นท่าทางเกรงอกเกรงใจของเกริก ผมจึงพยายามรบเร้าต่ออีก จนกระทั่งเกริกตกลง

พอพักกลางวันผมจึงชวนเกริกมานั่งใต้ร่มไม้ของโรงเรียน ผมแบ่งข้าวของผมออกเป็นสองส่วน โดยแบ่งให้เกริกมากกว่า เพราะเขามีโรคประจำตัว “อร่อยมากเลยนะ นี่เรียกว่าอะไรหรือ” เกริกถาม “ผัดผักรวมนะ ฉันช่วยยายทำด้วยนะ” ผมยิ้มอกภูมิใจ ก่อนจะเล่าต่อว่า “บ้านฉันนะ มีผักเยอะแยะ ฉันชอบ ‘รั้วกินได้’ มากเลยละ” เกริกทำหน้าที่ไม่เข้าใจ ผมจึงอธิบายต่อ “รั้วกินได้ คือ การปลูกพืชผักให้ขึ้นตามรั้วและมันก็จะแตกยอดให้เราเก็บเพื่อนบ้านช่วยกันเก็บไปทำอาหารได้” “ฉันชกอยาก จะเห็นแล้วสิ” เมื่อเกริกพูดอย่างนั้น ผมจึงชวนเขาไปเที่ยวที่บ้านในตอนเย็น

หลังเลิกเรียนผมปั่นจักรยานไปส่งเกริกที่บ้าน และขออนุญาตคุณแม่ของเขาพาเกริกไปที่บ้านของผม ผมนำจักรยานจอดไว้ข้าง ๆ บ้าน ส่วนเกริกยืนนิ่ง “อย่างกับสวนพฤกษศาสตร์” เกริกว่า ผมหัวเราะลั่น จนยายที่นั่งตำหมากอยู่บนชานบ้านต้องชะงักหน้าออกมาดู เกริกและผมยกมือไหว้ยาย ยายยิ้มรับก่อนจะให้ผมกับเกริกไปเก็บผักสำหรับเป็นเครื่องเคียงน้ำพริกของยาย

ผมกับเกริกเก็บผักอย่างสนุกสนาน และดูเหมือนเกริกจะชอบไม่น้อย เพราะพืชผักต่าง ๆ ที่เราปลูกเองที่บ้านนั้นปลอดสารเคมี แตกต่างจากผักที่ขายในตลาด เย็นนั้น ยายกับผมจึงขอให้เกริกอยู่กับอาหารเย็นด้วยกัน ก่อนจะกลับยายยังห่อผักสดและอาหารที่ปรุงจากผักกริมรั้วให้เกริกนำกลับบ้านไปด้วย

คุณคิดว่าความจนของผมเป็นเช่นไร สำหรับผมความจนของผมไม่ได้เลวร้ายเลย ทว่าความจนของผมกลับทำให้ผมภูมิใจ สอนให้ผมรู้จักประหยัดอดออม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และประการสำคัญยังทำให้ผมได้รู้จักคำว่า “พอเพียง”

นางสาวทลว ลุงแสง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม
อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๐

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ที่กำกับดูแลสำนักอำนวยการ สป.)	รองประธานกรรมการ
เลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงแรงงาน หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงพลังงาน หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทน	กรรมการ
ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้แทน	กรรมการ

เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
เลขานุการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
เลขานุการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด	กรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
เลขานุการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ

ผู้ว่าการการประปานครหลวง หรือผู้แทน	กรรมการ
กรรมการผู้จัดการใหญ่ กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือผู้แทน	กรรมการ
ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
ประธานสภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
ประธานคณะกรรมการอำนวยการมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชน ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้กำกับการกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการองค์การค้าของ สกสศ. หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขต (๑๘๓ เขต)	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและเลขานุการ

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานกลาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
หัวหน้ากลุ่มช่วยอำนวยการและประสานราชการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
หัวหน้ากลุ่มบริหารงานคลังและสินทรัพย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
หัวหน้ากลุ่มสารนิเทศ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
นางสาวสุภารัตน์ หัสเดช กลุ่มบริหารงานกลาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
นางสาวธัญญธร อ่อนดีกุล กลุ่มบริหารงานกลาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	

คณะกรรมการจัดทำและดำเนินการเพื่อให้มีการเผยแพร่
และจำหน่ายหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๐

คณะกรรมการอำนวยการ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค.	ที่ปรึกษา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นายพะโยม ชิณวงศ์)	ที่ปรึกษา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	รองประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการคลังและสินทรัพย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้แทน	กรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (นางสาวนวรรณ์ ชังบุตตา)	กรรมการและเลขานุการ
หัวหน้ากลุ่มงานสารบรรณกรรม องค์การค้ำของ สกสค. (นางอุไรรัตน์ โพธิ์สิริกุลวงศ์)	กรรมการและเลขานุการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (นางสาวศิริพร พรหมพัฒนกุล)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดทำต้นฉบับ

นางสาวนวภรณ์ ชังบุตรดา	ประธาน
พันจ่าเอกแดงรัตน์ชัย คงสม	รองประธาน
นางสาวกาญจน์กฤษดี ทานเจือ	กรรมการ
นางสาวขวัญฟ้า นิยมในธรรม	กรรมการ
นางสาวชื่นกมล ศรีสมโภชน์	กรรมการ
นางสาวประนอม เพ็งพันธ์	กรรมการ
นางสาวเพ็ชรา ว่องเกรียงไกร	กรรมการ
นางรพินทร คงสมบูรณ์	กรรมการ
นางรัตนา โพธิ์รัชต์	กรรมการ
นางสาวราตรี ธรรมโชติ	กรรมการ
นางสาวศิริพร พรรณพัฒน์กุล	กรรมการและเลขานุการ
นางอุไรรัตน์ โพธิ์ศิริกุลวงศ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาววารภรณ์ ศรีแสงฉาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจำหน่าย

ผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค.	ประธาน
รองผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค. (นายวิมล จำนงบุตร)	รองประธาน
รองผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค. (นายอดุลย์ บุสสา)	รองประธาน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการตลาดและการขาย (นายภกร รงค์นพรัตน์)	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการผลิตและการพิมพ์ (นางลดาวัลย์ เลิศอนันต์)	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและบัญชี (นายสมนึก บัวรุ่ง)	กรรมการ
ผู้แทนศูนย์สารนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักผู้อำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
หัวหน้าส่วนประชาสัมพันธ์ (นางสาวทรงสมร บุญประพัทธ์)	กรรมการ
หัวหน้าส่วนวางแผนการผลิต สำนักบริหารการผลิตและการพิมพ์ (นางสุวรรณา โสทธิสรเสริญ)	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายผู้อำนวยการสำนัก สำนักบริหารการตลาดและการขาย (นางสาวภัทรวดี อินทวงศ์)	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายค้าส่ง (นางขวัญใจ ประภาสวัต)	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายค้าปลีก (นายนพดล มหาสุขานนท์)	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายโลจิสติกส์ (นายบุญเลิศ สิงห์ราช)	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการตลาดและพัฒนาธุรกิจ (นางจำเริญรักษ์ อิตร์ศิริ)	กรรมการและเลขานุการ
หัวหน้าส่วนแผนการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (นายปองธรรม อินทร์ไทร)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการคัดเลือกผลงานเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา
ที่กำกับดูแลงานของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ประธานกรรมการ
นางสาวกุลลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์	รองประธานกรรมการ
นางสาวพรรณงาม แยมบุญเรือง	กรรมการ
นางศกุนตลา สุขสมัย	กรรมการ
นางสุดใจ พรหมเกิด	กรรมการ
นางสาวชื่นกมล ศรีสมโภชน์	กรรมการ
นางสาวนวภรณ์ ชังบุตดา	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวประนอม เพ็งพันธ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บรรณาธิการที่ปรึกษา

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

บรรณาธิการ

นางสาวนวภรณ์ ชังบุตดา
นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล
นางอุไรรัตน์ โพธิ์สิริกุลวงศ์

ภาพประกอบ

นายสมบัติ คิ้วฮก
นักเรียนเจ้าของผลงาน

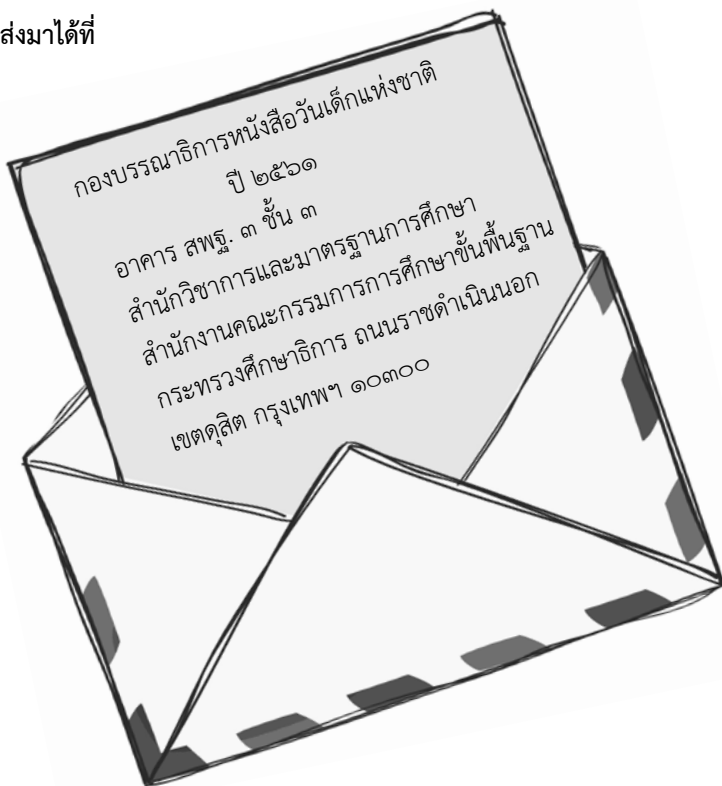
ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

บริษัท ออน อาร์ต ครีเอชั่น จำกัด
ส่วนศิลป์และการออกแบบ ฝ่ายวิชาการ ๑ องค์การค้ำของ สกสศ.

ขอเชิญชวนเด็กๆ
เขียนเรื่องส่งมาลงหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๖๑

ส่งมาได้ที่

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดจำหน่าย

ส่วนลูกค้าสัมพันธ์ องค์การค้ำของ สกสค.

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง

เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๐๗ , ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๑๐

www.suksapanpanit.com

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว นายสุเทพ ชิตยวงษ์ ผู้พิมพ์และโฆษณา พ.ศ. ๒๕๖๐